

8010

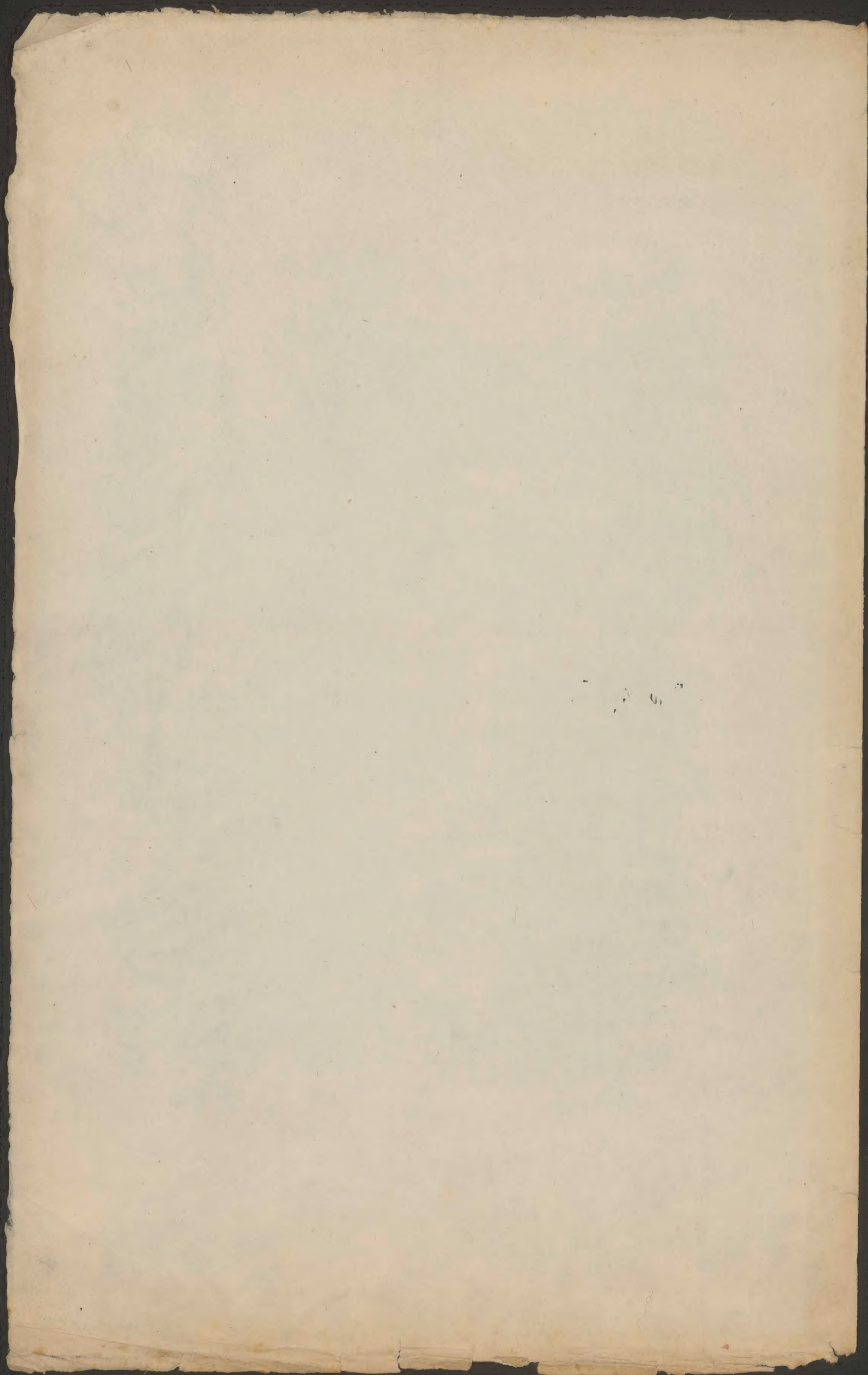
Bibl. Jag.

IV

8010

1892

Stalut bielewski.

6/5 1892.

Statistisk Litteratur.

Przed połączeniem się z Poltą, Litwa
praw pisanych nie miała. Czy posiada-
ła prawo zwyczajowe? zapewne, cho-
ciaż w drobnej tylko mierze; niebabe-
ła bowiem przypominać, że Litwa prze-
szła przez dziesiątych ple-
spółeczeń, że także wola dążyć ka-
strowata tu w przeważającej liczbie my-
ślników prawa i wysławiała się
nie. dopiero odwołanie się do Polki,
przykład sławiań polskich, kowarska
szlachty, dla której prawo było pisa-
ne czy zwyczajowe ~~zawsze~~ zawsze
okazywało się słowem, wola dążyć
stała ^{zawsze} bardzo podległa miała zna-
nie, sprowadzało, że i bazarowie
litewscy dążyć zaczęli do utrzy-
nia podległego w całym kraju sta-
nowiska, jednego używata szlachta
poltwa. Poczęło się potem wytwor-
zać prawo litewskie pisanie, kra-
wio w formie dworkowych lub dłu-
szych przywilejów, nie w r. 1529 do-
prowadziło do myślnego sta-
ludzi kłótni z 13 przedziałów
i § 233. ^{am} Kłótni ^{am} cała szlachta pra-
wa ziemskiego litewskiego, systema
liczenie utworzonego przedziałów.

Raskin ten puany powroczenie pod
 nazwa, statutu litewskiego, docte-
 hat się brach. probnych redaktor.
 Wszak bowiem po ukończeniu się pisał,
 wreszcie redaktor z r. 1554, ostatecz-
 na się proba redaktorów i pisał.
 nie. Tuż na sejmie 1554 przedstawia
 słaucha litewski rządanie poprawy
 statutu, do czego dostał się przychylić, a
 powymiaru udmianę i udmianę na

sejmie w Brzesku r. 1566 potwierdził.
 Tak powstała druga redakcja statutu
 litewskiego, która się także statutem wo-
 tyskimowie, które w r. 1569 na sejmie
 tym były na Wotynie statut litewski
 zaprowadzono, ta redakcja także za-
 prowadzono została. W r. 1569
 wymagano nowej redakcji statutu litew-
 skiego; więc na tymże samym sejmie
 tym wyznaczono komisarzy do przed-
 sięwzięcia tej pracy, stała się jako
 instrukcja, żeby wzięwszy przed się
 statuta polskie, co najbliżej z niemi
 prawa litewskie zgadzać, aby już w ca-
 łej kryptograficznej jednolitości i nieścis-
 łości sprawiedliwość ludzkości się mo-
 gła. Poprawa ta miała na najbliższym
 sejmie mały być przedłożona; wszelako
 praca komisarzy przedsięwzięta się
 przez całą panowanie Stefana Batore-
 go, tak że dopiero Zygmunt III w r. 1588
 królem polskim, statutu potwier-
 dził. Później jeszcze w ciągu XVII i
 XVIII wieku podjęto liczne prace
 nad poprawą statutu, lecz do czasu
 tej redakcji nie przetrwało już wcale.
 Statut litewski stanowił część prawa
 do czasu, ~~przez króla Stefana Batorego~~
~~zajmującego tron polski i litewski~~
 lecz przez ~~zajmującego tron polski i litewski~~
 nie przetrwał wcale, to jest statutu
 z tych praw, to ~~które przetrwały~~
~~przez króla już w pierwszej połowie~~
~~wieku XVI.~~

Tęto statyfikacja praw
 [Nasza przedwzięta się za-
 brana]

[wydanie]

Konim przypisywano do sejmów po-
 mego statutu litewskiego, między
 pośrednio podać porównanie do swego
 tego i statutu, które statutu litew-
 skiego wyprzedziły; w nich bowiem roz-
 wiązały się swolna leżący na dół

nych się następnie słabut lielowi. Opat.
 Piewnyym z tych paktów jest pakt
 tej wileński. Władysław Jagiełło c. r.
 1387, mający na celu nadanie pewnych
 prerogatyw tym diecezjom, których prze-
 mą widzą chorzejanisłą, misionieria
 katolicką. Stanowi ten pakt, który

1. Kłódy nycer albo biskupów, którzy
 byli przejmie religii katolicką, byli
 miał walc z innymi następcami i spór-
 kolicami prawo posiadania, dania,
 darowania, sprzedawcy i paniami wole
 swej woli i upodobania gródów, ziem,
 wsi i domów, po rodzinach objęto-
 nych, a to zupełnie w takich granicach,
 jak tych praw całe nycerstwo w koronie
 polskiej używa, z któremu nycerstwem,
 jako jednej i tej samej koronie podlegli, na
 równi mają być i warami.

2. Poświadczamy, iż w starożytnej karcie-
 lami, powiecie i ziemni ma być paktano-
 miony jeden sekcja, który na wstępnym
 stów koronie polskiej sądowni ma prze-
 wodniczyć, starzy sędziowie i starzy po-
 nac, oraz jeden jurysdykcja, który
 ma wyrobić egzekucyjną.

3. Piewnie stwierdzamy tenże nycer-
 stw, iż mają mieć prawo wydawa-
 nia swoich cerek, wniosek i innych
 sobie potrzebnych okoliczności oraz
 wolność państwa, w celach wole reli-
 gii katolickiej. Wstawni zaś stary
 prawo, gdy budawiają, przekłania-
 łab oługo w dobrach meza, dopuści-
 powołanie państwa nie wyjdą. Jeśli
 zaś która powołanie państwa wyjdzie
 chce, ma być wypracowana, która zaś
 po pierwotnym nycerz powołanie, przejdzie
 w posiadanie spierającego się z pierwotnego ma-
 kinstwa, a gdyby takich nie było,
 na stronach

4. Nicma być pycerstwo do pociągane do
riadnych robot na rzecz dworu, ośroć
jech' do budowy nowego gradu cota pie",
mia litewska wierzana, postanie, nalen",
czas hardy z nich przypadają co na siebie
część budowy nowego lub odnowienia
starego gradu pelenac' bezkic' winien.

5. Na wyprawę wojenną hardy ry",
cech według dawnego pucyrcy i wia",
snyu doćcie is' winien. Kiedy zaś wy",
padnie pogon' nieprzyjaciela, nalen",
czas nie tylko pycerstwo, ale hardy z
miejscem, który byłoby bróń dwelgac'
pobolew, podległy winien.

6. Włodowicki cas' wiaz' dołobich
wypisy, lachow, następnie porucznik,
lub ję wcale nie pycerstwo, z pucyrcy
praw, prerogatyw doćcie nie będzie
silk' um' chorodelskiej z r. 1413

wenowit' pucyrcy poradnicze postol",
nowicinia i pcedat' przedkosc' pęctce
nowe, mi'nowicie:

7. Za dozwoleniem i' wola' dro",
kowska, podymac' się będą, między ke",
go rajskie podreba, sejny dla sta",
nowicinia pęcty wainych.

8. pucyrcy postanie w Litwie go",
dworci i' pęcty najwierz' polodich i'
nadawane będą, tylko wykuwcom
selign' dołobich. pucyrcy ci' i' do",
stajiny stamowic' będą, radz' droben,

9. Slachta litewska pucy" i' sta",
pucyrcy, postaje do hardy i'
klejnotów slachty polodich.

W r. 1457 nadat' dwór Wacław
Lagellonczyk Litwie pucyrcy pęcty
silk', który następujące pucyrcy postol",
nowicinia:

1. Stany pęcty litewskiej, ruskiej
i' pucyrcy nowa, mi'nowicie pęcty
ci', kęcty, kęcty, kęcty, kęcty

a
Kruszewiczajac' sadowc' 7

[wzrostu]

i miasta i wsi i mająć wolność tych samych praw, przywilejów, excecencyj i wolności i innych i wsi i mająć stany i prawa polskie. Wobec nich i

2. i wsi i mająć wolność i przywilejów i excecencyj i wolności i innych i wsi i mająć stany i prawa polskie. Wobec nich i

3. Wobec nich i wsi i mająć wolność i przywilejów i excecencyj i wolności i innych i wsi i mająć stany i prawa polskie. Wobec nich i

4. Wobec nich i wsi i mająć wolność i przywilejów i excecencyj i wolności i innych i wsi i mająć stany i prawa polskie. Wobec nich i

5. Wobec nich i wsi i mająć wolność i przywilejów i excecencyj i wolności i innych i wsi i mająć stany i prawa polskie. Wobec nich i

6. Wobec nich i wsi i mająć wolność i przywilejów i excecencyj i wolności i innych i wsi i mająć stany i prawa polskie. Wobec nich i

i prądanie w innych krajach lepszej do-
li niż piewierion w uczynkach pycerskich
byłyby z dóbr ich skieści, cnych i nadat
tak panno szucha wojdowa w nasie po-
torely odhywaną była.

7. Książka, kardowie, szlachta i miere,
pranie i cium likewskich maja prawo dobra
swe skieści, cne niż bei pycer skiegi
posrednictwem im nadane posiadac iu-
stynie w ten sposib, jak kadrowe dobra
posiadaja stany szlachestwa polskiego.
choza, pycer kadrowe damac, darowac,
zamiennac i sprzedawac, byleby to anla
tego podczaj pycerajus polskim przed
szlachestwem szlacheckim niż jego niezgodni,
moiw pemuamano były.

8. Kzienci poci obajga skieści, cne dobra
po szmieri podzielnosci. tak dlugo

F. Mława 7

9. Po szmieri meza, szmowa, w dobrach
meza ~~tak dlugo~~ poroscac ma prawo, jak
dlugo w stancie wolowienistim poroscac
fragnie; gdy wyjokcie powlowienie panno,
skieci obejnia, dobra szcawskie. A jeśli
miata na dobrach tych szcawiony po-
sag pycer jej pierwszego, ^{meza} takowu nad jej
byc wypisany.

10. Korki, szewone i powinowate swoje,
tak panny jak i wolowu maja prawo wy-
dania za meza, bez potrzecy kasigga-
nia pozwolenia szlacheckiego, byleby z
czuwaniem obyczajów szlacheckiego.

11. Kziencie polowani szlachecka
likewskiego maja być odlaż porawce
wolni od wszelkich szlamin, powinno-
sci, podatków, robot, od wszelkich
podatków i szlamin, z wyjątkiem je-
dynie, iż do szlaminu mezych szlamin
i naprawy szlaminu szlaminu szlaminu
mac. Kziencie poci szlacheckie, szlache-
ni, szlacheckie, szlaminu szlacheckie szlaminu
szlacheckie, do szlaminu szlacheckie szlaminu
szlacheckie.

12. "Król Tegołuch" przyjechał, i z rą-
dnych poddanych sławę piastował
należących do królestwa, psotników, i słuch
byłby mieszczan piastów i królów, nū
słuch i jennich do dóbr swych nie
przyjmie; i wrócić rynek wózek
dóbr poddanych dóbr Króla Tegołucha
leżącymi się muino.

13. Nie będzie król Legatów wyzsta-
wionych procesów przedłożonych, ba-
naw, i szlachty, lecz pierwsi i pań-
ich będzie jadał, myślnie sprawiedli-
ści; i dopiero, gdyby si nie wyznaczyli
sprawiedliwości, wysłany posłanie wo-
cny i do kruszy lub pędzone, który do
płynie, aby porwany dare, pań swo-
jenn iść.

14. Granic piču bīkewicki' wjōwne
mūnējāy, beč jūryma jē w kadiu
kadi, w jadiu sē, kuachajit' ka ka,
saw Aleksandra Wisolda: i' pusem
skol detwicy skolan', alu granice be
~~skolan' skolan'~~ skolan'.

15. Ładne pierniki, grody, miastka,
dziedzicwa, dzierżawy, żurawdy i słodziej-
stwa nie dosta, w pieśni liktwskiej na-
stawane, jank tyłko molygionow poel-
niego księstwa!

Narzę pny. Działki drzewa Maximowicz Targielloi,
 cyfka r. 1892. Polycy stawnie juba,
 mowienia nar na pluciskach, utocz,
 goskwo i schody.

Studzić, który pisarzy są brać, jeśli brać, przez młody, niedochodzący, własności potłopy, potłopy albo drawy, frimizing kara, ma to wykuć. Też jednak brać, choć pisarzy, jest jednak młody, lub jeśli już i potłopy, drawo drawo, potłopy ma być karany. Własności brać, przez młody, potłopy, potłopy, potłopy; jeśli nie ma czasu

pona z obciemi plosostemi miedziatoro
dra drieru, tedy pona i obciemi minien
poruſpic. Teſi obciemi miedziatoro z
tak xiedmini, lub jeſli pona i obciemi o
ſiery miedziatoro i obciemi miedziatoro
za miedziatoro.

Teſi pona i obciemi plosostemi miedziatoro
iwego, albo pona i obciemi miedziatoro
ocy, jani plosostei daram byc minien.

Teſi albo plosostei i obciemi plosostei
a w tym plosostei pona i obciemi plosostei
tego plosostei plosostei plosostei plosostei, ino
ocy minien daram plosostei.

Teſi pona plosostei plosostei plosostei, a ten
obciemi plosostei do miedziatoro plosostei
camiaſt go miedziatoro, plosostei i obciemi plosostei,
lub go plosostei plosostei, lub go plosostei plosostei,
li plosostei plosostei plosostei plosostei plosostei
a plosostei minien plosostei plosostei plosostei
plosostei i plosostei plosostei plosostei plosostei
daram plosostei plosostei i jeſli jeſt plosostei
plosostei miedziatoro plosostei, minien byc plosostei
plosostei plosostei plosostei, obciemi plosostei plosostei
min plosostei i plosostei plosostei plosostei.

Pona plosostei plosostei plosostei, goly obciemi plosostei
a do 3 plosostei plosostei plosostei plosostei, obciemi
plosostei plosostei plosostei plosostei plosostei.

Obciemi plosostei plosostei plosostei plosostei plosostei
plosostei plosostei, a plosostei plosostei plosostei
plosostei, plosostei plosostei plosostei.

Obciemi minien plosostei, goly plosostei plosostei
plosostei, plosostei plosostei plosostei plosostei, a
albo tego plosostei plosostei plosostei plosostei.

Indymitejii plosostei plosostei plosostei plosostei
r. 1492 plosostei plosostei plosostei plosostei plosostei
miedziatoro plosostei plosostei plosostei plosostei
plosostei plosostei plosostei plosostei plosostei.

Uroba Karolina Tagiellonicyka r. 1457
a plosostei plosostei plosostei, a plosostei plosostei
plosostei plosostei plosostei plosostei plosostei
miedziatoro plosostei plosostei plosostei.

1. Kiermiał biskupski wysyłać będzie po
wedle słownego przykazania postaw swych
w inną potrzebę do chodzą, do bycia
wolskiej i perestopki, wottery, do
leśwa polskiego, wzięcia makowickie-
go, Lubi, Lipland, Łódź, Wielkiego
Wielkopolski, Twierzy i Perestopki i do
do wszelkich krajów, gdziekolwiek
się potrzeba okazać.

2. Podziałów, franków, kapituł i przy-
siąg, jakie dawać słowna z różnymi
krajami ma, tych nie było nie ma
szły, lecz puszczają sławie się będzie o ich
wymowności.

3. W podobnych sprawach wielki książe
omówi i postanowi sprawy wraz z pa-
nami rad, tych już z niedzią, wszelką
radą, odmieniasz nie będzie.

4. Główny przy naradach z panami nie
długo przyprowadzi wielkiego księcia
panem radzie się nie podobają, wiel-
ki książe nie będzie ich przewodził do
słownych, lecz postąpił, jak mu
sta jego i podobnego dobra radzić będą.

5. Książe nie będzie nadawał podo-
mów, obywateli, ziemian, wójtów,
sław lub słob, ziemian, jak był
do panym kiermiałom.

6. Książe, ani jego radcy ani
starostowie nie będą wyciągać po-
stępu ofiar do nadomów ziemian,
niekiedy ziemian, słob, ziemian, lub słob,
słob, lub też ziemian i ziemian,
lecz tylko z dobrej woli ofiaruje, przy-
tem ma postać.

7. Ani ziemian ani ziemian nie mo-
gą być nadomów ziemian, lecz po-
radę z panami rad odwołane. Tę-
dłoty z ziemian ziemian będzie
jako nadomów słob, ziemian,
nadomów ziemian, ofiarować przed

trudniatemu szcigra i' podniec' darz we-
ste swej mny: bez mny i'wep'nie mo-
ze byc' jini' poblebrany.

[swoych] 8. Wajewodowie, starostowie, spiera-
wy, mrostarze, i'wzgodnicy i' ich namiest-
niki w miastach szcigra i' szcigra i' szcigra
na tych i'wzgodach i' wzdnowiac' i' prey
swoych soplach i' dochodach, szcigra i' szcigra
wzdnowiac' i'wzgodach, winni byc' poblebrani:
oni' winni wzdnowiac' wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra

9. W razie jini'ci spierawci [szcigra].
lub wzdnowiac' i'wzgodach i' szcigra i' szcigra
winni byc' w szcigra i' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra

10. Wzdnowiac' i'wzgodach i' wzdnowiac' i'wzgodach
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra

11. Wzdnowiac' i'wzgodach i' wzdnowiac' i'wzgodach
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra

12. Wzdnowiac' i'wzgodach i' wzdnowiac' i'wzgodach
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra

13. Wzdnowiac' i'wzgodach i' wzdnowiac' i'wzgodach
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra
szcigra i' szcigra wzdnowiac' szcigra i' szcigra

człom, baronom, szlachcie, bojarom
i mieszczanom pień Ryluy, Rūs'i i
Kumudzi, iż wyznoszą postoję, wiec
się piewanyszenie w swej mocy.

23. Co się powiedziało o celach kermi,
nach w sprawach przedziernych lub o
kreś, tak się ma porównić, iż do na
czwartym kermie nie stanie, sprawę
prezesa, o myślo rozpodnie na dorogę
tego, który stanie: chyba strona nie
staważona sprawę, kłócia lub kłószą
lub tej choroba, kaszloczona, była, wla,
dun, racie kermi, ai do wstąpienia
czasu podobnym być minion.

W tymże samym roku 1492 obry,
matak karmie Kumudzi, od wielkiego
księcia Aleksandra, mają piewali przy,
miej. Wskazanie, jego przybył
sa, następuje:

1. Włać nie ma porównić kumudzinom,
jakoby bronię, pokali podbici, gdzie
z własnej woli pod postępiem, do wiel,
kiego księcia się podobali.

2. Książę przyszedł kumudzinom
dopiero kashani, placaci, jak ich,
placaci, wielki książe, Wsłoda i brat
Kaximura.

3. Kaximura, wolno obywat' tamy,
kam, gdzie pławnie polował, z my,
złota, więcej, gdzie polowali ksią,
żęta Wsłoda i Kaximura.

4. Kaximura, czyli wstawczy, przy
sami, tej przesady nie była, kashani
mieszki, nimi.

5. Kto nie przywał, pławnie, ka
szani, pławnie, książe, Wsłoda
i Kaximura, nie ma ich, w przy
słodzi, przywać.

6. Do budowy, grobow, nie mają
się przyczynić, jak się nie przy
mali, ka, pławnie, książe, Wsłoda

(uachia)

i Marimira.

7. Darowizny wyszkie, jidie szech
sie i bojarom - szizela Wikold, iwo
drygiello, Rygnunt i Marimira pocy
nili, maja, luwai, nicuawskone.

8. Murin lad pwan, dzieccy fura
meky, szizela wyszkie, byc nie maja.

9. Za perwoleniem szizela, slany im
bydzie starosta, jidiego sobie pocy
beda.

10. Wokumy po szechcie i bojarach
furostany, w dobrach meowstkich, do
furi na skolei wokumy furostany;
gdy wyjda, furostanie pama, ma
nem sie szizela szizela, beda, do
bra po, szizela furostanie meowstkich.
wonym szizela furostanie.

11. Szizela furostanie szizela
nadane postaja, szizela furostanie
budy, jidie szizela, szizela furostanie
szizela furostanie.

12. Ci szizela byli, po szizela szizela
Wikoldowa i szizela Wikoldowa
ni po szechcie, si i nadal po szechcie
szizela byc maja; si po, szizela
szizela Wikoldowa i szizela Wikoldowa
Wikoldowa podlywali furostanie, si furostanie
si nadal podlywali furostanie.

i Marimira

13. Tei szizela szechcie lub bojar sa
byo szechcie lub pwanego sobie i po
ni po, szizela 60 szizela, jak
byo w szizela po Wikoldowa
szizela Wikoldowa.

i Marimira

14. Szizela furostanie postaja, szizela
szizela si wyszkie furostanie, jidie
szizela furostanie po szizela Wikoldowa
szizela Wikoldowa i szizela Wikoldowa.

15. Szizela furostanie postaja, szizela
si i bojarom szizela szizela, meowstkich
szizela po, szizela furostanie, meowstkich
meowstkich szizela furostanie furostanie.

16. Wjezwedzie i ciwinow me' bjeke,
in diage iunych madowat, pro tyeli, ja
dich jebie samych w sunych powalach
obiora.

17. Pjajawie me' maja, bje' fweingani
uni, do diwinu grawit uni, do kaskary.

18. Dwoy diogee name me' bjeke, ludo,
mane, bjeke dwoy dawne, jadic i'biaty
za, krasow diopia Wiloloda bjeke, napra-
miane.

19. Lwiewyng deida, fo lasach, bje-
gach i reetach folowac maja, frawo-
medle darowego kwyeraju. Nomi djez,
pizjoch pasac me' bjeke. Ci' koi, dwoy
ad krasow diopia Wiloloda, bjeke, fo
dow' shoki dnie, ci' padal shoki ladie
shadac' winni.

20. Od darowien, jadic djez na do-
wey' faddanych swielu ceynie bjeke, ci.
winowic kadnych ofat fo' kwyerajac
me' maja.

Liemia bielsha, dwoy skomow' ceynie
wjezwedzie podlaskiego, obcywata
swoj fweywiej piowski jekce od kwar-
miewa Taziellos ceyna. Fweywiej kwi obo-
li me' dochowat sz do naszych krasow, a
bjeke jego swamy tylko z kowicordenia
wielkiego diopia Wiloloda z r. 1504.
Podkandwienior jego sa, nastepujace:

1. Liemia bielsha me' bjeke, fweywa,
ni fwey' jweybnioi kwarowy djeke, i
me, bjeke tylko fwey' jweybnioi kwarowy.
dwoy, jweybnioi jweybnioi, obcywata
wa, jweybnioi me' bjeke, fweywa, jweybnioi,
go polskiego, fwey' jweybnioi jweybnioi.

2. Wjezwedzie sa, jweybnioi, w gro-
dnie bielshu fo djeke, jweybnioi, bjeke
dwoy na skary z kwarowy kwarowy:
z kwarowy kwarowy jweybnioi, kwarowy
wielka bielsha skary jweybnioi,
bjeke winni.

3. Kienianie ci mają prawo dobra-
siedze, tróciennie lub radiŝnie spoczą-
wać, kanić, i pociągować, wszel-
ko tylko po pozwoleniu szlachty lub są-
du, i po miarceńcu przez szlachę
opłaconej dopłaty, w wyrobieniu
robót grocy.

4. Cóżto wydano kamaz po śmierci
męża swego jeśli sprawy nie ma, poraz
z jakim wydana była kamaz, ma
powrócić w dom rodzicielski, jeżeli
jeśli nie umie, utraci wszelkie prawo
do spadku po ojcu i tylko do dóbr
niezależnych prawa wieści. Jeśli zaś
poraz wraca w dom rodzicielski, równy
dział będzie mieć z resztą spadkobierców
ojca tak w płocie, jak w bydło i innym
majątku, ruchomym, nieruchomym i do-
mów, wojakowych, które dla siebie mają,
skąd jest domniemane być nie mają.

5. Pokutę (czyli pokutę) opra-
cać było, ponieważ sędziemu i podse-
dowi było po 2 gr. Granice, gdy się
pracę przyjdzie, blisko, wóznemu jeździ-
miarodimem, i gdy się to do granic
krajów, mogą, łaskawie na pozwolenie
sędziego i podsejdu wyjechać. Też i inne
inni składowi o dobra z wyjątkiem bli-
ższych, każda się stała opra-
cać inni sędziemu lub podsejdom
nie małych.

6. Teżli' Rūsin starzy piciuianina
o jūniz, dolnie A. preek, piciuianin preek
sodniz i pookodnizm p pnie pdrizin,
driy' u pponiastac' winicu; jēli' koi'
Rūsin starzy pōlanta o kaci', nakiu'
ceas starosta uwar c z dciy i pookod-
nizm pna pōlanta uwar uwarac' bēgic'.

7. Narodila by bolo vickony, avdykhuť
v grafičsky rady sive vdykhuť vdykhuť,
mianovacie v skypicnie na slavo.

małej słodce lub o słodkie; o gwałto-
wym majord na pudy dom; o gwałt nie-
miłości i o poroż. Wtedyście imie pa-
sprawy sędzia z podsejdem sędziemi-
miej nie podsyłając do starosty, dom-
owych składek spraw dla starosty kastro-

8. Jeśli który ziemianin (konny-
ce) się wyrokem sędziego i podsejdy-
pokrępnym, minie tego sędziego
i podsejdy na dwór dworscy kastro-
kui. A jeśli dwaj ziemianie się pod-
ją, choćby do dworowych pan przysła-
ję, jeśli się pogodzą, sędziemu i podsejdy-
było 5 groszy więcej winni.

9. Ziemianie mogą się co do wszel-
kich spraw pogodzie, a wtedy sędzi-
mu i podsejdy było 5 gr. więcej
winni, dom spraw starostyśkich.

10. Jeśli do kryja granicy kastro-
tę się w pudy pole wzięcie lub słowo,
si, jeśli prawem przedłożony będzie,
pokrępi idąc ziemską a drugą, poro-
dowi; myżone są granice wiejskie.

11. Jeśli który ziemianin ma prawo-
ty w swym ogrodzie, w granicach
swych ma też chwytać i dla siebie za-
drępnąć. Pamiętać Różni wieloletnie
kastroci skazy o drzewa bardzo po-
sowne lub złe, ficeło postawion-
nem postaje co następni. Jeśli drzewo
bardzo posowne lub złe, stamane co-
stanie fowad okienic, nabezas ka-
den ziemianin drzewa ładiego ład-
nie śmie; jeśli jednak stamane po-
stanie fowiej drzewa, nabezas kie-
mianin ficeł ładiego drzewa bardzo
nie kastroci more. Jeśli drzewo bar-
zo z kastrociem myżone postaje, kie-
mianin winien postawia Różni, ie-
ty skody swa, ofatry, a następnie
more myżone ił i postawie go w

brzośnie na czas jednego roku, po
drugim roku na wtórny, trzeci obrot
sic. Rusin po roku legowizacji dze
wo bardzo łownie pociągami podo
porci i lat przez trzy lata pociąganie.
Po upływie lat trzech gady Rusin dze
wa, tego nie wyrobił, pociągami pocią
niw more ładne pociąg na swoją pociąg
bez bez obawy janki i ładne dze. Toż
Rusin pociąg pociągami o wyrobienie
druwa bardzo lub ogniem pociąg
pociągami pociąg sic wtórny pociąg
ca sic i ca swoją pociąg. Toż
druwa o ładne pociąg lub pociąg
druwa pociąg pociąg, pociąg
pociąg sic wtórny pociąg
sic. W pociągach o ładne pociąg
nie nie mają być pociągami pociąg
sic, pociągami pociąg pociąg pociąg
pociąg sic wtórny pociąg pociąg
pociąg sic wtórny pociąg pociąg
pociąg sic wtórny pociąg pociąg

12. Błogosławieństwo. Błogosławieństwo, które ma być
gdyż najwięcej, w dniu 1. brzo do grochu od
karmienia, gdzie od sławcy od sławcy
od sławcy po grochu sławcy.

13. Starosta wrac z kępcem i podległ.
 Sieniu mają do zniszczenia pięćdziesiąt
 osiadłego fortu. Lubię mówić o dwu-
 ma słowach. Też się chce kępcem
 i niepodległym, natomiast jeśli nie jest
 słowem osiadłym, starosta może go ująć
 i przewrócić; jeśli jest osiadłym, niech
 być nie może, ale starosta winien go
 po krzyżu sławami obdarzać; a po krzy-
 żu sławami wpływać na niego może
 być przez starostę niech. Też pięćdziesiąt
 nie przewrócić. Koczanie w wiosce, na-
 leżące słowu więcej czyli przewrócić
 my należą się słowu górze wieńcowego;
 zmyślając nie podległym słowem kępcem
 słowem. wrac z ich sławami do starosty

7/5 1892.

(przywilej ziemski ziemie wól,
z. Kij z r. 1501).

malcia.

14. Pro juncie mizia podawa roki i ly,
drin ma dyo w sfohaji pocihawnia,
chyba izly moci nej pawkornie kamaje
wyseta.

15. La rasiu dycia Wikolda, miedy
Amicie do piodlenia z pwytywani by
li, tedy byli obawizani z karstego to
ni po 14 dni na karidy rok volubiac.
Kala? kar' karidy Amie z tam' piodlego
fo jeter dycia w lygodni, kar' z fud,
tamta jeter dycia co dwa lygodnie
volubiac juncie; afoer lego kar' coro
dni 4 stoki juncie pracuac.

16. Teili Amie z pod jednego piemia,
nina pod innego piemianina, pod
wielkiego dycia lub pod miasto pocih
che, nakencas ofstaly rwaney wstane
iiscie juncie z tam' juncie pami
kufe 60 gr. kar' shodulnego fudofy, a
z fustanna potome lego.

17. Gdyby ktory piemianin Amieci
na kiejmym rymu i volucie na piemi
swajej stakit, idu pquile pocihilej
piemian, taki piemianin bykilem ka
ny ka nieproestreganie juncie dyc
kujch 100 dyc grozy fudupi.

18. Kicelwila, kwarz i ofrawe, a
dria jam wra z podgobdieu jiska
nawiac maja.

19. Ad ralmych gupin ai do wiecej
nych raktia jora z podgobdieu rady
volubiac juncie, a po volubciu rdy
dau wydawac z dyc wupin lub mi
nily. Karidy piemianin, idu z na
piemianu roki nie stawi, fudupi
mieskanego wiardniel. Kto kar' pocih
ny wyrobien raktiego wolen od winy
dnamym raktian, juncie iiscie
raktian i podgobdieu bykilem pami
cnego grozy fudupi.

W r. 1516 otrzymali także ziemia pro-
 bierda do podlaskiej mierzcy, od króla
 Zygmunta I swój ziemski przywilej. I przy-
 wileju tego odnosząc się, że już król Karol
 młodszy Jagiellończyk i Aleksander nadali cie-
 mi drobińskiemu prawo polskie, które prze-
 mo król Zygmunt lepiej ziemni węgierscy,
 mając nie które przywileje dawniejszych
 przywilejów, które się prawem polskiemu
 sprecyzowały, imo bliżej wyjaśniając.

1. Miał prawo i urząd ziemski ziemni
 czy ziemscy powiatu drobińskiego mają
 sadzić ziemian legów powiatu na szczy-
 łach instancji było według praw
 polskiego i ordynary w sprawie statutu
 królestwa polskiego kanonów, wydaw-
 szych poprzednio furdy i dyktum tacińskiego
 i liberum tacińskiego pisanie.

2. A gdy prawem polskiem postanowio-
 nem jest, że w królestwie ziemni i urzędy tak
 ziemskie jak i grodzkie było ziemianom
 urządzać a nie osobom obcym nadawane
 bywały; przeto i w ziemni drobińskiej i urzę-
 dy ziemskie drogą wyboru na sejmie,
 z zachowaniem kalwiskiego monar-
 szego; zaś i urzędy grodzkie z monarcho-
 go nadania było ziemianom legów po-
 wiatu, religii rzymsko-katolickiej na-
 dawane było.

3. Sędziowie i burzymi się będą w okre-
 szeniach swych statutu wybranych a
 sprócz tego wybierają ziemni krakow-
 skiej, a do nich szlęgi, do furdy kanonów,
 że w przyszłości ziemni królestwa polskiego,
 go nie pozwolą, wcale nie pozwolą.

4. Na wyzwanie gdyby który ziemianin
 powiatu drobińskiego otrzymał wyrost,
 któryby uciśnionym się być miał;
 wolno mu iść do apelacji na króla
 królestwa jako wielkiego księcia litew-
 skiego i tam sprawa swa przeprowadzić.

skic, nietylko dajac ani sebrogo ani slaro,
sly, janklo w ziemniach mazowieckich w
kubawce w ziemniach flociej jest panyerajem.

5. Co sie kas bycy dar sadowych i panyerajow,
skic, kumeci ziemian powialu drohickie-
go, panyeraj i baci, drzywod i school slod
wyniklych, wyniazi sprawicollivoci tym,
ktory sadowaja z poddanymi sadowaja i
ziemian, co sie wrescie nie wzajemia i
nie wzajemia wani przed inny sad aprocz
wlasnego powiatu, tak sebrogo jad i
skarowale ziemni drohickiej bylo pra-
wa polskiego i nie innego scisle bymaji
sie maja.

6. Do wszystkich kas powiatu ziemskich
wina byc panyerajowa panyeraj ziemni
powiatu drohickiego, wyobrazajaca
mycerka sebrogo na koniu, litera S
sebrogo, ktoryto mycerz sadowaj
janklo herb ziemni drohickiej na byc iwa-
kany.

Tak mygladaty prawa, jakicini sie
pajedynce ziemni i powiatu w sadowaj
miejscu skizowa lidewskiego wcho-
skace, ~~z~~ przed wydaniem slatu li-
dewskiego reaktily. A nie ma tu namet
wszystkich ziemni, do jakich skizowa
podawazas prawo sobie panyeraj, nie
ma tu Wolynia, ani skizowa lidew-
skiego.

Wymilejem z Dady Wilno 6 grudnia
1522 panyeraj skic kumeci I dla
ujednostajnienia i panyerajowania wynia-
ni sprawicollivoci mydac dla wielkie-
go skizowa lidewskiego jednostajnie pra-
wo panyeraj (animus ius scriptum alque
inam legem, sub constitutionibus et sta-
lulis ceteris in scripta redactis). Wsiechu
lat po tem panyerajowaniu, w r. 1529 u-
scat slatu lidewski panyeraj redaktory
receptylic sadowaj skic.

i. Augustyn Polundis bismistrze miasta
Wilna. Praca rewizorska jest nad postępo-
wała nadzwyczaj powoli: być może, iż
wreszcie pomyślą sobie pójść do szwajcarski-
ty. Wskazano d. 30 stycznia 1888 ugięto-
ny został przez Cygmunda III. statut ten
króć i ostatniej redakcyi.

Wskazano drugą kompozycję sta-
tutu z 233 do 365 paragrafów, to re-
dakcyi króć kompozycję go do § 488,
także został ten projekt wzięty do sta-
tutu pierwszego więcej już w dwójnasób.
Przedmiot na przedmiot, został ten sam
w króć redakcyi, jaki był początkowo w
redakcyi pierwszej, z tego, tylko różni-
ca, iż z przedmiotu pierwszego, który obejmo-
wał rzecz o opiszach i keshamentach,
wyodrębiono rzecz o keshamentach jako
samobny przedmiot, w skutek czego kesh-
mentów wzięto do keshmentów. Po-
nadto przedmiotów więcej keshmentów
nie pomyśle.

Wskazano rzecz o keshmentach
króć się w materiale prawym w
statucie litewskim. Dla oceny
postępu pracy około statutu litewskie-
go byłoby najłatwiej wzięć za pod-
stawę redakcyi pierwszą i porównać
pojedyncze rozdziały, wybierając, jakie w
nich pomyśle, jakie wzięcia pomy-
śle, redakcyi drugą i następnie króć.
Takiemu postępowaniu służy stać na prze-
ciwlegle do publicznego, iż nie pomyśle-
nij wcale keshmentów redakcyi drugiej: nie
pomyśle nam więc nic innego, jak
wzięć wprost keshmentów redakcyi króć.
podstawę prawych bodźców!

§ 2. Wskazano już francuzom Karon
pomyśle, że przedmiot pierwszy w re-
dakcyi pierwszej statutu nosi nie dość
rozumiały napis: "O tych, co bliżej być

można, aby ją nęcało. Także i przepisy
tego nie podobna myśleć, że takich wniosków
dawać w treści porządku przedmiotów jest
wstępnego. Redakcja drugiego projektu lew.
była: "Mając: "O porządku gospodar.
stwie i obrotach majątków" a redakcja
trzecia była: "O porządku gospodarstwie".
Jeżeli chodzi o składnię byłby to, jeżeli chodzi o
chociaż i one nie określały dokładnie
przedmiotów. Porządek mowy prawnych
objętych statutem litewskim jest taki,
że przedmioty 2 i 3 o obrocie ziemskimi
i wolnościami szlacheckich należą do
prawa publicznego, przedmiot czwarty
o sądach i sądownictwie przedstawia prze-
wod sądowy, przedmioty piąty, szósty,
siódmy, ósmy, dziewiąty, dziesiąty
prawa prywatne, zaś ostatnie pięć
przedmiotów prawo karne. Także przedmiot
rozstrzygał do kadencji z tych przepisów
czego się nie da: przedstawia o upra-
wnieniu mieszkanym. Także postanowienie
ma dotyczący obrotu obrotowego ma-
jątków, porządku głównego i inne, nale-
żą do dziedziny prawa karnego, po-
stanowienia o prawie obowiązującym,
o pięciu częściach dwóch dostajeńców w jednej
osobie, o myłach i karach nowych
mieszkańców do prawa publicznego. Tak
że najbliższymi są dla niego jest per-
ce byłby "O porządku gospodarstwie", jeżeli
myślał, że w tym celu przygotowania pod-
nowienia objętych przedmiotem pierwszym
w jedną całość, było widocznie to, że
one, chociaż nie bezpośrednio, przecież z uwagi
gospodarskiej, się wiążą.

Treść tych artykułów jest następująca: ust.
i postanowienia, że wszyscy obywatelskie wstę-
pnego statutu litewskiego, które są
również przywrócić im jednemu prawem
do jest statutu litewskiego sądownictwa

ją. Art. 2 postanawia, iż gospodar nie
będzie mógł darować na poczeku powiatu
ma, chociażby się to odbyło obratkiem
majątku gospodarskiego albo rodziny
prywatnej, aby nie było na sejmie
jawnym postępowania prawa podważenia
był. A żeby co na tego w sprawie
nie niesprawiedliwie wiedzieć a nie do
wiedzieć, tej samej sprawie podlegnie.

Art. 3, 4, 5, 6, 7. Traktują o obracie
majątku i o rodzinie. Następnie
jako wykładowcy uważane są jako prawa
majątku gospodarskiego: a) jeśli kto
krowy albo bydło albo łódź czy in-
ną rzecz gospodarską, chociażby la. em-
na i czynności podobną, nie posiada, je-
śli się kto bydlęce, podobne gospodarstwu
właściwe przeciw gospodarowi albo in-
stancji prywatnej i, mimo że woli gospo-
darstwa i jego potomków, pragnąc osiągnąć
i zapanować wielkie i wielkie liksowskie i ho-
spodarstwo na miejscu, majątko i lud stwie-
dzą i prawa i wyrodek; jeśli kto z nieprzyja-
cieli gospodarza podważenie i obniżenie
listy do nich albo listy, radzą albo
podważając przeciw gospodarowi i prywat-
nej, i tym nieprzyjaciółom jako powo-
dowi; jeśli kto panów gospodarzy, nie-
przyjaciółowi podważa, podaje słowno przy-
czynę głodu powołanego; jeśli kto do
prywatnej nieprzyjaciółki w wielkie liksowskie
liksowskie podważenie przynosi.

Stwierdzenie obratku majątku winien być
prowadzony przez podwyższenia i podwyższenia
miarogodnymi niepodwyższanymi i in-
nymi, dobra, słachta; a o wykładow-
stwi są na słachta nie podważać, je-
no na sejmie walnym w. H. liksowskiego
z panami rady.

Nara na podważenie obratku majątku

Łu: utoła poci, garota i mienia.
wznowi pbradnia. dovoli, mieniu,
sz wiadomym, pdrady upciwskiej okada,
li: lanki poci i garota braci maja. Ci
kas synowie, którzyby nie byli dovoli si.
do pdradzie upciwskiej nie picieli, poci
i gowolta wprawdzie nie braci, wcelado
co lankowy wyskopi ojca swego do wycy.
nich imion wycy, wystawionych. Wto
synowolnych pociwskich picieli, poci
poci wprawdzie maja, które pociwskie
imiona, na pociwskie i na hospodara
du skoti hospodarskich pociwskich. Wto
poci. Wto lankowych pociwskich, które nie
poci, wiedziec pdradzie pociwskich,
i poci sz pociwskich swych, pociwskich.
lankowe imion swych wycy i poci.
wycy i poci, poci pociwskich. Wto
du od pociwskich im pociwskich, nie braci.
A pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich,
waci swych nie braci, ale do imion wycy.
wycy nie pociwskich, tylko po imion pociwskich
swych do imion pociwskich i do
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich
medle pociwskich pociwskich pociwskich.
poci maja.

Pdrady pociwskich pociwskich sz, pociwskich,
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich.

Pociwskich pociwskich pociwskich, jeśli nie pociwskich
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich; jeśli pociwskich
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich. Wto
ci pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich
braci, ale od pociwskich swych pociwskich,
pociwskich na pociwskich pociwskich pociwskich. Wto
do pociwskich pociwskich pociwskich, jeśli pociwskich
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich
pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich.
Pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich pociwskich.

ujęty został, w takim razie braci gwardii
a dobra draccion i ponie mają się prawo
cie. Także na łobiego winowajcę, jeżeli jest
szlachetcom, będzie na sejmie, jeżeli celowie
długu przelany, rozstrzygnięty być ma przez
urząd, gdzie pojmamy postanie. Albo
przez wprowadzając przez ucieczkę prawnie se-
kowane, mają mieć obowiązujące.

Art. 9 i 10 powołując postanowienia w przed-
miocie przekroczenia rachowania się dla na-
stępującego gospodarstwa, jako: w miejscu, gdzie
dobre gospodarstwo chłopskie przelany.

1. Jeżeli któryś z nich, w miejscu gospodar-
stwa, będąc na długiego stowami bytwe-
mi, uszczuplieni, dobrej stawie jutra-
kajacemu, większemu na kamień sece-
nieobrzeżony będzie.

2. Jeżeli któryś z nich, w obliczu gospodarstwa
lub w pałacu, będąc na długim roku i polowach, mi-
radow, dla polowania, nawigacji i ciwoci
rodni większemu polowce; a jeżeli by były
polowce, radwanit, pół roku większemu
obok nawigacji odsiedzi.

3. Jeżeli któryś z nich, gospodarstwa, dobra lub
innej broni, dobiec i rani, gwardii po-
stąpi; jeżeli poluje, lub kraniem z rany
winowce, straci gwardii i sece a głównicy
kwa albo nawigacji, samito z jego majątku
któ ma być kaptarona.

4. Jeżeli któryś z nich, w obliczu gospodarstwa
na długo, długiego broni, w prawie dobyt,
chwały nie panit, w miejscu, na kamień, ciwoci
rodni, siedzieć będzie i jeżeli krani, będąc na
straci, a z imienia jego, nawigacji, samito
odpowiedzialny, być ma.

5. Jeżeli któryś z nich, w miejscu, gdzie gospodar-
stwa, swego, będzie, krani, tego, zbyć lub ca-
lije, kati ma być inwarian, jeżeli któryś z nich
czyni w pałacu gospodarstwa, obpruait.

6. W miejscu, gdzie gospodarstwa, w czasie o-
soha, straci będzie, nie wolno, inwarian, a ca-

dnę iurę, bronę, mion miera, morda,
scabli i schady, kwatara nie kruszenie
lubi harkalurem chodzie. Morda tego star-
dy przyjeżdżając do miasta tego; gdzie ho-
spodar mierać będzie, winien będzie ru-
szenie przed miastem wystrelić, i przyje-
chawcy ruszenie, harkalurem, tury i lu-
na strzelby w gospodzie przechować i z niemi
po mieście do war do pałacu do urzędów
hospodarskich pójść w dzień jani w noc
nie chodzie i strzelby po mieście i w go-
spodzie nie czynić.

A gdzieby morda tego jana strzelby w pała-
cu albo na dworze hospodarskim panie,
ten gardłem darany być ma; a jeżeliby
morda tego w mieście na janie albo w go-
spodzie strzelby panie, ten ma w więzieniu
na dzień pięć dni siedzieć i panie z nim
kaptać; a jeżeliby w pałacu albo na dworze
hospodarskim strzelby morda kapt,
taki powiesz i gardło traci; wcale
do więzienia i polowania jego nie chod-
zie nie będzie, tylko głowicę z
miejscem jego straconą być ma. Albo
by w mieście tym, gdzie gospodarstwo
nie swoim będzie, na janie albo w go-
spodzie strzelby jana kapt, ten gard-
łem darany a więzieniu albo blizkim ka-
pięcego głowicę z trójką morda ka-
pię jego straconą być ma. Kto by w re-
nie miał z miastem i miastem z miastem
albo z miastem po mieście albo do dwor-
u hospodarskiego przychodzić, choć
by nie strzelał, nie panie, nie kapt,
przecież taki bronię na urzęd hospodar-
ski traci a oficer tego winy na urzęd
marszałka nadwornego, albo lewni i
urzędowi, do którego z bronią przychodzi,
winien będzie 12 łóp groby kapta-
cie, a gdyby nie miastem kaptać,
12 miotlich w więzieniu siedzieć.

Także podobaj. ze strony niekierowania
strzelby ma być także rachowany
we wszelkich szlach: grodzkich, ziem-
skich, podkomorskich, komisarzskich,
i pod komendę paimeni darami.

Art. 11 postanawia, iż osoby się wa-
żące przeciw wyprawom gospodarskim,
mianowicie z frany podani mo-
wie, co przeciwne, tedy karany bez
względu na swój stan, winien pięć
na ramię 6 pięć.

Art. 13 o złamaniu glejki monarche-
go także stanowi dany. Albo jeżeli
jego glejki zrani, ka rany powiła na-
względem kaptai, a ka złamanie glejki
franków mo. dnie więcej pięć, ma;
i jeżeli ka bit bez jego pozwolenia i przy-
my, ka rany być karany karą, a głowa
sekretna powiła. z majestatu jego i z
całego albo bliższym ma być stracona.
Wtedy ka glejki przyjechały tego nie
w obrotie zdrowia swego, lecz bez przy-
my rany albo ka bit i jakkolwiek
niekier, ten sam sobie glejki złamał, i
ka także swobodnie, bez se i kar-
traci; a jeżeli jemu, więcej pięć z
franków gospodarskich wymagalnym być.

Art. 16 i 17 powierza, postę-
powania o patrowanie kół i pięć,
i przydatnych oraz monety. Wtedy
listy albo pięć gospodarskie patro-
wat, albo ma szlachę zmi gospodarskiej,
libet karantowa, podkarantowa i fr-
row nadwarzych, grodzkich, ziemskich
i podkomorskich wielkiego księcia li-
kowskiego listy albo przywileji jakowe-
kolwiek podziwiać, albo Wtedy
pięć gospodarskie i przydatne sobie
my i innych wzywać, ka rany fr-
monety, na gwałt ogniew darami być
ma.

Teri kłoby monety gospodarskie fałszy,
moż, przedawawał, obcywał, również
i mynecze, którzyby złoto, srebro i inne
materie należące do mennicy fałszowali,
klewali, mierzali lub przybierali swemu
lub szkodzie państwa, mają być na
gardle ogniem karani. Także kłobare,
którzy złoto, srebro fałszują i między to
mieszają miedź, cynę albo ołów również
na gardle ogniem mają być karani, a
szkodzących im mają być wystraconi.

Art. 24 Kłoby i kłobare, którzyby al-
bo i kłobare fałszowali ~~moż~~ gospodarskiego
albo wojennego formy wstanych listach gospo-
darskich. — Kłoby fałszownicy gospodarskiego
albo wojennego z listy gospodarskiej, sam-
ten, do czego by listy materiały, albo fałsz
złoty i podłanych innych lub fałsz złoty
dokumenty list, albo listy od niego wzięte
są odarte, albo fałszownicy gospodarskiego
lub też wojennego lub też strony formy nich
destynacji, listy, mandaty, formy jeść formy,
musit, takowy fałszownicy na kamień wy-
sokim wstępując siedzieć a fałszownicy
albo wojennego powito nawigacji powinieli
beścić. A kłoby fałszownicy gospodarskiego
albo wojennego z listami gospodarskimi
do tego fałszownicy, albo też strony ma-
jniejsi kłoby, takowy gardłem karani
z głębię korynu: trójaka wedle skamienia,
którego fałszownicy być mogą.

Art. 25 Kłoby i kłobare, którzyby al-
bo kłoby kłoby w trybunale na kłoby
rehabilitacji mierzali, bez względu
na to, w którym powiecie obywateli wia-
dostki mają być beścić.

Art. 26 Kłoby fałszownicy o od-
powiedzialnych nieosiągniętych. — Kłoby i kłobare,
by nieosiągniętych kłoby i kłobare
odpowiedzi obliczenia, albo fałsz list albo
też kłoby i kłobare, dwunastu pięć,

Obiel sićkic, nimin, a wysiedziawcy
nia ma byc z niezmiernym wytrwa-
niem, nie sićkic, niechaj, obcy, nie tego,
precie domni odpowiedz, niechaj, w
spokoju pozostawi.

Art. 12 i 24, 14, 24, 23 i 25. pawięta,
ja postanowieniami o gleziach cygli listach
kelarskich, o mandatach, w jaskich sfa-
wach i kancelaryi gospodarstwiej mają być
wydawane, o listach papowiednich, o li-
stach plwarlych i o listach czerknych.

[illegible]

Int. 12. mówię o innych rodzajach gleby, mianowicie, jeżeliby kto z jądziej przyszedł, aby spróbać uprawy majestatki lub podobnej, głośniejszej, zjechał do państwa, zapowiedzi, łaski, pościowości, ani gardła, ani imienia, nie traci, ale ma się temu sprawnie, do tego, co będzie obwiniony i taki, gospodarstwie, ściśle, na glebie gospodarstwie. A ten, który gospodarstwie, na innych, i po prostu, gdzie się obracać będzie, a po prostu, po prostu, łach, łachach i przy doświadczeniach, ma plan, nie obwiniać i przybijać, podać, o naj, mieć i przez wyższą, glebę, ofowiadac, a to, dla tego, aby sobie temu, lepsze, lepsze, mieć, może. A jeżeliby w tym czasie, nie, zjechał, taki, gospodarstwie, i temu, do temu, karminu, nie sprawnie, się, tedy, mają, łacie, go z gracie, państwa, na tym, glebie, po prostu, być, być, nie, do temu, nie, po prostu, i to, nie, mogą, przed, wyższą, glebę. Gospodarstwie, który, prawo, dać, glebę, dalece, jeszcze, raz, drugi, a najdalej, i trzeci, jeżeliby, nie, po prostu, nie, się, przed, podać, i Opiętnianiu, umowy, na temu, glebę, mi, ze strony, po prostu, po prostu, i taki, gospodarstwie, sobie, po prostu. Gdyby, kto, więcej, ma, to, glebę, państwa, gospodar, stwie, wyższemu, łacie, glebę, jako, to, kultury, sprawiedliwości, wyższemu, kadnej, mocy, i, ma, to, mieć, nie, być.

ski albo grodzki albo łowicki, będących
 na sprawach gospodarskich i pieniężnych
 albo na sądzie iednym, ławnik i sędzi-
 da, i tego z tych planów więcej namięnio-
 mych panów albo panów, tedy kaskemu ma
 być porównany przed hospodarza munda-
 tem hospodarskim na sejm, a tam na-
 sejmie z rozprawą hospodarską, a dzie-
 się to podaje, cześ i gwałto straci. A gdzie-
 by nie panów ani panów, jeno słowno pnie-
 wają, tedy ławni ma być porównany do sądu
 głównego trybunału diego, a ten sąd ma go
 skazać na więzienie do więzienia na 6 mie-
 siecy, które więzienie nie ma być opła-
 czone. Również mają być dawane man-
 daty hospodarskie w rzeczach i porządkach
 słowno i słowno hospodarskiego, to jest o do-
 chody i porządkach z dóbr hospodarskich przy-
 chozów i przychodów z nich lichy; i ten o
 dochody i przychody podległych pod jurysdykcję
 słowno i słowno z jurysdykcją słowno
 hospodarskiego. A więc mandaty hospodars-
 kie mają być dawane o myło, gdzieby
 starostowie albo dzierżawcy albo myśnicy
 myło nowe nienajmą w miastach, w miastach
 na drogach, na miastach i ławnie na ław-
 nach wzmógł i brali, albo pod jurysdykcją i
 przywilejem myła podległych i wyciągali
 albo pod jurysdykcją hospodarskich i słowno-
 słich myła po drogach i miastach
 brali; — wreszcie w tych rzeczach, o któ-
 rych w trybunale to jest w artykułach głównych
 sądu, o mandatach hospodarskich do-
 ga jest wskazana. — Wtem więcej ponie-
 mionych o jawnie jawnie rzeczach mandat-
 hospodarski z kancelaryi nie ma być
 wydany ani rozdany, a gdyby był wy-
 dany, nie ma mocy obowiązującej; a
 gdyby kto kłamał o to, że go więzieniem
 mandatem hospodarskim porównano, ten
 co mandat ławni wytłóczył, to słowo

13/5 1892.

grozy winy podłupi. Za mandatem ho-
spodarskim należy rok (termin) będzie pa-
wily, jeśli gospodar będzie w państwie, rok
ma być za celowy nieokreślony; jeśli będzie
poza granicami państwa, rok za 8 miesięcy.

Art. 21 brakuje przez o listach kaptów
druk. Listy kapitałowe mają na celu
przyjąć. Pod pozostawianiem sądownego pro-
cio państwa. Takie listy mogą być przez
gospodara tylko w dwóch wypadkach wy-
dane: a) gdyby o przejęciu w wio-
ściu, a nieprzejmowaniu; b) gdyby o
na terenie gospodarskiej lub przejęciu
w państwie do kilku lat, albo na gra-
nicie przejęciu z ziemiami sąsied-
nimi sąsiednimi, albo też w przejęciu ho-
spodarskich na granice przejęciu wy-
stępu. W innych sprawach choćby
nawet listy kapitałowe z domowymi ho-
spodarskiej wydane były, sądowe nie mają
miejscowości: jeżeli sądowe listy li-
stów, jako o przywłaszczeniu jednej strony wy-
danych, nie powinny przyjmować.

O listach kaptów postanowienie art.
25, iż którykolwiek z nich kapitałowy jest
przez dozwolenie na bezpieczeństwo kaptów,
kaptów należy winny być z kaptów
kaptów gospodarskiej wydawane listy ka-
pitale, a w nich postanowienie kaptów
czyli formy do tej wysokości, o której
strona kapitałowa potrzebuje, nawet do
wysokości 10,000 zł. grozy. A gdyby
około państwa swą jako listy ka-
pitale tego sam lub z państwa swą
zabli, choćby choćby i nie był na goty-
nym użyciu kaptów, gwarantem nie być
bez możliwości narazy, a z kapitałowego
kaptów kaptów na kaptów gospodarskiej
a druga kaptów na kaptów albo bliżej sa-
mego przypadku. Gdyby nie zabli, ale
zabli albo chociażby być użyciem, kaptów

sta równie w paręty, a spróć tego nawiąza-
 że medle skami i sechody nście winien.
 A gdyby majętek jego nie skarżył do po-
 dęcia tej paręty, najętek cały nie był
 nagrodzony i nieba paręty nie byłby pod-
 niósł, będzie. Wtedy wreszcie ten, który
 wieść paręty, do paręty tego, na którego parę-
 że, wieść, cały, równie podległe darze.

Nabiegając przedłożeniu sprostowania
 postanowienia art. 22, i wycyżużnicy
 nadzworni, jidrainni ludziei sturibus, jedni
 i pięci, w polu i po grodach będący, będą-
 przed majętki gospodarzki albo do którego-
 kolwiek jidrainni porównani, w czasie podleg-
 jeli nie są sturibus i całej, na poręby sta-
 wać i sprostowania się winni. Także
 gospodar jeżeli jest porównany, wforadai w-
 a jeżeliby gospodarowi przyszło pa-
 porwać i sprostowania z bezprawny kadoi dół
 doładowidni, ludzi, grunów i innych porę-
 ków, a sprostowanie był porównany zgod-
 niarę, tedy ma mu być wolno narzucić
 domiarę, których i gospodar narzucić
 swej strony; a jeżeli się domiarę z obudwi-
 stron zgodzi, jidrainni apelacya do gospodar-
 nie będzie nicie niczego.

O mytach, karkotaniu miasteczek, lu-
 dowania mataków i grobel oraz o rzekach
 podległych skamieniu art. 29, 30 i 31 co ma-
 stępije. Zgodnem postanowieniem w wielkiem
 kręguwie biewskiem nie wolno nowych myt-
 umyśleć ani na drogach ani na mostach,
 ani na groblach, rzekach, forowach, bar-
 gach, górciach, ~~ani~~ dom z dawna-
 kymach, ani bez dawnych podległych,
 a do podległych miast na rzecz-
 pospolitą, gdzieby nowe myto kopro-
 dawać było. Kto myto lub mostowe w dobrach
 swych pobiera, winien drogę, mosty, groble na-
 prawiać i w dobrym utrzymywac stawić, ina-
 czej odpowiadać za szkody.

20:15

Wycyżużnicy art.
 20 w kroselstwach

Gdyby słony słaćcie mając w swym i
mieniu rty przejazd, łaskawy chciałby na-
prawić w takim miasto na to natężyć, w
mian się z tem iolać do hospodara, który
dla chadania rzeczy domniemy perle i
jeśli rzecz przyjechać się być ożare, na
złanawienie myła perwoli.

Na niedoch potkowych, na słonych pot-
kowie more, mianu nie wolno kastać ro-
wie i yrobel yfwe i mian przechojcie potki lub
spuścić i słoty jony, na przed potko-
wych sławia, mianu porostawie pfo-
miednie wolno mianu, i by się mianu
lanowaniem schoda nie skiać.

Idzie przedani potkowem spust być mo-
wie do miast gładnych, łaskawy hospo-
dar przece wolich sławiać jako kci i
woby słuchowe orac jwicekto, przece sło-
wych imiona pwa przeda przeptywa, mian
ni sa pwa, przece przeptywa i potka-
prawić, przece przece sławia, sławia i
spawu ić mianu. A gdyby z słoty
współpotowicich mianu nał łaka, przece
potowicich, jeden sławia przece potka-
na sławia przece, mianu przece przece
mianu, ledy sławia, co przece potka-
more być przece hospodara na oracowa,
mianu potka-
ni do sławia przece potka-
Wielako łaskawy mianu jako kci sławia
mianu i sławia mianu mianu sławia
go przece mianu, co łaskawy na potowicich jak
i na potkach jeźli mianu potowicich pwa
sławia mianu, jak mianu i co do pot-
wiel mianu być potowicich mianu, i
i sławia mianu.

Wielako łaskawy przece sławia przece mianu
przece mianu mianu mianu mianu, przece
mianu mianu mianu i sławia mianu mianu
ale sławia przece mianu mianu.

Dot. 33 sławia mianu mianu

Tłumaczenie

z kancelaryi hospodarskiej listów chętnie
 wypisami rękopiśmianych, które miały być me-
 ję. Art. 34 zabrania nadawania dy-
 gnitarstw i tytułów szlacheckich podanych
 pełnej władzy, tak iż nikt, choćby naj-
 szlachetniejszy duch dygnitarstw w ~~tem~~ ra-
 dzie hospodarskiej, także tytułów szla-
 checkich lub dworskich lub sta-
 nowisk podanych nie może otrzymać
 nic więcej. Art. 35 postanawia,
 iż nikt z podanych w Kr. Litewskiego
~~dygnitarstw~~ hospodarskich planów bę-
 dących ~~być~~, stać na ziemi i na domie swe-
 brai ani też planów, ~~pasadach~~ i innych
 hospodarskich włościach nie ma. Kto by
 temu przeciwnym się okazał, 12 niedzieli
 w kamień wdruć i schodę nogować.
 § 3. Postanowienie drugie poświęcony jest
 postanowieniom o ochronie ziemskiej i
 obejmujące ardykula 24.
 Główną pasadą jest, iż wszystkie sta-
 ny wielkiego księstwa litewskiego, tak
 duchowne jak świeckie, mianowicie
 księstwa, panstwa, szlacheckie ziemy i
 dworce, dworzanie i ziemianie, szlach-
 ta chorągiewna i wdowy, Żalantowie i
 mieszczanie, imiona ziemskie mający,
 którzy od pierwszego do piątego planu, po-
 dlego nie wyjmując, będą kupców mają-
 cym i z starą potrzebą swych gospodarstw
 lub też swych botmanach urobieniu swemu
 mającemu służyć i wyprawować i na służbę
 wojenną, a do ~~tego~~ majątku i do ~~tego~~
 służyć i macierzystych i do ~~tego~~ służby, wy-
 stępnych i jakichkolwiek sposobem naby-
 tych, wedle ich woli ziemskiej sejmów wal-
 nych. A młodzi, sieroty i dzieci lat pię-
 nych nie mające, mają wyprawować według
 macierzy imion swych domów i obrotów
 jako na sejmie postanowionem być. A
 jeżeliby takich braci nieobzielnych było, tedy

mają wybrać między sobą jednego lub
dwóch postaci, którzy z imienia niechcą
długą wojnę stwóżyć będzie. Odmówić nie
sędziom praw gwałtownej pomocy z in-
nymi ludźmi gospodarstwu wojny stwó-
żyć winni albo z dozwoleniem gospodar-
stwa według postanowienia sejmowego
ludzi na wojnę wyprawiać mają.

Wtedy też obowiązany stawić się na
miejsce w liście gospodarstwu parnaco-
nem, dać się popisać i przykazać helma
nowi wielkiego księcia litewskiego na
ten dzień, który do popisu będzie parna-
cowa. Albo który z podanych gospodarstwach,
mianowicie polowych, rybackich i woskow-
skiego stanu ludzi, mając imiona pami-
nać wojny nie stwóżyć, albo przyjecha-
wszy na termin parnacowy, nie popisać
się, albo popisawszy się rychło nie doce-
dać, albo też z rychła bez woli hospo-
dara lub helmana wielkiego swej ad-
jechać, ten imienie swe stawi na ręce
pospolite, i na hospodara w ten sposób,
jakoby wojny nie stwóżyć.

Wojna nie może być ani wroczą ani
frowadką, ani żadną pomocą na żadną
ustanowienie, dopóki pośrednio nie by-
dzie który sejm wolny, który tak woj-
nę jak i sposób jej frowadzenia ustanowi.
Ten hospodar ani helmanowie nie ma-
ją prawa do go dozwied z pod stwóżyć wo-
jennej wycofać i z wojny odpuścić,
z wyjątkiem tych, którzy bliżej i stąg
gospodarstwach, których hospodar do-
postuż swoich i spraw pieniężnych pro-
stawi. Ale i ci winni być swe według
uchwały sejmu wyprawić. Jeśli słach,
nie imienie swoje drugiemu przekazać,
ten wojnę stwóżyć winni, kto imienie
odierzy.

W drodze pieni i powiecie kamianicy

hospodar chorągiew, ludzi parucych, portofinych, w powiecie posiadłych, a to z powiatu prona prób. przez obywateli dawdej ziem i powiatu gospodarowi przedstawionych. A chorągiew, między chorągiew bydnie trzy, more, ma mieć na sobie szereg dobra, i helm i broń, a koni pod nim ma być dobry, a chorągiew sam chorągiew w kłój swym na szczyt ma skierować, niezasadka, jąc miejsca swego innym, obrotu obrotu chorągiew.

Ciągnięcie na wojnę lat się ma odbyć, mać, ić gdy z ichnawali sejm. walnego przyjdzie do pospolitego miścienia, wczep, kich, tedy chorągiew dawdej wiadomość o tem, słachcie dawdej w swym powiecie, ma wypiechać sam i przez listy swe oznaj, mić słachcie miejsce, któ zjednomi, ma granice swego powiatu i przynajmniej dzień, którego dnia si niego stanowić się mają. A oni powinni być, na to miejsce, jastie in pamiątkę, bydnie, z powiatu swem, jako wojnę słuchę powinni, zjechać się, a kaimie chorągiew zjechać się z nie, mi i mając o dawdej z nich dobra, wiadomość i pisać, mają pospoli się, pisać co najprościej, któ miejscu do pospi, ku pamiątkom. A tam z Marszellanem, i zagnawcy się, ma chorągiew on powiat, słachty oddać Marszelanowi i przynajmniej, jeśli wzywy są, spotnia, i czyli tego nie, mać o to jest. A gdzie w którym po, wicie Marszelana nie ma, tedy do Marsz, scatka, który w tem dawdej może mieć by, okie, jako i Marszelan. A gdy już z Ma, szellanem albo Marszellanem zagnawcy się chorągiew ze słachty, tedy wzywy spotnia pod Marszelanem, albo Marszellanem, sfiawę, zagnawcy mają o wojewody, tego wojewody i temu dać o po, wleścić słachty, tego nie ma.

Protem paś wrycy jaito lo wojewodowie,
marszałkowie p. marszałkami i chorągwie
ze słachy maja pizgnac na miejsce od ho-
i podara naradzone albo sta helmanowi,
gdzie porokano bedzie, i w jednemu miej-
scu przy wojewodzie stanowiąc się, którego
porokowu słuchać maja. Wtem pizgnie,
miej paś winni pilnie przestrzegać, aby
nikomu żadnej schody ani w drodze ani
na stanowiskach nie czynić, ale sobie i
swoimowym paś pieniędze i synów i uxorai
i którzyby nad rokus i miał domi schody
nie czynić, tedy wojewoda albo marszałk,
pudli do helmana nie dobiegna, ma cła
swoimi sprawiedliwosc czynić; a pudli się
chorągwi i słachy p. marszałkami albo
marszałkiem nie pizgnac, pudli chorągwi
miej słachy o schody w pizgnieniu pizgnie.
miej domi nie czynione, karadzijacy przy
sobie kilku słachciców i gdzie i według
starania odprawy czynić wolno bedzie.
I gdyby sło o pizgnie kowana, lo jest o-
gardło, lo ma być odwołano na sąd hel-
manowski. Ieżby leżi albo ze słachy do
chorągwi iechac i p. jinn spolem pizgnac
nie chciat, tedy karowu paś oruajmionem
chorągwi ma być od helmana pizgnie
nieur maran.

Kierma pizndzła do wojaka pizycizgnac
ma według dawnego obyczaju pod spoz-
wa słachy swego pizndzkiego.

Tak wycedzła i słachy jaito i jinn,
miej wrycy nie gdzieinokiej się wyda-
wać moją karą i obawiać jako i pizgnie
miej swemu, jedno pod chorągwi swą
pizgnac. I gdyby który słachy na-
dzwore hufudowstain albo na dwore. albo
nego z pańow Rad lub jinnodowstain, tedy
miejce nie pod chorągwi, jinnym no-
miej słachy pizgnac karadzic winien,
tam leżi pizgnie swój pizgnie.

Wszyscy słacze w kilku powiatkach mają swe imiona, łaskowy ma w tym powiecie, w któ-
nym będzie najgłośniejsze imię jego, re-
misybicki dołb swych łask ziem, które łask-
ożystych, jak pisałiśmy i po dźwignych
sami słac i poczet swój postawić.

Wszyscy duchowni z imion swych świeckich
i doświadczeni, łask ożystych, jako też ka-
dźmich, winni służyć wojnie w ten sposób,
że winni wyprawiać pocety pod chorągiew
powiatowa, na forty nich są swoje próby
słachica, ciałnicia dołbego, wojnie go-
duego, medle ichwały ziemskiej sejmowej.
Kolegiom, wileńskim z dołb słachic dołb,
ziachlich ma być w służby wojennej wolne,
ale wpricby na sejmie walnym podałach
na ubronę rzeczypospolitej ichwałonym być
podalch łaski udawać powinno.

Starzy popisawcy się w szach, winien
swoje służyć z temi ludźmi i bronią,
z oborem się pokazał przy gospodarce ob-
ko przy helmanie, a ko się do zupełnego
rozkłuszenia wojaka. A którzyby popisali
się i pisanydawać się, bez moli i wiado-
mici helmanidziej z wojaka przez wje-
chac, albo po pocety swego powinno
do planu udzielić, łaskowy imię tra-
ci, jakoby wojny nie służył. A jeżeliby
ko służył w wojnie nieosiadły, wybrast-
szy się do go ziemskiego, na wojnę, łaski
cece swa łaci, jakoby z białym służył.
A na popisie helman łaski służył łaski
go ludźmi kanonować, i służyć, które ma do-
mni będzie, w rejestrze namiętności.

Teżby do planu, cany do służby wojennej
ubliwiny chorągiew, był słowony, albo słowony
na służbę służyć nie mógł, a nie miałby
syna dołbego, łaski ma się opowiedzieć cho-
wacem swem, w którego jest powiecie i wy-
sławiać brama szlachty, którzy nie miał
jego osobiście oglądali. kimkolwiek poczet swój

z imion swych i na swoje miejsce cztowieka
dobrego i godnego na wojne poscie postaci
powinien. Ktozby schadzie będac sam zbra-
niałby syna^a do wojny w 18 latach a nie mniej,
a ten syn czybyłby z ojcem oddzielony czy nie,
byłby godny do służby wojennej, tedy kado-
my syn może na ojca służyć wojnę pochem
ojca swego. Ojciec kadozby winien tego syna
przepuścić do chorągwi powiatowego i jemu
opowieszczyć, a chorągiew hełmianowi, który
kadozby do popisów i do służby przyjąć bę-
dzie powinien.

Gdyby kto pominął hełmian na popis i na
konie furer były gospodarstwie polowiny nie
postanowił się w gospodarza lub w hełmiana,
bez służby fureru, ma być w osobny re-
jestr furer hełmiana kaciagniony i w ten spo-
sób skarany, iż będzie postany na granie
albo łam, gdzie tego potrzeba wcielipospoli-
tych wdać. Łamie we swoje łaski wiele, ile
pominął, podległowi będzie.

Ktozby z pola byłby uciekł, kadozby furer
wyród gospodarstwi pominie i czerć łaci i
ktozby domni na wojnie będac w wojnie furer,
czy do popisów domni lub rebrzy, z kadozby
sam furerzech służyć, kadozby pominie
furer hełmiana skarany mu być ma.

Do popisów wojaka mają pisać braci kadozby
po pół grosza od domni na pracę swą, a ko-
włencera, gdy się wojako zjeżdża; a kadozby
wojako ma być wcielipospoli, kaden pobór
od popisów nie ma być brany.

Chorągiew nie mają prawa żadnego re-
mianina, wojnie materialnego, do domni od
wojny wycudzać jako z drogi z wojaka od-
finszerac, a jeżeliby który pominie w do-
mu postat a chorągiew swego furer hełmianowi
calowit, nie opowieszczać, iżest swój braci.

Ktozby na wojnę jechał albo do wojaka lub
ter z wojaka jechał, domni z duchownych
albo świeckich szanów na dom albo na gni-
mo wjeżdżał, albo sławy i sadawit.

Twierd, albo jakiegokolwiek schody czyni, i przy
 takim najcięższym warunkom jeżeli tego
 w domu takim samym rabin albo rabin, rabin al-
 bo gwałt i przeciwnie. białej głowie. uczyni,
 tedy takowy gwałtem darany być ma, a gwałt
 i schody z rozbicia na stałe najcięższe z ma-
 jącymi swej własności winien. a jeżeli nie rabin
 ani rabin. Boję pobyć nieśmiertelny, uczyni,
 było co więcej, albo schody jakiegokolwiek uczyni,
 tedy winien będzie temu gwałt i schody z do-
 wodem ścisłym sowing nagrodzić. A skąd
 drzewa i schody i schody i schody ma sobie spra-
 wiedliwości dochodzić podrozognienia woj-
 ska przed chorągiew, albo karczowaniem albo
 wojewodą, a w wojnie przed hełmanem. a
 schody z do i jakich przyczyn nie mógł sobie
 sprawiedliwości w roznieniu albo w wojnie
 przed hełmanem dawać, karczowaniem i pokem
 wolno będzie sprawiedliwości dochodzić z
 jawnym w jego sądzie ziemskim lub gro-
 dzim a z niewiadłym przed tym urzędem,
 pod którymby go wyznaczyć mógł.

Ale karmić będą na wojnie i tego woj-
 skiem na jednym miejscu żywności na sowing
 go albo na domie jego nie dostawało, takowy
 z miotem hełmanem ma pchać i wiać z
 potrzebą żywności na siebie i na domie a na
 płacić według własny przez gospodarza lub
 przez hełmana na to płaconej. Brwa braci
 wolno, gdzie będą, stać, a nie domów roz-
 bić, a płacić płacić, sławo i sadkawa
 twierd ani spierać, ryba i jawnym umyślnie
 trawie ani deptać nie wolno. A skoby karmić
 na schody domu uczyni, ten schody sowing
 ma kaptować. a jeżeli kto na chorągiew i ja-
 wnych uborem umyślnie potworzył i schody
 de uczyni, takowego hełman darany będzie
 według schody i wysłupki. a skoby karmić
 żywności i siebie w obozie dawać, i więcej sobie
 wysłupki i brat, takowy to co więcej,
 sowing wynagrodzić winien.

Jeżeliby konni w oborze rywności potrzebna
była, hetman ma mu dać widok, a kto
rywno widkiem majechać po rywności, a
kto rywność by płacić winien.

Gdyby kto chciał na służbie być w oborze
kto był w rywności, jeden drugiego w
myślnie albo obywateli pudy najechać
albo naszedł na obor, na słon gwałtem
i słon zabij albo ranit, taki gwałto jechać.
A jeżeliby mu ranit, ale swawolnie naszedł
inowce albo słony niewierciwemu słono,
cit, albo szkodę jakąś, nieczynit, takiego
hetman karać ma wedle karcenia swe-
go albo wedle przykazań, któreby nas-
tęp w wojnie w zachowaniu były.

Jeżeliby kto, który po pieniądzu w służbie
hospodarskiej lub w służbach innych pa-
now rad, dmarów i słonów służby, win-
ni osobami swymi w służbie pieniężnym
stawać, ale pod chorągwią państwową
winni z innymi słonami godnymi
służby w służbie swojej wraz z por-
kami służyć.

Jeżeliby obywateli koczujących gospodar nie-
może prowadzić do wielkiego strachu li-
terackiego tylko po wiadomością państwa
Rad. Jeżeliby si winni iść koczować do
państwa koczować niejszczęśliwie na kocz-
wać koczować, jeżeliby im gospodar albo
hetman namoczyć.

Niemolno nikomu stanowić się w wojnie
stać miły od hetmana, ale tam, gdzie
mu hetman nakazuje.

Gdyby niektórzy ludzie, nieznając się być
służbymi koczownikami, bez listów hospo-
darskich albo hetmańskich, na koczach
się stawali i tam na koczach albo rywno-
ści wybierali lub szkodę jaką, czyni-
li, wedle zdania hetmańskiego stawiani
byli, a szkodę swoją wynagrodzić.

§ 4. Poradzić Łowcy Łowczych o wol-
nościach szlacheckich i o rozumnym
wielkim księstwie litewskim, a oboj-
muje 51 artykułów.

Hospodar obowiązuję się, iż to stano-
 waństwo wielkie księstwo litewskie i
 wszystkie ziemie mu ziemie podane na-
 leżące, w stamie, kuliach, racności, sta-
 dry, mienności, rozbarowaniu i bez pro-
 niach mianowaniu utrzymywane bę-
 dzie. Powinno obowiązuje gospodar, iż
 wszystkich księży, panów, pań, kato-
 liczkowych, jako i żywcich, wszystkich
 mieszczan, ziemskich i dworskich, pa-
 nów chorągiewnych, szlache, rycerstwo,
 mieszczan i wszystkich ludzi pospolitych
 w wielkim księstwie litewskim i w
 ziemach jego, państwa kachowa przy
 swobodach i wolnościach chrześcijań-
 skich, w których oni jako ludzie wolni,
 wolno obierając z szaradowna i z przed-
 staw swoich rubie panów, a gospodar-
 nów, wielkich księży litewskich, i ży-
 ci i sprawowali się przykładem i sposobem
 wolnych państw chrześcijańskich, i ży-
 wając wolnych wolności z sąsiadami
 bracia swa, rycerstwem i ziemni sta-
 ny narodził. Narodził Polak; oboj-
 muje bez przy swobodach i wolnościach
 na przywilejach i listach wielkich
 księży litewskich, przedkowi hospoda-
 ra i od hospodara samego dan-
 wszystkich i darów z osobna na-
 dostojństwa i imiędy, na imiona i
 listach, na grunta i na cokolwiek
 bądź danych nieodmiennie wieczne,
 mi casy kachowa. Takoby bez choci-
 bez przywilejów na przywilej państwa
 i jakimkolwiek obywateli był w
 dziejach nabytych imion, ludzi i
 gruntów z przedkowi hospodarskich

Kaci na tych sejmikach maja byc slych
 wieceznych i potrzebnych ziemskich, ktore im
 na listach hospodarskich i przez postac ho-
 spodarskiego oznajmione beda, niemniej lei-
 i o wszystkich potrzebach i dolegliwosciach
 owego powiatu i wojewodstwa, a serwolint-
 sy sie wszyscy jednoscelnym zdaniem, ma-
 ja obraci postaw swych, to jest o starostego
 radu ziemskiego, ile ich w tem wojewod-
 stwie bedzie, po dwie osoby, i postac ich na
 sejm, oznajmujacy i poruczywszy im wysst-
 do, o cemu wedle listow hospodarskich i
 listow swych potrzebach radzie, namawiac
 i stanowic beda, dajac im moc na tym
 ludowym walnym sejmie postepowac i
 stawiac te rzeczy, ktore im na sejmiku
 zlecono i na instrukcyj podane beda. A
 postawie ziemscy miejscowi i woja swoje ma-
 ja miec wedle porzadku wojewodkow i po-
 wiatow; a starosty z milosci i powinności
 swej sly przysposobionej powinności na te
 sejmiki przybyc; a ktoby nie przybyl, pod-
 to wszystko podlegnie, co sie tam postanowi.
 Sejmiki nie more dluziej trwac, jeno
 najdalej szescy dni, ale konieczniac swi-
 ni wyszacy na sejmiki jui dnia pierwszego.
 Miejsce i porzadek posiadania i posto-
 wania na sejmikach i sejmikach tym
 obyczajem byc ma: wojewoda, starosta,
 kanclerz, podkanclerz, marszałek, ma-
 rzałek owego powiatu, podkomorzy, cho-
 razcy, sejmik, podsejmik, wojewoda, starosta,
 podsejmik, pisarz ziemski, na tym usz-
 nicy podsejmicy, panowie i janki szlachta.
 Postaw po ich obraniu, ma byc dawne
 strawnie. Kacut oznacza wyrodek stra-
 wnego na starosty powiat z osobna: naj-
 nizsze strawnie wynosi 120 szóp groszy,
 wyzsze 160 szóp, a najwyzsze, ma-
 nowicze z ziem ziemskich 200 szóp
 groszy.

Walny

Aby zaś postawie ziemscy mogli w sprawach
i potrzebach ziemskich zgodzonymi postanowieniami
i umysłami na sejmie ziemskim przyjeżdżać, przez
co by i na sejmie potrzeby Rzeczypospolitej bez
wielkiego nakładnięcia pieniędzy, bezpie-
cnie^{nie} odprawowały, przeto przez Karolinę sejm
miej walnym na plucie niedziele mają wyst-
ąpić stary wielki szlachta łaskawie Ra-
da jak i postawie ziemscy zjazać swój wolny
rząd w Koninie i tam gdzie w potrzebach
i ich instancjach wystąpić ziem i powia-
tów i między sobą, mają namowy wspólne
o wystąpić potrzebach ziemskich czynić,
przeprowadzić do jednego słusznego roz-
umienia i uwzględnienia rzeczy dla dobra Rzeczy-
pospolitej, kaczemby już na walnym sejmie
porozumieć i spisać sprawy i potrzeby
Rzeczypospolitej stanowić i odprawować
się mogli. Sejmik ten w Koninieować
ma wedle potrzeby, byleby postawie na
sejm walny wraz przybyć nie omieszkali.
A gdy się sejm walny skończy, tedy we-
celery niektóre mają być sejmiki w ka-
żdym powiecie w ten sposób. Postawie przy-
jeżdżający z sejmem mają wojewodzie albo
staroście sądownemu o przybyciu swem dać
znać, a wojewoda albo starosta albo na-
mieszczy ich mają to przez woźnych schod-
zić obowiąz, żeby na sejmie sejmiku na
sejmikach w celu wysłuchania postaw swych
zjechać się, żeby na tych sejmikach posto-
wie z powiatów na sejm wystąpić, dali
wystąpić obywatelom każdego powiatu
wiadomości dostateczną, co na sejmie w
sprawach i potrzebach Rzeczypospolitej spra-
wili i postanowili. To co się na sejmie
walnym postanowi i uchwali, mają posto-
wie na sejmie pod pieczęcią wojewod-
ską, do powiatu swego przynieść i do
zachowania przy szlacheckich ziemskich
urzędach ziemskich podać, także sta-

wiadomości do świąt grodzkich dać
wpisać. Tyle o sejmach i sejmikach.

Hospodar obowiązany jest wysyłać
przymiary ziemie, wolności i kupy, a
jeżeli starobawne rachować i w piśmie
tego nie pisać ani nowych rzeczy nie
postanawiać; a gdyby była potrzeba co
nowego przydać lub dobrać rzeczy po
polubie, tego nie ma czynić inaczej, jak
na wolnym sejmie z wiadomością i
poradą, fanów Rad i przyzwoleniem
wysłanych planów sejmowi przynależnych.
Tyle o sejmach i sejmikach.

Kolejny szereg artykułów tego rozdziału
dotyczy szczegółowych praw i przywilejów
stanu szlacheckiego. Mówi na przykład
o przyrzeczeniu, że hospodar wraz z po-
wołanymi swymi radami wysłanymi
rycerskimi i szlacheckimi wielkiego księcia
przy wolnościach ich przywilejów, które
od przodków hospodarów mają sobie
nadane. Że żaden szlachcic nie może
zostać przymuszony i prawnie pokonany
nie będzie, nie może być ani od hospo-
dara ani od żadnego innego urzędu
innego i w więzieniu przetrzymywany.

Także księża, jakoteż fanowie, szlach-
ta i starosty z rycerskimi, którzy szlachę
i siebie na służbę przyjmują, nie ma-
ją ich sami w sprawach, gdzie o porcie,
wolności, sądownictwie, gdzie są nad-
szlachta, o porcie, wale, samemu
byłoby hospodarowi. Co się zaś tyczy in-
nych występów jak kłótni, kłótni, ka-
bijskimi, gwałtami i t. p. mogą o nich
sprawiedliwość czynić, rozsądzić przy
sobie szlachę ludzi dobrych, nawet na
gardle. Apelacje od takich wyroków
służą obywateli stron, tak powodowej
jak pozwanej do sądu głównego i bez
niezakończonych.

14/5 1892

(R. III, O wolnościach szlachty
szlacheckich)

Żołna 1430.

Hospodar nie będzie w wielkiem szóstwie
litewskiem i w wszystkich ziemach je-
mu przysługujących, dostojności du-
chownych i świeckich, kamień, dworów,
gruntów, starostw, dziekanów, przełożonych
ziemskich i dworskich, posesyji i wie-
sności ziemnych podlegających, i pa-
niom swoim i sąsiadom tego państwa
dawać, ale tylko Litwie, Rusi i Smole-
nszczyźnie wielkiego księcia litewskie-
go. idą do niego z podległością i pa-
niom swoim i sąsiadom tego państwa i mają-
ć w okolicach, w przypominany będąc nie-
względnie, mają, ten wyszedł traci ma-
ją i na starob szkodzą. Nawet i są-
czym, którzyby dla państwa i do-
bru w tym kraju posiadłości ziemskiej
otrzymali, do ziemnych dostojności du-
chownych lub świeckich nie mogą być
doszukiwani.

Na rokowną obywateli gospodarstwo
mu pań przełożonych i dostojności pań
okolic ziemnych, podlegających nie ma-
ją, lecz wolą być o marnotrawstwo
dobre gospodarstwie obywateli będzie,
lecz przed sądem gospodarskim sławie
i domu wyrost odnieść powinien.

Wolno jest szóstwie i państwu chorągwie,
koncom, starostom, rycerzom i wszelkim
stanom wielkiego księcia wyjeżdżać
za granice kraju bądź dla nabycia
nowych, bądź dla świeżości rycerskich,
bądź dla porabiania niesforowne-
go podania swego, krom do krajów
nieprzyjacielskich, wszelako w ten spo-
sób, żeby z ziem ziemskich pod nie-
byłość wszelkie służby gospodarskie
niezapominanie odbywane były. A
gdyby gdzieś mające się państwa
podległego, za granicę po rycerstwie.

Tich

[illegible][illegible]

Gdyby albo niekiedy sam słacheccy, słacheccy prawni słacheckiego prawa, niż, a lenie wysiódłszy swe słacheckie zawzięty mi, iż sam nie jest słacheccy, cem, i ten słacheckiego swego wyprawa, stricby nie mógł, moi by: przez urząd, przed którym się to stanie, zdany na „li, który go ma wiece” do przegiera, tam u przegiera mielami bić a potem z miasta wysiścić, obwołując public, cenie, że się nieuczciwemi słowy na słach, cica targnąć.

Gdyby albo kolid słacheccy a polenby kolidy, iż kolidy nie byt słacheccy, tedy gdy dremi słacheckiego dowieda, ma być dawać medle postanowienia sta, lili z mżobójcach, a osobno namiga, że na przegane, z majatki, swego polen, pi, jani gdyby ciżyceni nagani.

Wsiłi słowy słacheccy jiniemnie swe spre, da i oiaoltry w miocie z lichy ciży, unimajac sticby ziemskiej, swiecie a sumy swej pionięcej jiniem wojny stwija medle uchwały sejmowej, pod utraceniem majatku swego.

Gdyby słacheccy kaniichawcy jiniem i obetcia swego słacheckiego, w miocie przigwieniu swego scitajac kamie mie, schat, lardi miejscie woskit, scywn w domu miat, blediem miocyt albo przemisto rokiet na warachcie, takowy wolności słacheckich jui więcej niż, mac nie ma prawa. Ale jeżeliby albo on albo jego synowie, procedem jui, stiego kaniichawcy, z miasta wysili, i na powrót postępowani rycewsticmi się zajmowali, maja być za prawdzi, wa słachy jiniemami.

Wiel z liutei prodego stani, obrom ochlinej tarchi nadawania od pwiem.

chrości gospodarstwie i to ka jawnomu;
kwacnemu rycesdiciu postigani i pu
stnem podarom fazeer niepryjacie
lowi, wolności i przywilejów stanu sła
chockiego i herbów i barachochi som
sobie przywłaszczac ani ich używać
nie ma żadnym obyczajem ani posia
daniem imion i gminów szlacheckich.
Mamże się prosić, aby prostej szlache
ckiej nieznajomości pierwszej pol
hogodna wolności szlacheckiej, imion
i gminów szlacheckich żadnym oby
czajem przywłaszczac ani nieznajomości
nabywać nie może, ale bliżej ka ad
tożeniem ziemskiej szlacheckiej szlaci
każym szlacheckim imionu przywłaszczac i przy
właszczeni być mają, chociaż i dawniej
nieustannie każe.

Gdyby który szlachecki szlachetki
gminu szlacheckiego przywłaszczając, jak
długoż, czy podwójnie niepryjacie,
i to ma dowiedzionem było, więksi
niem o pięćset w kamień szlachetnym
być ma, albo winy szlacheckiej obratowej 50
kop grzyw podkupić.

Gdyby kto domniwał, iż jest nieznajomości
matki i ojca i nieznajomości tutej syn, i legat
nieznajomości a pomówionyby się, winy
każemy ma podkupić szlachetki, podkupić
40 kop grzyw w przywłaszczając szlachetki nie
odchodząc ze szlachetki, szlachetki i szlachetki
ma się mówić, żebyś był nieznajomości matki i
nieznajomości tutej syn, kom ma się szlachetki
jako pięć.

Przez bełasków szlachetki szlachetki mają być szlachetki
miane, szlachetki szlachetki ma się szlachetki szlachetki,
chociażby się szlachetki szlachetki w matkę szlachetki; albo
szlachetki szlachetki szlachetki ma się szlachetki szlachetki,
chociażby się szlachetki szlachetki szlachetki szlachetki szlachetki
szlachetki szlachetki w matkę szlachetki i szlachetki szlachetki

Wolność od państwa.

skierci miar; i wreszcie ten ma być jawnym ca-
 ra. bękartem, którego by się ojciec po signale swe-
 go wyrzucił, i niedostojnie go symon porzucił.
 Oskarżonych skierci ojciec nie po swego miar
 prawym skierciom odjąć nie może.

§. Przywilejami sławnych parobków wielkich
 i innych liwowskich parobków hospodów liwskich, ciu-
 łte: miśczeranie, poddani księcia, pańszczy-
 szczywnych, szlachty, bojar, obywateli wiel-
 kiego księstwa od wszelkiej pańszczyzny, podatków,
 resztek i innych poborów bez dobrowolne-
 go samych pańszczytów pozwolenia i ich woli se-
 mi, walnego: her: od dnia 1. i od wszelkich
 broni pańszczyt, które poddawani, rozróż-
 ni od dawania szary dla gospodarza her: postów
 i gońców hospodarskich, także od wszelkich do-
 ruczeń, dorewa, cegły, wapna na pańszczy-
 szczyt, od broni szara i wszelkiej
 szary szary, także od budowania i
 poprawiania pańszczyt i mśczenia pańszczyt
 i od innych robót wyżej szary. A gdy niektórzy
 poddani szary, pańszczyt i szlachty z innych
 szary obciążeni byli robotami pańszczyt,
 szary, szary, szary, także dawo-
 niem szary i podwójt dla pańszczyt gospodar-
 szary pańszczyt i gońce hospodarskie, wreszcie
 robienia i poprawiania pańszczyt, szary ho-
 szary wszystkich obywateli wielkiego księ-
 stwa liwowskiego: i pańszczyt szary
 szary, szary. pańszczyt, do jednolitej i
 równiej wolności przynależą, wszystkich
 pańszczyt szary, pańszczyt, szary.
 szary od wszelkich pańszczyt pańszczyt
 pańszczyt i pańszczyt na większe szary
 wyjątki i pańszczyt, szary miśczeran i
 pańszczyt hospodarskich, szary wedle sta-
 rowanego obyczaju szary pańszczyt i pańszczyt
 szary szary hospodarskich, postów i gońców
 szary, szary her: pańszczyt i pańszczyt
 wedle dawnego obyczaju pańszczyt.

Przysługa z duchowności
stwierdzenie

W duchownym sądzie było sprawę do duchow-
nego prawa należącą sprawowaną i zapła-
nić mającą. Nie wolno biskupom, prałatom
i ich sprawcom forywnie księgi, prawni-
słuch, wyrocznia, miroszan i podobnych
had słachodkich iad i hospodarskich w spra-
wach wieckich do sądu duchownego albo pod-
lura, do kogo sprawy i wynagrodzeniem sędzi-
wiliby się domniemali iadnie sprawcy z i-
mion dostających od biskupów, księgi, bo-
jar i podobnych w celach stanu ducha-
wnego, ludzkiego stanu świeckiego, had sa-
mej słachcie, jako i jej podobnym, lachie
miroszanom i podobnym hospodarskim,
kwaszorem i gwałty, majordy, rochoje, sa-
bajskwa, gwałcenie prawni i miroszan,
baj, rany, grabieże, plądrie i celach kwe-
rta, lub o inne jaderolwist rzeczy po-
korne, lody i lachy ze swego księgi i pod-
stanu sprawiedliwości bliższy jest czynić
lody, lach i stany duchowne z biskupów
i księgi swych, lach oiadtych jako i piew-
siadtych i podobnych lachy będą po-
winni sprawiedliwość czynić za przypomnie-
niem przez list pośredni piewsiadtych według
prawa piewsiadtych piewsiadtych. A
głęboko do z piewsiadtych duchownych spraw-
liwości i czynić nie chcą, albo system
swym co domniemają w czyn piewsiadtych, lody ka-
domy sami do swego biskupa albo po-
swannym być ma, przed biskupem się spra-
wić winien, a biskup biskup albo piewsiad-
jego lach piewsiadtych prawem piewsiadtych i sta-
luchem piewsiadtych sprawę rozstrzygnąć winien.
Terelity strona kalobna albo piewsiadtych ro-
niata, lach być piewsiadtych sprawiedliwości
swej wyroczni albo słachaniem biskupów
i pośredni jego, lody lachowej stronie księgi
biskup albo piewsiadtych jego piewsiadtych będą po-
winni dopuścić do sądu biskupów biskup,
biskup biskup sprawę lachie a piewsiadtych

łaczami między stanami duchownymi
 a świeckimi w mieście płockim wyl-
 nie wedle statutu ziemskiego odstąpić
 będzie. iż do przybliżenia tego mają być wy-
 sadzone ze strony stanu duchownego
 trzy osoby a ze strony stanu świeckiego
 również trzy osoby, a decyzyę zapadać
 będzie większością głosów; w razie par-
 itości głosów ma być sprawa oddana
 ma dwóch gospodarzy, gdzie laskowa roz-
 sadzona, będzie. iż gdyby się domni-
 śliżcy biskupów starych w prem dria-
 ta lask od rannych osób, jako i o jurep-
 midów, stąg, bojar i poddanych, a oniby
 sami za przypomnienie o jurep-
 stiego przez list przypominały, stronie ka-
 łapej i sprawiedliwiec się, lub też z jurep-
 midów, stąg, bojarów i poddanych swych
 sprawiedliwości wedle prawa pochodzi-
 tego nieupić nie chcieli, tedy o to pro-
 dukt gospodarzy powani być mają.

Również gdyby się ludźmi stanu duch-
 ownego, stąg i poddanych ich, odtu-
 dki stanu świeckiego, stąg, prawni,
 szlachty i inni w niewypatnieniu stąg
 jako i w innych rzeczach polownych
 stąg i jakkolwiek diera, tedy o
 laskie stąg osoby duchowne osoby
 świeckie przyjąć ma do jego sądu wla-
 snego ziemskiego lub grodzkiego, z wol-
 na, apelacyę obu stronom do sądu gło-
 wnego przybyszkiego zólnego z duchownym.
 Pośredni w sprawach o grunta i rzeczy
 ziemskie nawet osoba gospodarza pra-
 wu pospolitemu podlega, jeżeli też kim-
 nie przyrazem laskie wycisnąć osoby sta-
 nu duchownego, gdyby przeciwnie
 o zabranie ziemie, przeobrażenie i
 granie i inne stąg ziemie chcieli,
 przed sądem ziemskim i podkomorskim

§. O historyi i wagi,
Kosim i mieszczanami.

skiać i inni.

§. Gdyby się stało kłótni między
katołami na miastach wileńskich o bicia,
rany, pozbójstwo i inne okaleczenie, tedy o
urząd miejski sprawiedliwość czynić ma
prawem magdeburskiem, według przywilej-
ów nadanych. Jednakże i mieszczanie
wileńscy, gdy o bój albo o rany słacheckie
prawem przesłuchani będą, tedy podlegać
będą tym samym, jakże w statucie ziem
słuch o głowoszykach i o prawach sła-
checkich są opisane. Tymże sposobem i o
chłopiach słacheckich urząd miejski sprawi-
dliwość czynić powinien, byleby chłopi da-
wający przysięgę od przyjęcia prawa
miejskiego nie posiadali. W innych zaś
miastach wielkiego księstwa litewskiego,
urzędy miejskie płaciły prawa magde-
burskiego i przyjmowały, przecież nie magde-
burskiem oni nadawali sobie prawem
uprzywilejowanem ale statutem ziem
słuch słuchając z mieszczanami są i spra-
widliwość uczynić wymierzać winni.

Prorokowaniem pokazuje się lat w mie-
ście kosim wileńskiem, jakkolwiek we
wszystkich innych miastach wielkiego
księstwa litewskiego jednokrotna była
miara do miarek kłosa, mianowicie
hectara, w której ma być sekery storce
miary kłosa wileńskiego, która miara ma
być wymierzona w kłosie przez wagę
w kłosie i urzędy grodzkie a w in-
nych miastach, mających prawo mag-
deburskie, przez urzędy grodzkie i urzędy
miejskie; w ziemie ziemskie zaś przez
starostę lub podstarostę, przeciwko
i przeciwno tej ziemie. Aby zaś
miary były 12 kłosów grasy podłogi, kłos-
nych poturcia na dwa kłosy podłogi, obrotu
poturcia przy wywodzeniu przyfardnie.

Tymie obyczaem wojewodowie i starostowie
na przestach swoich i przestani miejsciani
okolo miast i szynkowania napojow, jak
mięskobeli, piatunary, wina, miodu, pi-
wa, gorzalki i innych strawnych rzeczy
przez przestani swoich postanowienie we-
dlo czasu i drogości i czynić maja. Potem
na dalsze, na przemienienie, po czemu co kow
na terenie jako i na waga, wszelkie po-
treby sprzedawać maja. I tak samo też i
dważy i gasze, aby były po wszystkim fan-
stwie liksowskiego rownej i jednolitej miary,
jako są w mieście słobieskim Wilnie.

Podlanych

§. Mięskobani nie maja prawa włascian
na swoje przysiadki, dach, koch, kochad-
skich, jakoby kochowanych i piewich, samo-
wolnie grabić ani sobie na nich sprawiedli-
wosci dochodzić, ale o wszelkie slugi i in-
ne sprawy i sprawy ich list i przestani
swoi kochowarskich prawa dochodzić maja.

Terelity, kłasy, kłasy, lub przestani domowa-
do jakiego miastu albo miasteczka biegtu,
obawiamy się, wjeżdżanie, biwiniowanie i raj-
cy karlowe slugi ich panom prawem kien-
stwu wydawać; chyba taki sluga prawa
miejskie przyjaźny, dawne, dziesięciolne
kaciędzia, taki może się wykupić, wedle
scacunku statutu kienstwiego. Kłasy i
regi biegtu sluge wydają się wbraniat,
podzieli 30 kłasy pracy, a mimo to biegtu
wydają minier.

Biatogłowy

§. Winiarscy jako to dniehnie, fanny, wdo-
my, kłasy, fanny, dniehnie, kłasy, kłasy,
hi i wszelkiego innego stani biatogłowy, ja-
ko kłasy wolni przy wolnościach ich po-
kazać maja, a kochowarskie nie ma prawa
każdy je gwałtem wydawać, wbrew ich
woli, ale kłasy z nich wolno po poradzie
przyjaciół, i kłasy, co kłasy, kłasy.

§. Ani ojciec ani matka nie są obowiązani

z imienia swego decyjom swym za życia
czego co się stało, jeno co ich dobra była.
Ale macierzysty inajakich imien wzięć po
imieniu co myślał synowi dorosłemu, wra-
cacie myślowy ją pomagać.

Wszystkim klasom szlacheckiego rodu
wolno dobrać swemu lat poryszeni jak
macierzystemu, karkupnem i wysłuchaniem
scafnąć wiceryście według woli i upada-
bom, stawiać, sprzedawać, płaciwać, ka-
mieniac, zastawiać lub na kociot papi-
wac, lub nawet gospodarowi legować.

Wszystkim walcym imien jądzie chodzą
za sturcymy karkupem, a nie mająt kogoś
w decyjem pory lat decyć ani się o-
pory ten czas niepominać, braci wszelkie
prawa decyścieletnia, dawnością. Ale pory
nie decyjom, lat dorosłych niemających
dawność karkup nie bierze, a lat dorosła.

Gospodar obywatelski jest wycierac wycie-
kum równa sprawiedliwym. Nie jest ten
mocen ani on ani prawnie Rada. Braci
ad stron jakichkolwiek porysowań. Pory
wyści obywatelski gospodar sam na siebie
rozstrząsać będzie.

Nie wolno imienim ani karkupem, ani Ta-
larom ani Lydom wycierac z wielkiego
dziedzica karkupem do karkup, niekarkup-
ciotkiego jądzie lub karkupem wszelkich
broni, karkup, karkup, karkup, karkup, karkup,
i jądzie karkup, karkup, karkup, karkup, karkup,
karkup, karkup, karkup, karkup, karkup, karkup.

W karkupach, jądzie karkup, jądzie karkup
niakarkupach nie mająt karkupem ale na
wolności karkupem karkup, nie wolno karkup.
ani karkup karkupem pod karkup 20 karkup gro-
sz, ani karkup karkup, karkup karkup, karkup
karkup karkup karkup karkup karkup karkup
karkup karkup karkup karkup karkup karkup.

Wszystkim karkupem karkupem karkupem
karkup karkup karkup na karkupem, karkup.

ceas hospodar myśle domniary, który
próba obopólnie wyrazić, bacząc na to,
aby mu hospodarowi ani szlachcicom, przy
tem kamienie obrywa się nie stało, pozem
hospodar wyda przysięgę na dokonanie
camian.

Tłumaczenie

Hospodar nie ma prawa nakładać ja-
kichkolwiek podatków nowych i poborów
lub też cesi po miastach jego państwie
niem wyszłych planów na sejmie wal-
nym. Nie ma też szlachcicom żadnego
monopolu na wódy, które z polski
lub litwy pochodzi, a który się ma być
wysłać z kancelaryi hospodarskiej list-
jaki na monopol, dając 100 kopiejczy
podatku, a przynajmniej list taki, jakiegoś
co mu nie będzie.

- § 5. Porządek sprawy: O szlachcie
i sądach. Liczy artykułów 105.
- §. Naprzód idzie rzecz o sądach ziemskich.
Tak ziemski szlachta się z szlacheckiego,
podległego i ziemskiego, w każdej ziemi i
państwie przez szlachtę wódy obywateli
wybierają, który z tych szlachciców ziemski
naturalnie posiada przy życiu szlachectwo
mają do bezwzględnie domnie hospoda-
rski, a jeżeli hospodar w drodze nie
był, wojewódzie a na dnie szlach-
cie, a w nieobecności wojewody lub
szlachty, szlachciców obywateli ziem-
skich. Hospodar a względnie wojewoda lub
ziemski szlachta winien bezwzględnie
przez listy swe pamiować szlachtę do
zjeżdżania się za sekery nieokreśloną, na
którem do zjeżdżania mają na miejscu emar-
tego szlachcica z przedkładać siebie sekery
wódy, szlachty podległej, w sprawie imie-
jęcej wybrać i kłótych ziem na hospo-
darski na sejmie przedstawić, który
z tych przedstawionych jednego najpo-
dobniejszego wedle swego uznania ma

miejsce kuratelskiego i nadzoru kamienicy
i przynależnej okolicy. Tak postanowiony
nadzór winien na najbliższych posiedze-
niach sądownych przekazać służbową, według powyż-
szego założeń przepisanej treści.

Do kompetencyj, gdzież się ma-
ją wszystkie sprawy wielkiego stanu w
provincji kamiejskiej oraz z ich inie-
ranci, domy inieer hospodarskich,
oraz wszelkie sprawy, domy tych, któ-
re będą na dwór hospodarski, bądź
leż do grodzów stałym ziemskim sekte,
gółowo. rozstrzygane poiaty.

Грароу

Gdyby który z powyższych urzędników
bez własnej wiedzy lub prawdziwej,
przeprawy straszyć się na roki nie sta-
mit, karkowy kraci swój urząd. Pisarz
ciężki może mieć do pomocy jednego lub dwóch
podpisanych w razie potrzeby.

Gdyby który z urzędników ziemskich
miał własną sprawę przed sądem sa-
dom, należało wziąć jedną sprawę wi-
nier z urzędu iśćkać i stać w sądzie
jego wraz z sędzią, w miejsce jego
innego obioru, który przy niej sta-
nie bez względu na ciążę leżącą.

[przeprawy]

Od przeszłości przysięgi o zmianę w sądzie
mych, bezkarnie są ziemsk. podobać było,
tęż przysięgi 4 gr. od łosy kłębów,
z czego dla każdego 2 gr. dla podleg-
ła. Kraci. Przysięga leży jednak nie le-
cho, tylko swoje otóż, stając na, bez-
sen, albo na karzącemu otóż, kara-
żony postać. A jeśli się który z spraw-
nolichy, wtedy sądowni należą się były,
ten samiznego było 4 gr. wiece, choćby
leż, wielo było urzędników sędzi.

Tęż, albo przysięgi do sądu z głównym
sędzią zapisu wiece, wtedy karkowy
karkowi byłemu samiznego sędzi
4 gr. o podległości 2 gr. z na karzącemu,
karkowie wypis z sądu tego zapisu
wiece, sędziemu otóż 4 gr. o pod-
ległości o przysięgi jego 2 gr. A na to
nie mają urzędnicy ziemscy więcej
przeprawy kraci pod sądem 12 stóp gr.
i prawem powołaniem tego, co by nie-
prawie go brali. Według tej samej łos-
sy winny latwie przysięgi podległości, oraz
inni urzędnicy choćby niezgodni, może-
mówić, okierowcy i ciwinowcy
kraci swe przeprawy. Samizne pod
karkiem sądem.

2.
Pisanowi piensdiciu i grodzicini od
dostych formow albo membran na porow
po gromu, od listu parzencego groty 4,
od listu upominalnego gr. 2, od napisania
wotomia du frowin, od pdania w mietka
mierui sie, od pof upisow z diag po 1 gr.
od upowiadania w staryudach poloknych
i od pernania wotnego gr. 2, od listow
saglowych na imiona z prawa prapadro
ne, pernania wotnati i woteldich ka
fisiu orar porenescenia kafisow z grodu
do piensdica, ka arduke gr. 12 a ka dre
arduske lub wizej gr. 24, na fargaminie
ka' by najwainigza pree gr. 48, ale farg
gamin pemi i wotk stona sama pwy
mier fowinna; od listow imigiercy po
6 gr. od listu odylajacego po ofrowe do
innego fawiatu po gr. 6, od listu kaho
wiedniego odoto grunow po gr. 2. Wyz
szych ofat frowat nie moze wysigat
pod kara, 12 dop groty i kutoleu so
mitym lego, soby maderbat.

Tetli. Wot frowat duwem i upowin,
duw saglowych potrechwat se sagu li
stow upominalnych, molenrar kadory
list fow frowecianis stoch innych upow
nidow ma byc wydany.

§. Wotobwiedchy frowecianis odbywania
saglow, kupo w sagu, kupo w frowecian
lub na ilicy, sagiego, potrechwat lub po
sawca piensdich, albo duwego z upowin,
nidow grodzich stowu daktliwem,
stowu i frowecianowi jego imitacujace
ni porenescia, kutoleu imitac po ka
ne kutoleu, kutoleu pree mietiel
w kamku a mawo mietiel mawiazle
ubraronem wotle jego stowu selachecnie
po. A jeli by samit, ledy garotem ka
bran byc maw, a samem mawiazle
sawtg i a gdyby kabit, kutoleu garot

To i prexi' braci, obicajom par' albo bli' s
 szim palitego oflowacyena i imienia
 umowajcy sobie oflowacyona hyc' ma.
 To samo ma sie rozumić i o bezpłacen'
 szwie padu podkomorskiego i domiat'
 sziego, fiii' pody im plocna oflowaco-
 rac' hyc' da. A dloby o lodi wykupit' po-
 rucany o grodzi, ma rodu sie nie sta-
 wit, ma hyc' za litem hospodarom
 wyrostom, wiezycie se wyrostlich piecu
 wielkiego dzigłwa lilewskiego.

20/5 1892.
 § 1000.

Aby w karidom franie ma podroczek czy
 to ziemskim lub grodzim, czy podkomor-
 szim i domiarom podroczek kandy byt
 i sprawa obywateli, majo, wojewodowie
 w karidom powiecie, gdzie obywateli lezy,
 a w ziem' ziemskich starosta ziemski
 moc ustanawiac i powoływac wojnych,
 szlachty, ludzi do brzych, podkomorskich i
 szlachtych, w powiecie ziemskich, których
 urocz ziemski i szlachta obywateli, id' gody
 przysięgę wojny przysięgi i imie jego w dals-
 gi grodzkie, w pokon i w ziemskie obywateli
 na robach wpisane będą, tedy już lito-
 wy wojny to wyrostko, co do uroczu jego
 nalezy, stowac sprawowac muć. Wojny
 z litych ziemskich przysięgę według
 roty szlachty wpisanej: kandy lity obywateli
 albo lity wojnych szlachty, przysięgę
 szlachty muć szlachty, aby byt
 podroczko, dla wojnych przysięgę potrzeb.

Wojny przysięgę obywateli jest
 karidom szlachty na konowanie karide-
 go szlachty potrzebującego, gdzie grodzki
 ziemski szlachty, bądź w domni, bądź na
 szlachty lub na ziemskich, bądź w grodzki,
 nawet bez wiadomości uroczu grodz-
 kiego i ziemskiego, ma wojnych szlachty
 wy litych ziemskich, nieumieć niewy-
 mawiając. Mije najporząd ziemski
 szlachty gospodarstwo, szlachty, ziemski,

gwałdzie, poddomoszczynie i sądu głównego
do każdej chęci najniższego stanu pro-
by nosić i pieniędzy; bez liły wce-
dnie gospodarstwo, urządowe w sprawach
wzrostu podawać, z listami i pismami
nowi o wymiar sprawiedliwości iędzić;
za mandatem urządowym zaprowadzać
stronę, żeby ze sądu nie podjętali, a
po skazaniu urzędu pienskiego albo gwał-
dnego przysięgę wydawać, być obecnym
przy dyktowaniu wzrostu podda-
ni, wziętych w imiona lub grunda
a to w przysięgach z wyrostu i przysię-
nia urzędu both pienskiego jako i
gwałdnego; gwałty domowe, inne
wzrostu podda, baje, rany,
ogłoszenia i inne gwałty prozopole
wglądować, nawet ~~przez~~ przysięgania urzę-
dowego i do sądu urządowych przysięgać.
Ważny winien mieć przy sobie przy da-
wającej każdej sprawie dwóch sędziów
wiarogodnych dla rozstrzygnięcia przysięgi
i świadectwa swego; wzrostu chłopskie
baje, rany i sprawy wzrostu i inne sędzi-
wy być podobnie mnić, o co przysięga, są-
dów, rozstrzygnięcia, i wzięciem i wy-
wołaniem nie dawać, i żeby więcej 20
kóp nie wynosiło; sam jeden i bez any-
skenczy sędziów ogłaszać może. Jednostko-
wo bez żadnego umieszczenia pały
dzieć w sądzie za dwie niedzieli
sam to wszystko do sądu sądowych
now przysięgać, obrotu jakich gwałto-
wanych i przysięganych przysięg, któreby
wzrostu przysięganych przysięgać nie-
gwałt dwóch niedzieli. Urząd pały dawać
winien do wzrostu both przysięganych z ur-
zędu, jako i bez przysięgania urządowego
przez strony wziętych, przysięgować re-
zultatu i do sądu przysięgać i wyprisy

dawac' we wszelkich sprawach i' p'ato-
 bach ludzkich, tak ziemskim jak
 i' państwowym, sadom i' palacym, a
 takowe wyfizy peruan' wojnego i' majde-
 go sadu' przyprawiane byc' majo'. i' gdy
 by wojny niedojchawery do krieg, pe-
 ruania nieuczyniwszy i'maru', tedy ona
 slachta, ktorzyby naonczas byly wojnym
 byli, majo' byc' przez strony, kalibry, wnet
 po smierci wojnego przed urzadami sta-
 wieni i' winni tam po i'urawieniu do krieg
 to pernac' i' ciego byly wojnym i'wiadoma-
 mi byli, a' to ich pernanie w starzym
 i'urawie za warne przyjezde bedzie. i' gdy
 by wojny nieukazy sie sprawit, dazdo
 ichy niesprawiedliwie pernat stronie
 ktorzy ich schodzie, albo ichy w kryj-
 sprawie i' potrobie domni grolu, albo przez
 strach lub przytet swaj' jechac, listow
 husfudarskich albo i'uradowych i' porow
 wedle polizeby stron nosic i' podawac,
 nie chciat, i' robow sadzonych domni po-
 zwaniem omieszkac, tedy ca prawdem
 stienym, ktorzyby sie ze strukcyjnym
 pokazat, maram byc' ma wedle wa-
 knosci wyszkolu swego, a' mianowicie
 za niesprawiedliwe pernanie gardtem
 a' za inne mniejsze wyszkolu ma
 siedziec' w wizekciu na kamku albo
 na dworze husfudarskim i' przed
 i' schodze stronie prawdomy wynagro-
 dzie za prawdem.

Tylko w pretrach mniejszych, gdzie o
 gardto nie i'otrie, formien wojny sta-
 rowic' sie po sadu' na robie bez formu;
 ale gdzie s'eto o' laka, ract, za co by
 mial byc' gardtem maramy, tedy i'
 przywotony ma go jado schellica
 siadatego formu i' rozporzac i' s'pro-
 wiedzic' sobie z nim na pierwor-
 rowu, jako na kawilym, zrobic'.

Uwagi winien listy hospodarskie, sejmowe,
wojenne i inne wszelkie od urzędu jemu po-
dane, bez żadnego omieszczenia do tych, do-
choz materei będą, dnozić.

Jeżeli kto wojnego będącego na frawie ca-
listami, wojownik, starostów, urzędu państwo-
go lub ziemskiego, albo sądu głównego trybunału,
sędziego lub też urzędu podkomorskiego i koniusza-
skiego albo i bez listów będącego na sprawach
urzędu swego, sam albo przez drugą lub podda-
nych swoich kłóć, albo listy mu odebrać, star-
gać, albo wojnego lub stronę listy jeć przyjąć,
iść, albo policytować, włożyć albo brzość brzość,
i tencj urzędu mu pisać, tedy łaskawy sędzia
ma być o to formuł na rok państwa do urzę-
du ziemskiego albo grodzkiego, gdzie strona
zadowolnia ręce, na pierwsze roku, a tam
za dowodem skutecznym ma nawiązać wojne,
go sowedle stanu jego, a za ~~państwo~~ państwo
hospodarską na państwa albo państwo frowia-
łaskawy dwunastu przedzieli przedzieli w ~~państwo~~ państwo
sąsiedztwa, a stronę, skądby były wojnym
kłóć albo obelżono, ma łaskawie za skutecznym
dowodem nawiązać sowedle stanu i ~~stronie~~ stronie
wojennemu i stronie, jeżeli się jej co polepsza stanie
i sowedle kapitału. A gdzieby porocznym strona
za staraniem sądu ziemskiego albo grodzkiego
siedzieć proz nawiązać i ~~stronie~~ stronie nie chce,
ta na czas od urzędu nawiązać, tedy łaskawa
jezkie w drugą sowedle kapitału nawiązać i ~~stronie~~ stronie
prysparzonych dla jej spowinowaci swej pospolicie.
A jeżeli kto wojnego na tych sprawach urzędu
jego, albo stronę przy nim będącą, kłóć, łaskawy
będąc w sądzie przedzieli prawem poddany, sam
zarodem łaskawie o głównocznym państwa sowedle
do z imienia jego strona, być ma. A gdzieby
co z powyższych wery wojennemu albo stronie ~~stronie~~ stronie
zabijać i, stół nie w samem państwie, do ~~stronie~~ stronie
negoty być poddać, ale od strig jego, poddać
lub ~~stronie~~ stronie innego, być przy bytowości

zamego prana domu albo piety knoci onego,
a waby bedac o to prawan, nie przepuasty z
nie tego, żeby to się stać miało z jego rozsta-
nem, tedy o tem praca ten jest, że, o to, o-
nego bedzie prawan, rozprawa ma być w
ten sposób przeprowadzona; jak o postaw-
nie gospodarstwach w rodrziale pierw-
szym jest opisano.

§3. Stęgi, ogłowie i wystrój.

W każdym świecie, gdzie są ziemski
jako w kamieniu albo we dworze, gospodar-
stwie, podzieln, podzieln i pisarz ziemski
pospolni ze szlachty i wyrostkami ziemni
stani ziemni szlachty lub ofatryci lat
domu, gdzieby stęgi ziemskie bezpieczeń-
nie od wszelkiej przyczyny były zachowane.
Gdyż w tym podzielnym będą, tedy po roku
Tędy, w tym, w tym, stęgi ziemskie po raz pierwszy
być musi być, przy których mają być nie-
podzielnym, podzieln, podzieln, dla
z ziemni, w tym, w tym, w tym, w tym
i dla ziemni potrzeb szlacheckich. id. roz-
podzielnym się mają stęgi dawniejszych ro-
dów, które w tym, w tym, w tym, w tym
mi, w tym, w tym, w tym, w tym, w tym
po, drugi w tym, w tym, w tym, w tym
podzielnym ziemni szlachty; stęgi zaś
szlachty ziemni, mają przostac w tym
na ziemni ziemni jako w tym, w tym, w tym
tego w tym, w tym, w tym, w tym, w tym
to dla przostanego sprawowania i pracy
to przostanego ziemni, w tym, w tym, w tym
nie ziemni ziemni przostanego ziemni
gi na ziemni, ma je na ziemni, ziemni
to ziemni, w tym, w tym, w tym, w tym
podzielnym ziemni. A gdy przostanego ro-
dów, podzielnym będą, ziemni ziemni ziemni
z tych ziemni ziemni w tym, w tym, w tym
nie ziemni ziemni ziemni w tym, w tym, w tym

§. Widzowne, ogłowie.

W tym, w tym, w tym, w tym, w tym
to na ziemni ziemni ziemni ziemni
ziemni ziemni, ziemni ziemni, ziemni ziemni
ziemni ziemni, ziemni ziemni, ziemni ziemni

jak następuje: wiekowi wieżem na ogół,
dane ugodnego bitych i ramnych na miejscu
gros jeden; jeśli wiek gdzie pojedyncze stela
miał, tedy ziem na pulę po grocie; jak i
wzięciem przeważaniem od wydania ręk-
pracy i z duchownym osobom gros, wzięci
na to przydane gros, od wzięcia od
wreckanego wzięcia połowicznego, połowic-
znego albo połowicznego od połowicznego wzię-
cia, któryby na gwałt miał być para,
strony, przewidując jed schachcia 12 gr.
a od prostego ciemniaka 6 gr. A któryby
mniejszej winie osobom był, tedy o gwałt
nie było, od ładowych po połowicę tego brano
być ma. A jeśli by wzięcia z przeważaniem od obra-
żenia strony przeciwnej wolnym był ucy,
miany, tedy sama ta strona przeciwna, co
go sprzedać płaci, winna go z wzięcia
wykupić. Eudzie podzieli który wzięcia na
smierci był sławą, tedy to połowicę stro-
na całobna winna będzie zapłacić, a płaci-
cono to ma być raz jeden; tedy już wzięcia
albo na wolności albo na smierci ma z wzię-
cia wychodzić. Prawa dla wzięcia na
Łochy dzień 14 pieniądze.

Teżby kto z wzięcia wzięcia wypłacić,
ma być sążony medle postanowien statutu,
w rozpisale o sądach groźnych, sąwarych.

Co się tyczy sądów ziemskich, to też sążnia
jak podgoda i pisarz winni, że na miejsce
sądom narządzone na 3 dni przed sądem,
miejscami ziemskimi przyjechać dla
okazania się i wyprawiania wpy-
sów, słownego tego potrzeba będzie, także
dla wyprawiania pozwów w rejestr, aby ten
kto się do rejestru pisowni, pisowni, bez ma-
łostki sądom był. Wszędzie gdzieby się obie
strony między sobą nawzajem sąpowo-
ły, tedy teni naprzed ma być sprawie-
nie, o czym, kto naprzed powiat.

§ Sądy ziemskie

a gdy o rejestrowaniu sprawy wolano bezpie-
 cnie, aby się ten, którego wolano, który
 i takom być z nią, jako nie stawał. Tymczasem
 obywateli i powołania strona starała być
 ma. W tej sprawie stron i sądeckiego sądu
 i przedni racjonalnie być mają, w ten sposób,
 że wolnowy strony jednego dnia i drugiego
 go i trzeciego, po jednym razie podać,
 strona niepilnująca roku, ma być trzeciego
 go dnia o niezapłatę godzinie wolana. i
 strona za niezapłatę, w tej, a być stron
 któryby były dni pilnować ich obywateli
 między a trzeciego dnia (dla braku sta-
 tu) wskazać nie były, już pewnego
 dnia i następnych urzędów o niezapłatę.
 godziny wskazać nie powinni, ale skoro w
 rząd na sądzie posiadać, a która stro-
 na za ustanowienie pewnego nie płaci,
 to urzęd według tego statutu płać i sta-
 rac' ma.

§. Poruczy.

Choby na tego poruczy, wzięt i teni
 poruczy poruczać go chciał, tedy poruczy
 od urzędów urzędów wzięt ma po-
 ruczy ze strony i zaciąg probić do-
 wać, a to tak przy karcie, jak w sądzie
 na drodze i na drodze miejscach polce
 by dołwist stronę spotkać i pisać mógł
 a gdzieby stronie probić dać nie
 mógł, tedy na miejscu poruczonego ma-
 polować do dworu, w domu albo we
 wrota wędować, i tamże we dworze,
 jeżeliby we wrota i w dwór nie był już
 sędzi, przez płot urzędów (zosta-
 darcem) albo ciwinowi, albo jeśli
 by tam tego we dworze obaczyć,
 w poruczy uformować i obywateli
 żeby o porucze strona wiadomość
 miało, a jeśli się nie słowota niko-
 go, tedy jednoraz poruczy jako wyżej o-
 praco polować ma, albo polowanie
 poruczy wójtowi albo jawnemu pod-

stanowi tego dworu, który będzie najbli-
żej sformułować winien. A jeżeli w ob-
rotu winien, z którego się wygoda dzie-
je, dworu onego państwa nie było, tedy te
formy sformułować w tej wsi sławie, należy-
wsi, ławników, księży, biskupów albo mag-
istrów albo innych onych wsi paroczane albo
w domach ich staćwinie być mają. Musze-
ludzie gdy wócnym raczenie formy podsta-
wa, ma pierwszej przed sędzią ten porzą-
dek sformułowania formuły sformułować; aby
zgodnie ze wyrokiem i nie sformułowane
były.

Wtedy do tego miał sprawną jechać, a
dokładając albo o jechać, dołwisk. Wtedy, tedy
ma do pisania ziemskiego tego państwa,
tę wócną formułę albo inembranę pod
pisaniem, gospodarstwa, państwa
przed gospodarza państwa i podpisem re-
mi państwa. Wtedy w inembranach da-
ła, do jest pod, miesiąc i dzień, kiedy
ich albo bierze, ma być napisany. A
gdyby strona państwa chciała sobie po-
kazywać, tedy jeśli przyniesie go-
łowe napisane, pisani wócnymy dołwisk
swoją gród, napisując je i podpisując
będzie powinien. A jeżeli jest, jeśli
strona państwa chce, wócną jej będzie
pod pisaniem swą, albo pod pisaniem
wócną formułą formy formuły dać.
Formuły winny się stać na cetero nie-
obce przed notami, a raczenie na nie-
obce sędzi; a stanęły się stać jechać,
wócną wygoda blisko przed notami
na niedziel sędzi, fisci, cetero albo trzy
tedy o ławnik, wócną nową wócną po-
dokonywać formuły na ten pierwszy
blisko przyniesie notki.

§ Książki formuły.

Wtedy wócną wócną wócną wócną
wócną wócną wócną wócną wócną
wócną wócną wócną wócną wócną

Jureto pokaż pozwy wszelkie ład haspoda,
 idie, jado lez grodzkie, ziemskie i polne,
 morskie i niszczyl jure dwo ładne i jadu
 głuwnego kładnemi przyczynami plijane
 byc' nie mogły, oprócz łech przyczyn,
 mianowicie pikułtor, ypozielby strona po
 wodawa radu i porwania skutem albo
 napsiem wórnego i piaszkiem nie do
 wiedta i drugo, aloby imienia pozwa
 nego własnego i imienia ojca jego, ładne
 lez bykulu juprymlejanego przedmiesze
 po, albo jado sig on sam powie i pize piana
 pias, pscadzie pcego paroda ludzi ład
 piasie mogą, jado sig albo sam pias i ma
 kymac kadyt; łrecia, gdy pscadzie
 mia, o kwalt, bój, grabiezie jacie, a powódby
 miejca, ydzie sig co słato, a radu, miejca
 ca, plini niedotoryt, na ładany forew
 strona nie powinna odpowiadać. A in
 men padnemi przyczynami jurek abija
 nia porwaw nie ma dopuszczać.

Wszelkie przyprawy p imienie, choćby
 powód w łecwie piasu nie płowit, po
 kwanu leu porwii plijac' nie może, a
 ydzieby dala w łecwie nie była dółczona,
 tedy strona powadowa za ładi pscadzie
 leu porwii łwego kaptacimowy ydow' gro
 sy łrecie w łecwie porwani drugie gro
 sy łrecie, kado by i łrecy łwej łprawie po
 piasie może, a ydzieby łto chybota
 dla abijania porwii i łprawobrenia
 wymiaru i łprawiedliwosci, kwtacora
 łporwany ołkarat łorew niegady albo
 łdrobany i leu go łchiat łbie, a łto
 na łpowadowa łdowiedzie łego łecwanim
 łweciego, i' łmi łlata łorew łgodny
 łmistrubany, tedy po ładim łdowiedzie
 łporwany łwymien łecbie łpowiadac'
 a łecke za ło łdrobanie łna łtronie po
 wodowej 6 gr. a łpleni drugie 6 gr.

kapłacie. A skoro bez przyczyn prawnych
na pierwszych rokach nie słana, tedy na
drugich rokach winę za niewłaściwe się
kapłacie, formu jednak już płacić nie bę-
dzie mógł, ićz usprawiedliwić się winien.

Gdyby strona formowana skargowcy na ro-
dziu, odpowiedziała, że pozw. Skłótny już po-
woł. reformował, zgubiła, tedy powodowa
strona winna bezskoro stronić formowanej
kopię, formu dać, a strona formowana win-
na następnego dnia odpowiedzieć. A gdy-
by powodowa strona pozw. swój zgubiła,
tedy jej strona formowana ma kopię swego
formu dać, a strona powodowa winna
następnie ją sobie kupić.

§ Arbitrażowa.

Teraz strony winna, między sobą spor
o imiona, ludzi lub zwierząt, i w jakim celu
podstawiają listy, przysięgi, kapię, tedy
jedna strona winna drugą stronić ko-
pię listów, przysięg, kapiów, po-
średniczone podpisem not. publicznego
notariusza.

§. Nawinienie na rokach.

Skoro będzie formowa, na pierwszych
rokach pierwszych nie słana, ani żadnej
stroncy przyczyny niewłaściwości
swego, i sądu nie odpowiedzieć, latami
na słownie na drugich rokach, pierwszej
miał w sądzie wstąpić, kapłacie niewłaściwego
za karę pozw. ostateczny kopy grzesy, a
zgodnie kopy grzesy, do jest wstąpić 40
gr. a pod sądowi 20 gr. a jeżeli by, karę
i na drugich rokach sądowych bez
przyczyn w statucie opisanych nie sta-
na, albo skargowcy winę niewłaściwej
wolać się miażdżonej kapłacie nie
chciał, latami, która niewłaściwość
swego już w rzeczy swój upada, i bę-
dzie o skłótny być formowa, wiecznie traci,
a sąd na latami, i formu do, o co
być formowa, za skutkiem dowodu
karę winę niewłaściwej skłótny i od.

prawa, uciecnie ma, to jest, jeżeli pominie
 albo jeżeli dobiegł gruntu skarane bezpie,
 tedy w to miejsce ma być piano a ed,
 prawa piny pinykinej skaranej ma być
 czyniona. A jeżeli się to trafilo, żeby
 furwana strona za mieszaniem się
 uformem albo choroba, podrywcy się i
 w piny mieszaniemichwa popydicy
 a potem rozpracowcy się ze strona po,
 wodawa, z tego pinyata petyta, tedy piny
 ci, popydicy i blizcy strony pinyatcy
 pety piny mieszaniemichwa nie będą
 petyci furwani, wprawdzie za popydowa,
 niem niż rozpracowcy strony popydowej,
 podlega mają temu samemu roztu, sto
 piny albo pinykoni popydowcy, piny
 w piny popydowa odumartym będącie.
 A jeżeli strona furwana piny po strona,
 roztu piny pety, tedy piny, popydowa
 pety albo blizcy za popydowcy piny
 popydowcy do pety petykinego, piny
 to petyci furwani będą i petykinego lat
 wymawiać się nie będą mogli.

Byłoby być furwany na roztu petykinego
 popydowcy albo pinykinego a petykinego pety,
 pety, albo petykinego petykinego lub
 petykinego, albo pety petykinego pety,
 tedy za petykinego mieszaniem piny pety,
 petykinego pety, piny petykinego pety
 pety, piny petykinego pety pety pety pety,
 pety jako i pety na roztu petykinego
 najdalej piny petykinego. Ten petykinego pety,
 pety petykinego, piny petykinego na petykinego
 petykinego za petykinego pety pety,
 petykinego petykinego, jako petykinego
 petykinego był; a jeżeli petykinego na petykinego
 petykinego petykinego, petykinego, a
 strona petykinego petykinego petykinego
 petykinego, tedy petykinego ma do niego petykinego
 petykinego petykinego petykinego petykinego
 petykinego petykinego petykinego albo petykinego

jei hoitac' do tego miejsca, które on chorey
w liście swym namienit, na którym
gdyby tego chorego nie posłano, inżej
ściadać go niepowinno i tak ma być do
kumiant, jakoby nie freysiaqt. A na-
trecich rokach ka kenić formy winien
formany jarkby na rokli kawilym albo
sam albo przez imowowanego słanać, i
pierwej kanić w prawo wsłapi winny
nieślauć ka oła fresele rokli kapta-
cie, to jest ka pierwsze rokli słonie 4 do-
py gorsy w urzędowi, sedziem i pod-
sedziem śięp gorsy, a ka drugie rokli
sawito, to jest słonie sım śięp gorsy a
urzędowi dwie śiępy gorsy, a kapta-
ciwry ka winny winien słonie powodo-
wej usprawiedliwić się: a chociażby i
freysiaqt na chorobę swą, do fresele
na tych łrecich rokach powinien roz-
prawę na słonie przyjąć. Jeżliby ka
na tych łrecich rokach ani sam ani
przez imowowanego swego nie słanać,
albo słanać wini nieślaućch pier-
wej, nieli w prawo wsłapi kapta-
cie nie chciat, sładowy rzecz swą, i traci.
Akoły tego formawry do kienstwa
prawy pierwszemu i na pierwsze rokli
kapłowe, jeżeli nie na rokli kawilym, i
bez słone powodo-wo, bez śiępnych
przyorów, nie dając o sobie ani słoni
ani słonie puać, sam z powodo-tem
swym by nie słanać, boły jeżliby ken-
cie i oboj samo drugi raz słone swą
freseleing formaw, na pierwej ka nie-
ślane swe formawem słane kapta-
cie, faun rapie, jeżliby sam swą osobę
na rokach był, dcić się śięp gorsy,
a innym wrystkim urzędnikom i
sebachie 5 śięp gorsy. A jeżliby i
drugi raz formawry lego i o lego

reer, a samie powołanie kadeb her. st. u
 renych powołani i nie dawny o sobie zapewni
 i stannie znać, nie sławit. tedy lez reer, o
 która powołat, traci. id powołany ten, który
 roku i powołat, wedle powoław psłunij, już
 od tego czasu, o co powoław, na wszystkie
 powołate czasy będzie wolan. Wszakże i w
 miedzi powoławani staliłowani, jak cho,
 roba, albo stwida, gospodarstwa, i z ichu do
 stowu powoławej, nie ma więcej stwida,
 jak tylko na słowach robach.

W powołach piętnoście nie ma niel p.
 oac reery niecierciwych i obrazliwych do,
 bry stawie, inaczey stawa powołana na
 kadie powołat odpowiadac nie powinna aż
 powołat powołat powołat.

Teraz do w różnych powołach imiona
 swoje mając, do różnych sądów piętnoście
 były powołany piętnoście powołani i
 na pierwsze roki zaplowe, a roki by się
 w tych powołach na jeden czas powo-
 łali, tedy ma w tym powołacie na ro-
 kach stawie, do którego jest o wiedz
 reer powołany; a w innych sądach, gdzie
 się nie sławit, ma powołat tylko swoje słow-
 te i powołat jednego daci piętnoście stowu
 dydrii powołat, rokowu, sądowu, a sądowu
 na samych robach. id jednaki reer
 tego sądu, w którego się sławit, minien
 wiedz wypru, i na drugich robach ma
 powołat powołat sądem, w którego się nie
 sławit, id się powołat wiedz, sprawu
 wyminu, tedy winy na niekłamienie się
 nie będzie stawie powołat.

Gdyby kto tego do jednego powołatu
 o kowuły swe powołat, a samby lei był
 od tego innego do drugiego powołatu na
 kadie same roki powołany, tedy powołany
 będzie miał również moc w jednego
 tych sądów wyminu, id wiedz, sprawu
 a na drugich robach z tego się wykarac.

27/5 1892
 § 10 powołani i sławie „
 słowach (C. d.)

§. Podporucznik

Podporucznik

A przeto na drugich robotach, niel się nie
ma wzięcia, sprawy, wynawiać, ale się
ma stawie już na prawym, roboty bądź
sami pracić, bądź pracić najmocniejszego,
podług: tej pracy, o której, prawią.
Jeżeli jeżeli się słowem podporucznikowi
w słownym miejscu, albo pod słownym i
regularem od słownego lubyleca, jak
gwalt, bój, robota, prawnie lub od
cie gwaltowne, mająt wici jego, tedy ob-
winiony w tych rzeczach, a miejscach
prosty, otwierać bez powodu, nie odwoł-
ując, niemi prawnie się usprawiedli-
wić, ani podarem przed gospodarzem
lub wojewodą, lub między innymi hospo-
darzami, kamionymi, dworskimi, a
miejscami, miejscami, lub magde-
burzkiem prawnem, przed miejscem i
regularem. A jeżeli albo na kątach gościa
bezdrożu, kapowiedzi, pracić, odjechać,
tedy na imię jego, ma być, wami z
formem, gospodarzami, albo wami, cam,
kamion z formem, między kamionem, i
obowiązy prawnego, na imię, nie by-
to, pracić, ten pracić, na imię, jego
ma być, pracić z robotami, ~~pracić~~
pracić prawnem, a i pracić, i po-
zwany, niemi, się, najmocniejszego, sam
formem, niemi, pracić, niemi, be-
drze, na ten, czas, pracić, i usprawiedli-
wić, się. A jeżeli pracić, na ten, dzień
jenny, pracić, niemi, stawać, tedy to,
o co, pracić, jest, ma być, na nim, we-
dle, pracić, pracić, i pracić, sama
na imię, jego.

Wtedy z inną, pracić, podporucznik, albo
podporucznik, pracić, w m. z. białym, pracić
pracić, w słownym, pracić, pracić,
albo do miasta, pracić, pracić, pracić,
kamion, gwalt, bój, robota, lub jak,

kolwiek chybek, tedy ławie a nie gdzie
inokiej, jeno na urządzie kamionym,
a gdzieby kamień nie było, na dwore
starostwa sądowego, wedle prawa są-
downi i za dowodem słusznym karzono
być ma i osprawa na nim czyniona. i
gdzieby taki za nadarem do urzędu iść
i nieprawnie się nie chciał, tedy ławo-
my się, przed prawem postawionym być
ma; a gdy z prawa w czym minien
żenany zostanie, a nie kauce tego sa-
mar kaptacji, albo wolnościowego w tym
że powiecie osiadłego reżymia za sobą
płaci, tedy urząd ma go do więzienia o-
brać i trzymać go tam, do czasu, kiedy
stronie przewodniej dotyczyć nie będzie.
Ktoby nie mógł być od urzędu pojmany
i przedjechać, tedy urząd ma wedle
ustawy jego i wedle statutu starostwa
przeciw niemu iżynie i stronie praw-
dowej wyspi starostwa tego wydać,
a strona przewodnia ma go w urzędzie
z tym sądownym listem trzymać; a gdzie
go pod takim urzędem przetrzymie, w
urząd minien starostwa pośredniego
urzędu w wykonanie przynieść.

~~idę~~ ~~gdzieby~~ ~~Urząd~~ ~~urzędzie~~ „starostwo”
nie sądowni, który w powiecie i urzę-
dzie swoim sądowym mają sadzić,
sprawować i sprawy wydawać o nastę-
pujących artykułach: 1) o najazd groźbo-
wy na dom szlachecki, nieyko na
sam dwór, ale i na gminę i dworec,
gdzie było i inne gospodarstwo do-
mowe ligna chowane; 2) o groźb
kaciota chrześcijańskiego; 3) o groźb
cenie famien i niewiaśc; 4) o groźb
w miastach gospodarskich; 5) o roz-
boj po drogach; 6) o ptockich; 7) o
palc; 8) o poróg domi albo gminy;
9) o czary; 10) o brucie; 11) o ofro-
w.

§. Sądownictwo wojewodów,
starostów, kierowników.

wiede' p' slachin slachinow' na pdrowie
 albo wguem; 12) o glown slacheckg, lachie
 i p'ogromidow lachich, ktorzyby o podnoszacy
 na gardlo albo wguem ka'kiego rozryli'.
 Ale o zbiegi stig i podlanych wrelach i'ce,
 lachy niewolnej lach do grodzi jont i do ziem,
 slawa bezpie' wolno porzyna'. i'urad, a w
 niewolnosci ich namieszniwy usiedli z szegig
 fizarrem kamlowym i' frysizgim, w tym
 ze wojewodztwie i' fawiccie kci' usiadlym,
 maja' moc rozzenia, wprawowania i'lon
 czenia. i' gdyby kto na gorzym nierzp
 du lach wprze' pomiesionych, wlypkiow
 ktorogodo lach stann' byt pojman, tedy
 ten ma byc' szegim bez porzyna'. i' na go,
 rozym nierzpim, pd sloty gardtem darz,
 nawet usiadly pojman, i' na byc' szegim
 bez porzyna' byc' moze. i' je'liby lachow
 wyszyp, nierzpimow, nie das' sz' pojmac' kci'
 im dnat albo sz' nierzp, wolno go szukac'
 z nierzpim. ale nie dluziej, jont pd chroli' po
 fawionego nierzpimow fawer 24 godzin; po
 tem jont goly do domi' swego i' nierzpim, chroly
 lach' jont imac' go niewolno, lecz ma byc'
 porwany; niedziadego kai' wrozdric'
 kawre' i' gdyby go morina przytrasc'
 imac' wolno.

i' je'liby kto, jachiego do lachich stann' albo
 rozkapi', bydac' do rozdu' gorzkiego po
 kawar, i' na tem fawer na rok nie sta'
 nat, albo slawowcy rozprawiac' sz' nie
 chroli', a szoby o lach, szec' slawowcy,
 ka' co gardtem darz, tedy ten jont
 ma go ka' jako berecnego na wywota'
 nie jont i' o tem gospodarowi fawer
 list swoj' otwarly uenapimic'; a hosfu
 slaw nie folgujac' mu, bez wrelach
 zwolow; i' podstadanu nia go jako jont
 slaw' niefolgujac' z fawerow slawac'
 wywota'. i' gdyby wywotany w la'

S. Gajl.

[illegible]

Polakomnego od więźniów, potanicie one,
po i' od innego walcarskiego więźnia,
inogdy hospodarstwie podległy od miasta
starego wileńskiego, w powiat,
wielu innych kamienach i dworach hospo-
darstwach nie mają więcej braci, tylko od
schlacheńców H. D. ps. liwowskich, w od boga,

§. Wiederholungen

rejana, od futnego, cztowieda prostego 24 gr.
ale jżrząd ma braci jżten rac, gdy ostatnim
rarem wżzien albo na jżierec albo na wol.
nosć x wżzienia wżchodzi; i jżeli wżzieni na
wolnosć wżchodzi, to on sam wżchodzi się
x wżzienia jma; albo len, albo go niewinnie
osadzić, a gdyby na jżierec był wżdan,
tedy strona fawidowa ma to jżrządow. ka.
ptacie. Ktoś wiek jżni, jżni, jżeli kędkie
wżsiadły, tyjeś na strawę ma okien po 4
jżniogke winna kędkie dawai.

Ważenowanie i starostow winni wżgrodie
w paundach i dworach jżdowych starai po.
budować wżcie mocne i gżebkie po 6 ra.
żni w kieniz, a przytem jżnie kęjsze nie
w kieniz wżzienie x paundni emien i dobrem
obwarowaniem jżcie. A gdyby wżzien
starowy na którym wżgrodie osadzony jż
ciadł, tedy len, albo kędkiego wżzenia w ca.
wiadawaniu jżtem ka forucenien po.
jżwotów lub starostów jżdowych miai;
jżeli wżwogrodzi albo horodnicy, a gżie
kaidowych niema, tedy fawidowci albo
namieslni, winien kaidiego wżzenia
najdalej do 12 miedziel pokryskai i do
fawidowci starwie starwie; a jżeli nie odryda,
tedy kędkie, jżda strona fawidowa po.
fawidowci albo jżnym stisknym dowodem
dumidkie, winien jż kędkie kęptacie. A
jżeli len jżigły wżzien na gardo kęjsze
nieobriad, a nie kędkie męgi być najda.
lej do fawidowci pokryskan, tedy len, doni
len wżzien był wż osadkani i bogłgda.
mni pldany, ma się odpryziad, kę la
niecierka slata się bez rady, wiadomosci
i folgi lub kę ka nieobriadowcia, albo
nieobriadowcem jżgo, i ka gżow, ka rany
i kębdy stronie winno wiagrodz i ka.
ptate jżwotni winien. A jżeli jżrządkego
kędiego wżzenia fawidowci, tedy ma
sebie na jżni kędkie kędkie fawidowci

§. Pojmami i daranego.

albo go wydać stronie, która bę nagrodę,
jako tymczasem uł przedzi wzięta, wroci.
Coty ułrap sadowny ziemski w której ziemie
albo powiecie, albo są główny tego sądu,
wyślepiet do wzięcia stacie i pederok na me,
ziemie, do kamień, albo stworz gospodarstwiego
sądownego, tedy ułrap grodzie ma i powien
być, ~~niech~~ her radnych wynioć i folgi
laskowych lubie do wzięcia przyjmować.
A gdzieby uł sadu ziemskiego głównego albo
grodziego która proba na gardo była i która
kana a powieniony się nie databy się ować,
tedy niech ułrap ułrapow i pojmami
i daranego, daranego powien darować powien,
niech, ale ułrap ułrap i miasto, w którym
się to dzieć będzie, powien laskowem, niepo-
stuszczeniu, albo powienieniu, wzięcie
się mają, jakoby laskowy swawolnie powien
ma i do wzięcia dan i według stary
ma ułrapowego daran być. A powienię,
albo ułrap go powien bronić, laskowię
i wzięcie i daranem podlegają, jako ten sam
stwierdzenia prawem powien.

Wzięcie na gardo daran po daranem
ułrapowem, gdy apelacya ułrapie do hos-
podara albo do sądu głównego, co naj-
miej wzięciem opatrow być ma w tej
miejscy, która jest dla ułrapow powien.
stona, chyba żeby ułrapowem, stworne
ca proba, dat. Wzięcia rat, albowy na
gorącym ułrapow, ca co gardoem daran,
był powien i do kamień, stworne, ma ułrap
niech ułrapow i daranem w wzięciu
stwierdzenia, powien głównem, nie podlegają,
opatrowie, jakoby z tego wzięcia, po do
nawstawy nie ułrap.

§. Łady gardoem

Powien sadu gardoem mają być daranem
miejscu i powienię się powienem, ca co
lepiej miejscu, a gdzieby się powienem, dnia
i wzięcie, tedy narajute po wzięcie, powien
powienię się ~~powien~~, a laskowem mają

namiestnika albo podstarościego, sejmowego
 kanclerzego i pisarza, ludzi dobrych, w
 prawie i piśmie ruskim umiarkowanych
 szlachciców, w tymże powiecie osiadłych,
 którzy przysięgę przysięgły na rolę sejmie-
 go ziemskiego, a pisarz na rolę pisarza
 ziemskiego, w pospolitej rzeczy tejże
 pełny sąd posiadający, mają i mieć będą
 mieć sędzię i sprawować przysięgę se-
 cę sądowe kanclerzowi albo dworowi hospo-
 darstwu należące. A którzyby o tych na-
 mierzonych być nieosiadłych i nieprzysięgłych, wo-
 jewoda lub starosta sądów kępcich do
 niechciał, tedy strona nie będzie powin-
 na przed takim sądem odwoływać. A
 temu nieosiadłemu osiadłego i kępczego
 iżdać, jeżeliby się domniemano albo ja-
 kieś publiczne prawa stały, tedy wojewoda,
 wiei, starostowie sądowi powinni będą sa-
 mi i podrywaczom szkody i uszkodzenia
 kaptacie, a przeciw nieosiadłym na in-
 teresach mieć nie mają, pod straceniem
 urzędu i wyrobku gospodarskiego, gdy
 od do do gospodarza porwani będą. A
 jeżeliby się od osiadłego urzędu po niedo-
 kumenie na tym urzędzie w sprawie
 jawniej potworzyło, aby się ze statutem
 prawa pospolitego nie zgodziło, i czem-
 by strona na szkody naraziła, bytło,
 tedy strona podrywaczona ma od in-
 teresów ziemskiego tegoż formuła list
 informacyjny wziąć, aby wojewoda al-
 bo starosta sądowy w podobnej rzeczy
 sprawiedliwość i urzędem swym jej si-
 cymist, i ten list informacyjny ma być
 urzędowicie potwierdzone w tymże kanclerzu
 albo dworze gospodarskim, gdzie albo
 jest wojewoda albo starosta. A od po-
 twierzenia tego listu informacyjnego ma wo-
 jewoda albo starosta za 14 niedziele, bądź
 sam przysięgły wroba, swą do urzędu

albo na miejscu swe. Kogo wola jego będzie
 kasadkować; powołani sprawiedliwosti z
 urzędem sędziń. nieczyni. A zdrachy wojewo.,
 sta albo staroska sądowy i sprawiedliwosti
 z urzędem sądowym na ten rok, wczasy
 pomieniony nie porynie, tedy obo stronie
 sądowej będzie wolno przewaci sądowy
 iować grodzki do sądu głównego tryb.,
 iwałskiego. A chociażby wojewodzie i
 staroskowie somi albo próby do nich wy
 sadzone, czyniły stronom sprawiedliwosti,
 aleby się stronie porządki i staranie ich
 nie wedle prawa wydawało, tedy lejszo,
 nie wolno będzie do sądu głównego tryb.,
 iwałskiego apelowac.

§ Rozdział grodzki.

Wojewodzie i staroskowie sądowi a
 względnie ich namiestnicy obowiązani są
 rozstrzygać sądowe grodzkie co niniejsze odpra
 rowac. A którzyby z urzędników grodzk.
 such na składe rozstrzygać grodzkie bądź e
 powodzi choroby swej, bądź obo tego i
 równocześnie w wstąpić sprawie na in
 mych rozstrzygać był razły, nie przybył,
 tedy na drugich rozstrzygać niniejsze by
 swą nieobecną nieprawiedliwici.

§ Nieistnienie staranie.

Gdzieby się trafiło, żeby iować grodzki
 albo ziemski nieprawie albo w labiej
 reury, składowy sądowi jego nie należała,
 sta domni odprawę lub powięzanie w
 uniecie, albo też stronom w niedopier
 czeniu apelacyi dorywde wyprzeć, sta
 na pokorymokrone o labiej reury było
 sądowego i podzedsza przed sąd główny
 na rok prawdy porzucić ma, kai si
 sowe ziemski lub grodzki porzucić by
 nie mają, gdzie oni mocy do wydawa
 niej rozstrzygać nie mogą. Chyba gdy
 by pisarz sam w labiej omyle był
 nie, w takim razie i on porzucić
 być może.

§ Rok prawdy.

Rok prawdy w następujących spra

wach mająz być oddane: 1) najpierw do
doga, później p. Karłow. W braniu pienię-
dzy, chociaż strona prowadząca nie stanie na
roli pierworze, tedy też nie ma oddać
na roli drugiej, ale na pierwszym. Potem
gusto na kawitym, występujący składowi
strony prowadzącej, ma słasanie nieynić
i nowizanie stron prowadzącej słac,
wzięwszy od niej pieniędzy, które przy
dzięciach mająz być potrzone do czasu,
gdy strona prowadząca je weźmie.

2) o myśliwie i szkodliwego mściciarstwa z domi, odjęcie mienia, ludzi i wszelkich gruntów, gdyby podrywali co, niechaj lub niechaj i koło grodu po-
zywac; — 3) o służbie jarków i mściciarstwie, celownictwa albo celownictwa do
młodego, choćby o pana swego uciec;
4) o myko, mściciarstwie, grobelnic i łagowe
i grobelnic i łagowe, państwo, szlachectwo
i wszelkich państw, jeśli sło na dinn
myko mściciarstwo wielkie; — 5) ołoby
jarkami, albo mściciarstwie, gacini, mściciarstwie
szlachty przed powstanie hankowców iłbo
drugich szlachty nie powstanie, ka-
żdeby się domi szlachty szlachty, — 6)
jeśliby się sło dobruwalnie na rok ca-
wily szlachty; — 7) o rozdziału mściciarstwa
mściciarstwa szlachty pomiędzy bracią,
szlachty i szlachty szlachty i szlachty
szlachty szlachty i szlachty szlachty; — 8)
na szlachty i na szlachty szlachty
szlachty na być rok szlachty; — 9) o wy-
mściciarstwie na grunt szlachty szlachty
szlachty i szlachty szlachty; — 10) o
szlachty szlachty szlachty szlachty szlachty
szlachty, gdzie szlachty szlachty szlachty
szlachty nie ma; — 11) o szlachty szlachty
szlachty na ich szlachty; — 12) o
szlachty szlachty na szlachty szlachty
szlachty; — 13) o szlachty szlachty

1) o urządzeniu i składowaniu materjałów; - 14) o
główniejszym liście prostego stanu; -
15) o braniu przysługiwanych i pobliższych
myślnych nad użyciem statutowych funkcji
długich, prawniczych, sędziowskich i urzędniczych
ich oraz o innych na podobnym; -
16) o grabieżach wcielach; - 17) o łobach
i podobnych, nieprawidłowych i innych; -
18) o dochodach od urzędniczych gospodarstw
składowych i urzędniczych; - 19) o pobliższych
sędziów; - 20) o urzędach i podobnych po
wzajemności; - 21) o pobliższych liście
podobnych; - 22) o dochodach z urzędniczych
wzajemności; - 23) o dochodach
długich i podobnych po podobnych i podobnych
na podobnych podobnych i podobnych
i podobnych; - 24) o podobnych i podobnych
podobnych.

W nich jurekskich rzeczach tym, rokow
kautym podanych rok ma być ca
porównani do dnia bieżącego lat ston
formacji jask i prawdziwej. A gdzie
kłótnia, która przez dni bieżące do wody,
nie ma żadnego mi planu, tedy już
w sprawie na formie wypisanej i
pada i nie ma braci; natomiast mo
rowo kautym i sąsiadzi ziemskiego
i grzybię latu ma być, i i ston
go ston i ston i będzie formu
na rok kautym, nie może się na rok
kautym i nie ma sprawy w ni
nich powołani i podnemi i nie ma
prezycynami i nie ma, odron 3
prezycyn, to jest, choroby obłęd, po
stugi i gospodarstwie lub ziemskiej w
statucie przewidzianych, a bieżą
prezycyn, gdyby się trafiło, żeby
jedna kłótnia w rzeczach kłótni
nich do sąsiadów grzybię latu po
zwania. Wszakże i to edycja pre
cio rokow i kautym tylko ma jed.

drugich robach ma być dofućceć, a na
drugich robach już się i temu przycepu-
ni wymawiać, nikt nie będzie mógł, ale
albo sam, albo przez innego, do sądu
stawić się i rozprawić będzie, wyjąwszy
to, jeżeli kto, występując, będzie
dadaż, lub ciemnie z gromie w zgro-
nie, mógłby się rychło wrócić, ładnie do
zwrota z fustki folga w prawie ogro-
na być ma.

Wskazać furwy i rozdział ciemnie i
grodzkie mi mają, dłużej mocy, jak był,
do na jedno rok, sądownie ciemnie, albo
roczki grodzkie, przed obłocem je wzięto.

Nikt, nikogo, do sądu, należnego do
innego ciemnie, sądu, jak p. p. o
wrety ciemnie do sądu grodzkiego lub
o wrety sądowni grodzkie, należące do
sądu ciemnie, lub też do innego po-
wiatu, powiatu, powiatu lub do sądu
domniarskiego, podkomorskiego, try-
bunałowego lub ~~podkomorskiego~~ ~~podkomorskiego~~
go przywać mi może; a choćby lat do-
go do sądu ciemnie, powiatu, sądowni
wrety, i rozdział, do sądu, sądowni po-
zwanej z rąbki grocy, a strona powa-
na na taki powiat odpowiadać nie ma,
lecz winna przez postać swego lub
innego, i rozdział, o tem dać znać.

Sądy ciemnie, trybunał, do rodu po-
wodnym powiecie odbywać się mają,
na które sejmik, podległy i fustki, zje-
dziać się winni; pierwsze na rok. Trzeci,
drugi na rok, chichota, a trzeci na
Trzeci rok. Porządek na tych robach są-
dzic się powinien porządek, wedle regestrów
nie powołując, na dostojność osób, i tak,
że albo pierwszej w rejestrze jest wpisany,
pierwej też sprawę, odbyć winien. W
następujących wypadkach odbywanie
sądów nie ma mieć miejsca: pierwszy

§. Podkomorskiego.

§. Sądy ciemnie.

jeżeliby wyprawa wojenna z sejmu walnego
pospolitemu miękciem była uchwalona i
liczyby hospodarskie wojenne karty, tedy sta-
głowaniem się na wojnę na 6 miesięcy przed
czasem zbierania się wojska, rodzić nie mogą
być sążone; drugi, jeżeliby w którym powie-
cie powiektóre morderstwo było, a który się zwa-
zuje podawało, pod takim czasem w onym
powiecie rodzić się nie mogą być sążone,
postrzebie spółyby przed rokiem zmarł ktoś
z niego dwudziestu sążonych.

Pod czasem sejmów walnych rodzić się
nie mogą grodzkie i inne wszelkie sądy od-
prawiane być mogą, z wyjątkiem tych
sądów, któreby na sejm walny jechały lub
któreby sprawy sążone sejmowi należały na
sejmie mieć, postrzebie wszelkich postaw
sejmowych, któreby sprawy swoje policy-
wać będą, jakoż i do sejmów powołane.

Jeżeliby się domnięta stała jakoż wyprawa
w powiatkach, majarstwach, bojach, ranach,
rabujstwie, grabieżach i w innych takich
wzrostach od pomyśleń albo też od syna,
kogo tego, któryby ustanowienie w domu
pracy ojca mieszkał, jako i od tego, któryby
chwilowo do domu ojcowskiego przyje-
chał i pod ~~czasem~~ czasem mieszkania swe-
go na imieniu ojcowstwie albo pracy mat-
ki na jej imieniu wstąpił, a domni-
ęta i w domu ojcowstwie lub matki
mym albo też z tego domu albo imienia
ojcowstwiego i matczyńskiego na dom, na-
siło, na gruncie majestrowscy, albo też na
drodze wyprawy albo schodzą jądy i
czynił, tedy i który wstąpił, na i tego,
z którego domu lub imienia wyprawa
mni się stanie, sprawiedliwosci za listem
upominającym prosić. A któryby spra-
wieczliwosci według prawa niepłacił nie
chciał, ten będzie o to do sądu należne-
go pozwany, winien będzie sam stać

§. Trachogłus.

"jeśli powód dowiedzie, że się mu dopro-
sta z jego imienia lub domu albo herbu
jego żony lub syna ślata, a powany by co
my lub syna do przodu na prawo nie posta-
wit, to on sam winien będzie za żonę i
syna nawieźć za grobem i wszelkie szko-
dy wynagrodzić.

§. Przybywanie na rok.

Te niektóre stany ludzkie, zwłaszcza mo-
rni przyjeżdżać przychli do pałców, przodo-
wielkimi powozami, śmig i przyjaźni smych.
Hac wiele różnic, swawoli, potnich, mig-
dy ludzimi dzieje się, a jebieżym ludzimi
i o gospody i o polski przed latkami traktowa-
bywa, przede postanawia się, aby na rok
pienizki i powoli grodzkie latki do są-
dów państwowych i domiarach mieć
jakożi Polach stani i postojniśwa z
wielkimi niepotrzebnymi powozami, śmig
i przyjaźni smych, także pchano i kaja-
stuchami albo drabami nie przyjeżdżać
żeno w powozie nieczym, skromnym i
przyjaźnym. A państwo Rada bezta mogli
mieć tyle śmig z sobą, ile wainosc ich do
stojniśwa i potrzeba wymaga. A gospody
na robach pienizkich i powozach grodz-
kich przod grodzi ma i powiniem bezpie-
czować.

§. Prawanie przed sąd.

Alby w sądach hospodarskich, pienizkich
i powozach powozów i skromności rachowa-
na, byli, winnistarstwa uroba, jakożi gohol,
mieć postojniśwa i stani dopiero po ten-
czas przed sąd stawiać, gdy z rejestru do
sprawy kawotana, postanie, i nie ma-
ją z postojniśwa i uboż ludzi signac, żeno
najwięcej samosm, to jest sam z prohi-
naborem i 6 przyjaźni ślata. A jeśli
by który upomnie niegdaz do sprawy ca-
wotany, albo mniejsze powozki sprawy, do-
ruchy powozów, wadzi z głowei wadzi, a
bezda od przodu napomniany, myje nie-
chciał, albo w domu sądownym przychli

§. Probieg rozprawy.

wyprawiać, karkowy miazg 12 kóp procy
 lilewskich na rzecz sądu skarany bezpie.
 Aby na przodach i sądach sątohy i od-
 fony porządkie bez swarów i niepotrzebnej
 zwłoki podlizwały się, mianem najprzód
 strona powodowa kamiasz sątohy stać
 swój forew czytać i forew ten, słuchaniem
 poprzedzić pozwolaniem. Strona pozwana zaś
 ma ten forew odprawiać i bronić
 się; a gdyby strona powodowa w tej obro-
 nie co przeciwnego sobie usłyszała, na co-
 by namysłenia pokrebować, tedy sąd
 na odłożenie i poradę z jej wyjącioty
 ma jej pozwolić najdalej jedną godzinę,
 a jeżeliby prawidłnie tak strona usłyszenia
 sobie prawi na poradę przysła, tedy sąd
 ma jej pozwolić na godzinę przerwać.
 Również i obratowancj stronie pozwolając
 rozmyślania tak jak powodowej ma na sąd
 bronić. A gdy już obie strony sprawy swe
 przed sądem wypowiedzą, a sąd piąty
 lub szósty pokrebowaty sam prawi do
 rozmyślenia, tedy na jeden dzień, na dwa
 a nawet do trzeciego dnia na rozmyśla-
 nie przysła sobie może, a trzeciego dnia
 już sąd skumieranie wyrok wydać mi-
 niem wedle sątohy strony powodowej i od-
 fony strony pozwanej. A przy wydawa-
 niu takiego wyroku ani hospodać,
 ani byłkować, ani wojewodzie, staro-
 stwie, sejmowi i podobni, sądy sam-
 słowe ani dworskie nie cęstwy i domy
 stry swego ani z podobnych potan-
 sadzić nie mają, tylko wedle statutu
 lilewskiego, i przykazań w nim zawar-
 tych ordek wedle tego, co strony obywat-
 le proce przyjmowały. A gdyby czego w
 statucie nie postanawiało, tedy sąd wedle
 sumienia swego i przykazań inszych
 praw chrześcijańskich odprawować i roz-
 strzyc ma.

§. O zastępcach i produktorach.
28/5 1892.

47.

Wzięły się do na formy na Alorymhol,
niek podie woliście stawieć nie mogą, tak
z powodu choroby, jako i dla innych przy-
czyn i potrzeb swoich, taki może mieć
sądnie lub juredyce produktora kamiasz
siebie. Temu produktorowi winien on o to,
bicie przed juredem jakimkolwiek plecie
wrec swoją, i z tego plecenia ma podnieść
wypis z ksiąg i ludowy produktorowi dać.
Produktorami mogą być i ludzie nieosia-
dli. A choćby z powodu choroby lub daleko-
ści juredu plecenia takiego w juredyce re-
kować nie mogą, takowy ma rekrutowi
cyli umocowawcom swemu wrec plecie
listem swym owarłym, ostatecznym pod-
pisem rgi, własnej i pieczęcią, jeśli należy
do państwa Państwa, jeśli państwa, se-
dy plecenie takie ostatecznego przedsię-
wzięcia jeszcze pieczęcią dwóch słach,
ciżów ostateczny winien. A produktor
winien być w takim razie słachci ostatecz-
ny w wielkiem szóstwie.

Jeżeliby ktoś stojąc woliście przed sądem,
nie miał sam wrecy swej sądowni przed-
stawieć, może kamie przed sądem juredu
kowni juredu, nawet nieosiadłemu wrec
swą plecie. Gdyby jednak sprawa sta-
ła o gwałto, lub o kradzie, albo o innych nieod-
chodzących ze sądu państwa juredu, nale-
żało, taki plecinowy sprawę juredu przeciw-
nie sądu, a do juredu sprawę odcho-
dzić nie ma. Wzięły się do nieumiejętne
sam mówić i wrecy swej w sądu sprawo-
wać, przez juredu i niedostatek sam
sobie produktora ustanowić nie mogą,
jaki produktora juredu wolny i pierdy,
a przeciw juredu o produktora, to
juredu ma takowy produktora dar-
mo przydawać. Karac' od nich przed-
prawnem mówić, a produktor ma być
w tem juredu juredu. A jeżeliby pro-

muślator żrędołowi w tem postępiwym być
niechciał, łaskawemu producentowi, pod
innych osób przed tym sądem mówienie
ma być zabronione.

Producentami nie mogą być ani reżysjer,
podsekretarz i pisarz ziemski, ani żur,
stwierdzone w tych powiatach i przed te-
mi sądami, gdzie są żurzydnikami. Ale
w potocznych sprawach postępować się mo-
że; niemniej i próby ścisłego produk-
torami być nie mogą.

Jeżeli któryś producent, podjąwszy się
domni jego rzecz sprawować, a potem
wywieziony się w celu sław sprawy i
ogłoszenia jego dokumenta, zwróci
je do strony przeciwej, albo do strony prze-
ciwej przystąpi i jej obronę się podjął,
łaskawemu nie ma być i prawa do rzecz
dopuszczona. Jeżeli producent podjął
się domni postępiwa polemiki leni do-
tycz nie użycia, albo żmudnie w sądzie
do strony co zamierzał, tedy cała na-
mierzona słachć na 4 niedziele ma
być skazany i przed sądem wyprzo-
dzić; a jeżeli producent dla choroby
na leżenie nie sław, a na drugim
leżeniu choroby swej postrząsać nie
chciał, sądem skazany być ma. Pro-
nie mającej producenta, wolno produ-
ktora tego odłożyć i bronić się woli,
lecz lub też jemuś producentowi spra-
wę swą pisać.

Produktor mimo dającego sobie od stro-
ny przeciwej, ani żadnych zapisów nowych
innymu swej strony czynić; ani pisać
dług za zapisami braci i innych skutować
nie może, jak było przy osobistej obe-
sności strony; chyba gdyby mu stro-
na żmudnie do tego pozwolonego li-
stować lub przed żurzem pisać do-
tąd.

§. O zachowaniu się w sądzie
nem zachowaniu się w sądzie.

Gdyby kto jaskielowolniek dołożeniłwa
lub jaskiel bętać, stojąc przed sądem, jeden
na drugiego słowem się nieuczciwem łagnąć,
tedy kało ma z nadawania tego sądu, siedzieć
na prawach bliższym 6 niedzieli. A jeżeliby
pchnął albo pędo, uderzył, chociarby nie
ranit, tedy ma zapłacić sronie byłemu ma
wrażki 12 rubli kwartal, a ka winę ma się
dzieć sześć niedzieli. A jeśli jaskiel sprawę mieć
będzie i sądu ten, który karowe więzienie
całkowite, tedy ma to więzienie podjąć po u
doniesonej rozprawie. Jeżeliby kłoda, młota
albo prabie i jaskielowolniek broni dobył, cho
ciarby nie ranit, reszta braci, a jeżeliby ranit,
tedy gardłem ma być karan i pobić u
czynem kłody i reszta, cyfry pięć i cy
gródki, przed którym się to stanie, ka
lowego more ma dosto karaci. A jeśli
by kto kłody przed sądem pobił, ten cześć
gardło braci, a głowoczek na r. i inia
albo majestatu jego powito ma być i pię
cym albo bliższym srona. A kładowego
jawnego występku przy gorącym i cześć
ku niechylco iżad ten sroniem i inia
karaci, ale i występnym tam będącym dla
prawoizpniecia kładowej swawoli, jaskiel
przeciu niechylco iżad i podopiecznego
pomoc czynić wolno będzie. A gdzieby
kładowy iżmowienicy się jmać się nie
dost i pot iżad odcedo, tedy przeciu
to kładowem ma być postawiono we
dle postanowienia art. 32 niniejszego
rozporządzi. Muszacie iżoby stał swawol
nie reszta lub słowem przycyng kładowej
kwadzie, a lenby w obronie przycyng
my ka jego poczynieniem broni dobył, ranit
albo pobit, kładowy ka dowodem kładowej
karefki nie ma być sui iurisy
sui kładowej iżad. A jeżeliby
kładowy raniony albo pobity
kładowy przed sądem, przed ucięt, ka

8. Prawa ze strony
urzędu.

to co do każdego z nich danie i zaniechanie
sprawozdania;

hospodar wyda mandaty do stawienia się
przed hospodarskim sądem, a jeśli stanie,
stawić go będzie wedle statutu, a jeśli za
mandatem hospodarskim nie stanie, tedy
go ma hospodar ze wszystkich państw
swoich wywołać przeciw wywołaniu,
ażeby się przyszedł do granic państwa nie
wracać, natomiast za prawodawcą albo
głową państwa z imienia jego stać ma być
ma.

Gdyby który z pośredników, mianowicie
nie majęcych, sławnych, rodzin, powołanych
przez sąd grodzki jak ziemski, powołano
nie lub odmówił, przeciwnie ma sądzić stawy
niecierpieni tego pozwolenia, tedy który
pośrednik ma za dowodem przeciw przeciwnik
na kamień przeciwnik; a jeżeli tego na są-
dzie panu, łaskawy sądził braci; a jeśli
nie kubił, łaskawy sądził i przeciwnik, a przeciwnik
czyli główny przeciwnik powito z jego imienia
ma być przeciwnik. Wszakże który swa-
wolnie stał pośrednikom przeciwnym stawy
i przeciwnik, się łaskawy i przeciwnik przeciwnik, a
ten pośrednik w obrotach przeciwnym po-
craftkiem jego broni długi, panu albo ca-
bił, łaskawy za stawy przeciwnym przeciwnik
leż miły; sławia wolny będzie.

Gdy sławia wolny i przeciwnym przeciwnik
stę do sprawiedliwosti sławia być do-
mian, przeciwnik jeżeli przeciwnik przeciwnik
sławia przeciwnik na roli przeciwnik al-
bo przeciwnik przeciwnik, i przeciwnik
przeciwnik przeciwnik przeciwnik, to jest przeciwnik
przeciwnik przeciwnik przeciwnik a przeciwnik
przeciwnik przeciwnik przeciwnik, tego przeciwnik
czego przeciwnik przeciwnik, albo w przeciwnik
leż, przeciwnik przeciwnik przeciwnik, przeciwnik
lub przeciwnik przeciwnik przeciwnik, albo przeciwnik
przeciwnik przeciwnik przeciwnik przeciwnik
przeciwnik przeciwnik przeciwnik przeciwnik

proceś pisał świadkiem nieprawdziwym,
fałszywym, ładawcy świadków sam ma
być słowny temu, na cześć w sumie nie
prawdziwym świadectwem drugiemu bli-
żniemu pokazać miał.

Do świadectwa nie mają być przypisane
prezenci, którzy są prawem powołani w
jakiś występki, na co dawa gwałtu jest ca-
łkowicie, szaleńcy, którzy wcale nie mają
wypowiedzi, dopuścił się z obwinienia siebie
go nie wyprowadzić; dalej słuchaj i podani
na wygnanie lub proces ładowym,
wreszcie obwinienia wrażliwie wziętem
siedzieć. Jeśli kto ma proces świadkom
jakiś parzyć, winien je jeszcze przed są-
dem, zanim do świadectwa lub do pro-
cesu dopuśceni będą. A jeśli sławie,
ładowy świadkowie do świadectwa do-
pusceni być nie mogą, ale kto świad-
ka prowadzi, winien w ich miejsce in-
nych postawić. A jeśli kto świadka ne-
gami a nie dowiedzieć, nawiąże do mi-
podzi.

Strona prawdziwa rzeczy swej, ma do-
wiedzieć łowca świadkami i ludźmi wi-
nagodzić i niepodjętym. A jeśli by
kto łowca świadków nie miał, tedy w wie-
dualności łowcy przyjdzie świadkowi
sam ma płacić przysięgę i w ten sposób
sprawę swą wydać. A jeśli strona jedna
nie chce prawdziwie dowodzić łowca świad-
ków, dopuści stronę drugą do przysięgi,
i ta przysięga będzie słowna, na lewosłowny
sprawę, jeśli nie płaci, zwycięża. Jeśli
kto weźmie na siebie przysięgę, albo mi-
ja pod sławie, winien ją do dnia łowcy
złożyć, do potulenia. ~~Strona~~ Uwinę myła
je naby przysięgi. Chociaż przysięgi jest
przed sądem, a formę przysięgi słowem
ma zachować według swego wyznania
religijnego.

§. O sądzie polubowym.

Jeżeliby się strony zgodziły na sąd domowy, to miałyby podpisać i mieć sąd wydatny, wyrost, przyznając jednej ze stron przesyłki, kiedy ta strona winna ~~zostać~~ z domowego i wyrostku iść do sądu ziemskiego, który wezwany w dompro-
mie i wyrost i kwalifikacji kasku ego,
stanie, ma je w mocy swej zachować i egzekucyjnie stroni odzwalać.

§. O apelacjach.

Jeżeliby się której stronie wyrost ziemskiego, ułożenia sądu, lub ziemskiego jako i kask domowego, województwa, starostwa lub ich ~~ułożenia~~
mimo sądu, sądu przedkierownictwa lub domowego nie według praw wydatnym być wydawać, w takim razie jedno strona nie było prowadzić się prowadzić, strona
toć się do sądu głównego trybunałowego.
i po odwołaniu się, dopisać sąd trybunałowy, strona swego nie wyda, wyrost po,
wstawy w egzekucyjnie swoje nie mieć.
Jeżeliby zapłaconym wyrostem nakaza-
na została przysięga, kiedy ta przysięga
wstrzymaną, być nie ai do zapłaconia
wyrostu trybunałowego. Jeżeli, rat strona,
którą przysięga materia, postać,
nie odzwalać, strona trybunałowego,
emanta, materia jej i spadek
przysięga której będą winni.

O umieszczeniu apelacji przeciw wyrostom wszelkich sądów ma być postępowanie.
Strona strona miejscowi apelacji, lub je
sąd trybunałowy, zapłaconym wyrost nie
swoje sądu postępowania, kiedy
nie przeciwny winien O sąd strony
kapitału. Strona podwyższona powinna
apelację swą, karar po wyrostu w obecności
sąd strony przeciwny, nie odzwalać. ce sądu,
zapłać, w przeciwnym razie z apelacją
miejscu dopłaconym, nie będzie.

§. O umiarach pieniężnych.

Jeżeliby kto mając prawo do jakiegoś imienia
miejscowego, przez lat 10 o kasku

§. O gmatowne wypróbowaniu a. Proia.
slumia.

nie porzynał ani uśredniał się, sławie
młota, latami już o to nie czyta młota
ma. Tak samo ma się rozumieć, gdyby cy-
sterny o latie pierwsze formuły myśli,
przez lat pięć nie obłąd karkowego i żół-
tanie, lub gdyby mając sobie formuły
myślowe, sumę jarków, karkowej formu-
lat 10 nie eksperymentować.

[illegible]

1840
[spokojnego zyczenia i nie,
mia, a skorego wybita, rozlata]

§. uwagać w imieniu.

inicjała za pozwolenia sądownego na 20
 stop góry karadzi. Sprawa tego winna strona
 pozwana podjąć kaskadę, nazy i wszelkie
 inne schody, jakichby się przy gwałtownem
 upadku z posiadania pofuscała.
 Jeśli do sumy pieniędzy, której domni
 magi z kapitału będą wypłacić w terminie pro
 pniaczym nie uiszcą, tedy winna być do
 urzędu strony pozwanej stronie jako
 bnej mocy porównano, który to winny
 udar z łecna słachicami młogodnie
 mi ma do inicjału strony przeciwny pjechać
 i samie strony kaskadę, w imieniu, gwałtu
 i ludoz strony przeciwny w sumie pjechać
 stronie uwagać i uciec w posiadanie si
 do kapitału sumy tej odolat. Gdyby stro
 na przeciwna w terminie uwagać kaskadę
 sama czynnie lub pjechać, bądź też pjechać
 ludzki bronić, tedy pjechać w ka
 rade w liście uwagaćym pjechać i
 imad kaskadę, który uwagać pjechać
 uwagać z sobą dwóch winnych i pjechać
 słachicami pjechać, pjechać, w
 mien najdalej w ciągu 11 miesięcy od do
 mia pjechać kaskadę pjechać o pjechać
 pjechać uwagać, pjechać na imieniu
 strony przeciwny, i sam strony pjechać
 kaskadę z sumy pjechać, jako i pjechać
 od i pjechać uwagać. Gdyby kaskadę stro
 na przeciwna i kaskadę pjechać uwagać
 kaskadę się pjechać, pjechać pjechać
 w pjechać kaskadę, z kaskadę pjechać o kaskadę
 pjechać dacie kaskadę kaskadę kaskadę
 kaskadę, wydany pod pjechać w kaskadę
 pjechać pjechać uwagać i słachicami
 pjechać pjechać pjechać uwagać
 pjechać. W kaskadę kaskadę
 kaskadę pjechać uwagać na pjechać
 na stronę, a pjechać uwagać jednego
 z kaskadę kaskadę, który kaskadę
 mien dwóch winnych i pjechać

Gdyby strona formowana potem, gdy już
 już strona formowana obręba wzięcia
 w imię, gruntu lub ludzi, lecz stronę
 formowaną, sam lub przez swoich ludzi
 z tego wzięcia prawo nie myli, lecz
 formowany przez stronę, podrywkową, bądź
 do kicmstwa, bądź do grodzi, ma być
 na pierwszym karze roku jako na ca-
 wym karze na karze nie płaci-
 ci nie karze, tylko, że jako wzięcia
 nastąpiło przez karze, i tylko prawo
 20 roku grody, a myli z wzięcia
 naprawić w posiadanie wprowadzony
 być ma.

§. 10 minach sądowych.

Miny, na jakie strony sąd w sądzie
 kicmstwa jako i w sądzie grodzkim ca-
 sążone karze, przypada do podziału
 borem pośrednikom, za miarowanie są-
 dziec, podziałowi i pierwszemu kicm-
 stwemu, a w grodzie namiestnikowi lub
 podskarbnemu, sejmowi i pierwszemu gro-
 dzie. Mielno gdzie chozi o miny
 należne od piero, ubogich i prób nie-
 swainnych, miny sądy kicmstwa fol-
 gę i miarowanie sądu.

§. 10 stągach.

Gdyby się stąg, bojarzowi lub pod-
 danemu jakiego pana od jakiego stąg,
 cica lub innego stangi próby obywatel-
 josta staga, za sprawą lub za pośrednictwem
 obywatela z pominięciem drogi sądowej
 karze, nie była i przysługiwać do-
 stów upominanych albo i do formów,
 w karze parze listy te upominane albo
 i formy nie mają być brane imieniem
 podrywkowych stąg, bojarów lub pod-
 danych, lecz imieniem ich panów.

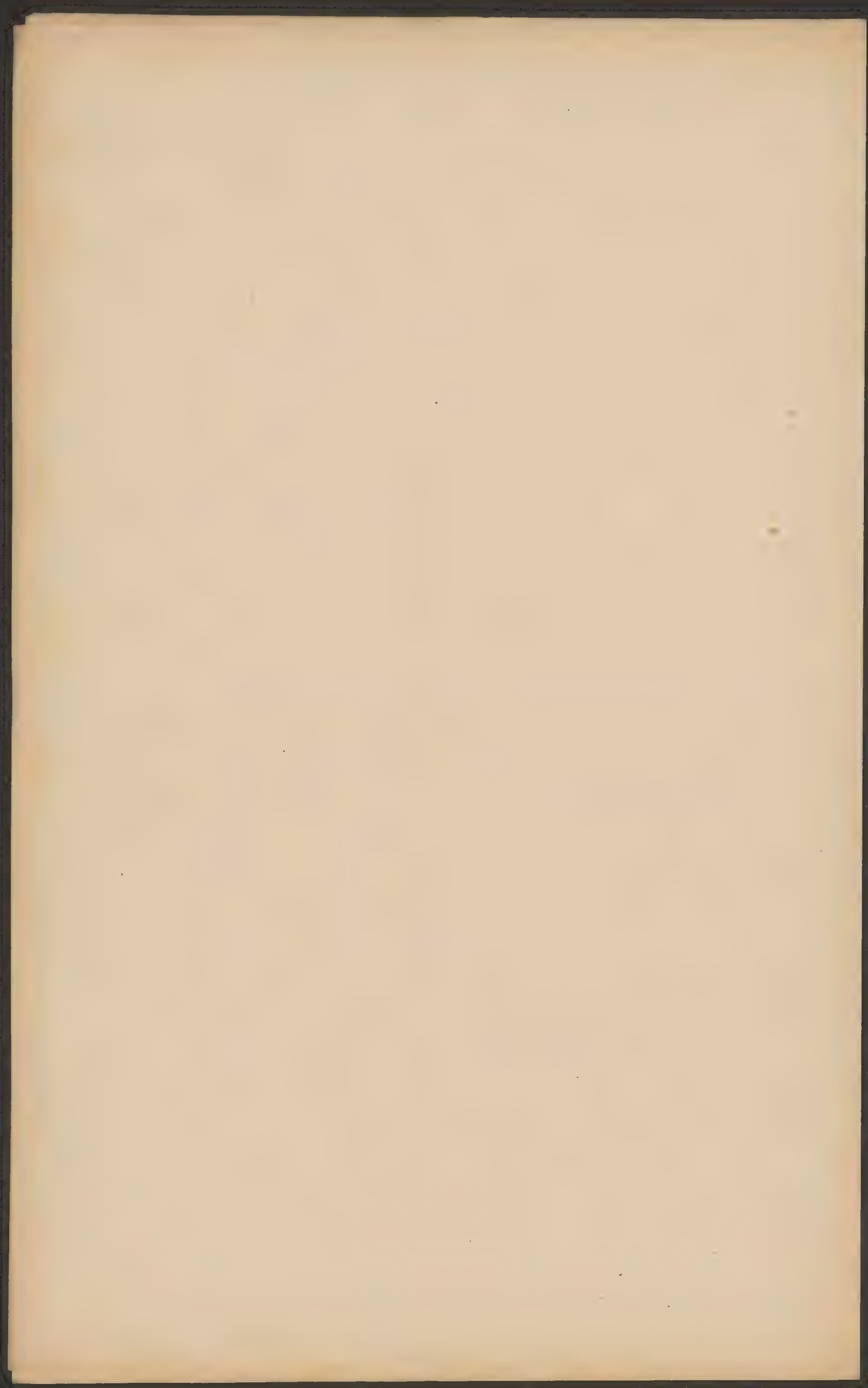
§. 10 wojnych generałach.

W Karolew najemniejszemu i formie wiel-
 kiego szlachty kicmstwa miny być i
 stąg, ponad innych wojnych jeden
 wojny, który się będzie pisał wojny-ge-
 nerał. Urząd wojnego generała ma-

tychże nadany byłoby szlachectwem w powiecie
miastem, miasteczkiem i gminą wiejską.
inni, którzy przez wojewodę, starostę i
szlachtę będąc hufusiarzami przedstawionym
i kancelaryj hufusiarzom listem pa-
nowej racji mianowany będą. Tenże mian-
owany wojenny - generał mianem będzie na
pierwszych podatkach wojennych ziemskich
przez przysługę w obecności szlachty przy-
siągł na urząd swój i na innych wojennych
obowiązkach, a po każdej przysiędze już i na-
dem samym szafarzem i sprawozdaniem będzie.
A to w ten sposób, że lordi wojenny w dawnym
województwie i powiat ^{cały} po wojennej ziemni
wielkiego szlachty listem szlachty, przysięgł,
mieć jego domniemstwo będzie, powo-
żać się i pośredem swoim pisać i na-
pisać muć mieć będzie, przy dawnej spra-
wie szlachty przy sobie mieć ma, a pełnia,
nie każdego wojennego w dawnym powiecie
i na dawnym pośredem na muć i powo-
żać się będzie. W ziemni ziemskiej
dawajacy generałowi ustanowieni będą.

Chciałobyś, żeby na tego przysłane rzeczy
do ogółu domów byli wszyscy spokoi-
my, na pierwszy, drugi i trzeci raz po-
kupi winy 6 gr. A gdyby się tego po ra-
zwarscy dopuścić, podobna może mi
być na domę przesiadła, i jużi wstąpi do
każdego wozu i do każdej sprawy
dopuszczonym być nie ma.

[illegible]

10/6 1892.

55

Przedział V.

O porożu i wianie.

Młody obywatel państwa liwskiego wy-
daje sobie swą kamagę i daje za nią po-
rąg albo wyprawę, według swej woli, naj-
pierw kamień sobie kamagę wybra, winien
sobie kupić więcej kapić. Pod pięćdziesiąt i podpi-
sem sędzi jego oraz pod pięćdziesiąt ludzi do-
brych, że on na krótkiej części ziemie swego
bratniego porządku, to jest pięćdziesiąt złotych,
srebro, festy, kamienie drogocenne, srebro
do stajni kapić; i również jutra, wy-
prawę, jacht, srebro, wszelkie ubiory, chusty
białe, kamie, kółeczka i inne rzeczy ruch-
ne jedyne stajniem, lecz już bez srebro-
ści opisać ma. Tędy kapić winien cięć po-
fierszających robotach ziemskich, przed każdym
ziemskim, w którego obrotu ka ośmiasto,
na której wiano kapić winien być ma, lecz
sam sobie nie pisać. A jeśli się zgodzi, ob-
strony, wielki ład. Tędy kapić winien pięć-
daje roboty ziemskich; w grodzie być pema-
ny, wolno do jachtu; jachtu więc, matka
lub bliżej krewni jachtu wtóde kapić ten
w materijalnym czasie do którego ziemskich
procedurę powinien. Gdyby jednak cięć, ka-
min roboty był wianowiny przed jachtu
grodzin lub ziemskim pisać; a tego-
żwiata pisać, matkę i srebro, jachtu
ma albo jej przyjaciela. Winien są być ten
wianowiny jachtu najwyżej w grodzie ziem-
skim lub grodzin pisać; i do którego dać
kapić. Tędy zaś jacht, matka, brat
lub bliżej krewni wydając więcej ka-
mą, latowej oprawy i wiano od rycia
nie otrzymali; latowa pisać po śmier-
ci mego swego porządku swój braci, chociaż
by latowej i pisać, jachtu wynosić.
Winno jednak, gdyby powołanie stała ca-
mą, powinien być, jej dzieci albo bliżej
dać za wiano 30 kop grozy; a gdyby

nie chciała iść prawdziwie ka'marz, tedy już
długo straciła. W junicim męzowskim obcy
miał równą część na dowodzie siły do śmierci
swej. Gdyby zaś porzuciła go męża junicim
30 kóp grody nie wypłaciła, ma jej być wy-
dzielona swarska część pierwszego junicia
na dowodzie, nawet na wyprawach, gdyby
prawdnie była ka'marz. A gdyby spadko-
wicz chciał ją z tej swarskiej części skłócić, tedy
ta swarska część ma być wracowana i foto-
wa tego stać się ma być umiarkowana.

[illegible]

Jeśli więc każe wola swego wydać jedną
 córkę za mąż: dać jej posag, a także mieć
 umiar, pochłaniający jeszcze kilka części pienię-
 dzych po sobie, tedy te części mają być rozd-
 mymianowane, jak więc w testamentie rozpo-
 rządzi, a pozostałej po nim połowicy. A gdyby
 połowina nie pozostała, a brat nie miał
 dość wielkiego posagu dać za karola, siostrę
 jaką pragnie pierwej, tedy ma być sprawa
 nie pozostała po ojcu imienia, a swarła część
 scieżnioną przypadnie wszystkim pozostałym
 siostram ~~coś~~ do równego podziału na wyprawę.
 Gdyby jednak ta swarła część scieżnioną roz-
 dzielona pomiędzy siostrę, więcej siostrę, albo kar-
 oła, jak posag pierwej, należący bratu siostrę
 prawną, a swarła część zachować dla siebie,
 a karolej siostrę dać także posag jakoby
 miała pierwej. Scieżnioną powyższą imien-
 ną być dokonany przez proboszcza w przylom-
 ności dwóch słachy.

Jeśli więc każe wola swego wydać jedną lub
 więcej córek za mąż, to chociażby im po rzy-
 ciu żadnego nie dać posagu, takowe po-
 smierci ojca posagi od braci dopominac się
 prawną nie mają, gdyż jak mowi statut, że
 nie wiekistą żoną, młotem i szafarstwo do
 brui swych dzieci miał czynić; ale bym się
 stram, które bracia sami po śmierci ojca za
 mąż wydają, winni dać bracia odpowied-
 nio posag albo a połowiny po ojcu pozosta-
 tej lub a swarłej części imienia, jak powyż-
 sze. Jeśli się siostra przez brata za mąż wydana,
 to lat dziesięciu po kamążejściu nie upomni
 o posag; gdyby zaś przed upływem latności
 lat dziesięciu zmarła, dziesięciu i połowiną
 jej wolno po dojściu do lat upominać się o po-
 sag malin, byleby same latności nie dopu-
 ściły. Wdawa młodą na podwójnym stole,
 jeśli jest mymianowana od męża; ma osiągnąć
 życie na imię swem, a synowie mają
 objąć swą część imienia po ojcu pozostałej.

[braci latowy dawności 7]

Wława ^{leż} ~~po~~ bezpłodna, jeśli pochata wymiano,
 wana przez męża, ma po śmierci męża na
 miennie było wiać, a inne dobra mężowskie
 pisać. blizim; jeśli by coś nie było wymiano,
 wana, tedy ma wiać na swojej części inne
 ma mężowskiego, dopóki prawdomnie ka mąż
 nie wyjdzie; gdy wyjdzie prawdomnie ka mąż,
 blizy mu nie jest spisać wiano.

Gdyby kto chciał wiać czy niewiać, oie,
 nie kę ma dłużej i pobrać ka cąg dobra ciem,
 stie, tedy a dołb tych stron wazny i w ogóle
 wszelkiej potrzeby wielkiego szkodliwa powi,
 niech będzie jam wola, ma, stwie, ciem,
 waznego stwie i nie może kę wymawiać
 tem, że mu pona inion wazny nie pafisa
 to. a dołb każdej stwie waznego wazny,
 wazny kę wazniat, tedy on i pona jego do
 bra ładowie ma pobrać wazny.

Gdyby która dziewczina bez woli ojcowskiej i
 matczyńskiej wysłała ka mąż, ładowa spada
 od wazny i od inionia ład ojcowskiego jak
 i matczyńskiego i od wszelkich spadków, to
 ne, jeśli jest jednokrotna, na blizkich szkodliwa
 pobrać. Ten sam rygor ma mieć pafisa
 wanie, gdyby dziewczina po śmierci ojca lub
 matki wazny, wazny braci, stwie lub blizkich
 wysłała ka mąż; ładowa również spada od
 wazny, inionia pafisa i od spad
 ków. A jeśli bracia lub stwie dla ka
 ładowania jej inionia stwie w wazny, wazny,
 wazny kę ka mąż nie chce, wazny jej przez
 szkodliwy, przez pafisa lub przez szkodliwy,
 wazny kę pafisa wazny, a wazny kę
 słowsy przez, może jej słowsy wazny ka
 mąż, jednak było ka słowsy a nie ka
 szkodliwa pafisa sławni. Dziewczyna jednak
 ma mieć ładowa pafisa, to jest ład 13.

Bracia, stwie i blizy, którzy mają
 szkodliwy w ofice, inionie je, pafisa je
 ka mąż nie wazny, inionie słowsy
 ładowania przez nich słowsy słowsy nie.

! szkodliwy pafisa?

miast; gdyby tego rzemieślnicy mali; drzewice
maga, rzadkie i ^{innego} rzadkiego, ofiedlina
i pod jego wstawką, mieszkać osobno na cz.
ści, a której forag ma i in być swego czasu
wypłacony.

Teżi Młoda podana foragta, za magi, i dzieci
maga pierwej sony znalazła, a sama z
tym drugim mężem dzieci miała, tedy po
zmieści, maga w imieniu mężowatim równo
z obajiem dzieci czeg ma mieć; a gdyby
znowu za magi foragta, czeg by wrócić ofie-
cium ma; a sama donosić się ma wia-
nem lub innym majątkiem, jeżeli jada do
maga ponioła, lub temu co jej magi, a jeżeli
choćby najmniejszą magi ofiedliną nad dzieci
mi swymi, nic do wstawi i pod majątkiem
ich konie. foragta, która ona podle opis
testamentu będzie sprawować, w ten sposób,
aby każda jedna z nich miała majątek
i w małżeństwie nie wypłacała. Gdyby jed-
nak była podana w karaginie majątku ma-
tulem, niemogłoby się zachowywać; i la-
dując braci, tedy stajowią lub bliscy kre-
wni, magi ja o to kaperować na rok państwa
i w foragta podany kimerki, a gdy do-
chodzi, utrakły majątki, ma ofiedlinę i imie-
nie dzieci pisać swymy a sama posłać
na ofiarę swą; a gdyby nie miała ofiar-
ny, ma jej być równo a dziecinie czeg ma
dzieć i nie wyodrębiona. Foragta utrakły ma-
jątki, rozumieć się ma, jeżeli nie walczyli
sukcesjami, winami i pereberczywaniami lub
dci w imionach obciaga, gnuwa i inne
skalki domowe niemogłoby rozprawa, a nie
dzieciom w dom nie przyznawia. Gdyby ca-
stajowią, w bliskich nie było, wtedy sam
sąd kimerki dowiedziawszy się o kimerki w
bratniej konie, winien ja kaperować, a po
przedstawieniu prawem ofiedliną w forag-
nie ośmiółtego dzieciom na rokach utrak-
nie. Teżi jednoraz ofiedlinę z tego imia.

swój

lor, nielecniwszy dzieci swych ani imienia
porożatego ni domni w ofierze, tedy ofierka
dzieci latkich lat nieobrotych i imion ich
matcei bezdr i stryjom albo bliżkim. Wzela
do dla lepszego i pilniejszego wychowania,
dzieci matce od matki swej do ofierkowników bra,
nie byc nie maja, ale maja poslat' fary mat-
ce, a imionowicie przeciwsta ni do ofiercia
ich pomagc, a chlopcy do lat latkich, w ja-
kich ju' czas na nauke do szkoły dawac
to jest do lat siedmii. A ofierkownik la-
dowi dzieciom, fundi fary matce beda, opa-
towanie i wychowanie styczne wedlug mo-
zności majaszy dzieciniego i użycia jego.
Dawego nie odruci i wyrzucenie beda, da-
moie na starzy rok do rąk matki ich; ale
matka przeciwsta swych bez rady i wia-
domosci ofierkownik w stan matki i
remunuiac i oddawac nie ma.

Wdowa będąca płamni ślacheckim, ma-
jąca imiona ojczyckie albo macierzyste, jeżeli
posłać ka magi bez wiadomości, rady i
porady swych swych i przyjaciół,
ka ktemnicza prostej płamni, nie ślache-
ca, takowa od swych dóbr lat ojczyckich
i macierzystych jako her i spadkowych nie-
czyscie oddad, a le majaszy fary maja
na dzieci faryowego mecia, a gdyby latkich
nie było, na bliżkich. Wszelako latkie
dzieci a względnie bliżcy winni latkie mto-
nie wyptacie faryowu racunowi kabanych
dóbr; imiono ka jej faryowu.

Wdowa porożata albo wiadomości fto-
dri nie może przeciwsta i fowdornie pomagc.
jak wscen miastcy po śmierci faryowego
meza; w parie faryowym braci kapowane
sobie fary mecia imiono, a gdyby latkie
go imiona nie miała, dzieciom i faryowu
go matceistwa a względnie swym lub
bliżkim dawaćie publi gowy swiny
faryowu.

Wszelka majzłowa" macierzysta, bez kłosa
 mieniąca się, lat inów brzozych, jako i
 ruchomych, mecy, to jest: gotowe pieniężki,
 srebro, złoto, perły, kamienie drogocenne, szaty,
 ubiory wszelkie, cyna, miedź, żelazo, wory,
 łobienie, opony i inne wszelkie statki i sprzęty,
 by domowe, także wniesienie malowideł, bilety
 nikomu zafisane nie było, to wszystko ma-
 ię do pierwszego podziatu między wszystkimi
 dziećmi, lat synów jako i córki. Ale spadek
 sparyte inów brzozych, szatów i majzł
 łobieć ruchomych tylko ma synów i ma bli-
 zych po śmierci przechodzić majzł.

Teżby jako słouchcie miał z kolei kon-
 dyla, ale koni miałyby razie wniesienia
 słouchby mierzawowsy mężowi udzielały,
 tedy synowie z wszystkich koni majątek af-
 ryty w równych częściach między siebie
 rozdzielą, zaś wniosek mający przed sobą sta-
 rzy z osobna dziećmi lepiej ma do ro-
 wnego podziatu.

Teżby kto zafisane sparyte konie mają
 słouch swemu imieniu, tedy ten imienia
 tego już nikomu innemu pod żadnym
 prawem zafisywać nie może, ani też si-
 łą z powodu innej osoby nikomu od-
 prawy na temże imieniu przekazywać
 nie może, chyba by kona probieć przed
 urzędem na to pozwolita.

Teżby która kona będąc za mężem bez-
 płodnie żyła, albo chorując, płod
 miała, ten płódby przed nią, lub namel
 po niej nie doświadczy lat kłopotnych
 z tego świata przeszedł, to wszelki wniosek
 tej koni, jeśli go nikomu innemu nie za-
 fisyta, oprócz przywiału, wraca na-
 prawót w dom, z którego wygata, ma-
 nowicie w dom podziat, który już wy-
 prawili za nią, a jeżeliby nie był ro-
 dziców, tedy braci rodzonych. Gdyby jed-

dnach latka pona bezpodnia, będąc wyposa-
żoną o 1/4 części, miała jedyną liść więcej,
niż było niewyposażonych jeszcze o 1/4
części, tedy to jej wiadomo tym większym nie-
wyposażonym przyporównie.

Porównanie matczyńskie może być według prawa
chrześcijańskich o sławy tylko przed sądownictwem
wony obojętne przyznania. Jeśli z wyrokiem
duchownego może winnym być winny postawienie,
tedy pona postawienie na sprawie, jej od nie-
go kapisanej; jeśli zaś pona winna się oka-
że, tedy ona i winienie swej sprawie straci.
Jeżeli zaś porównanie chrześcijańskie jest do
herminy, którego dohermian matczyńskie, n. p.
faktownictwo obywateli matczyńskie, nie-
wiadome, tedy pona otrzyma swe winie-
nienie i przyznawanie do niego porównie. Wszak-
że sąd duchowny wydał by dekret winy był,
choć do porównania, co do do winienia
równy i przyznawanie strony obywateli do są-
du winienia obywateli.

Jeśli się dowodzi bródką ubogich, niemających
żadnego majątku, a następnie do-
robiz, nie majątku, to jeśli może być winne nie-
porównanie, winny każdego wyrocznia, tedy
z porównania majątku jedyną bródką obywateli
równie, zaś bródką bródką bródką;
gdyby zaś bródką nie było, cały majątek przy-
równie porównie ma. Gdyby zaś następnie
i pona bródką nie kmała, tedy majątek
ten w połowie ~~na połowie~~ bródką równy
a w drugiej połowie bródką bródką
przyrównie ma. Gdyby pona porównie się ma,
gdyby kmała pona przed bródką z tego
sława kmała, w każdym razie majątek
cały na bródką bródką przyrównie.

Matczyńskie winny być samowolne,
dług parady chrześcijańskich, a zatem nie-
wolno przypuszczać ośrodk po słowach bródką,
zatem winno być bródką bródką po kmała z
wzrostem i maki; nie wolno być przypuszczać

Parow.

kon po bratach prawich kon pozwolę jako i
stryjeckim, kon stryjów i wujów swych, a i
by żmierz by pocholecia po sobie. A gdyby kto
pojął wiadome kon wzdowi sobie podług
kół po wci jak po matce, albo synowa albo
stryjowice, kadoy karoty prawem przewiać
crony możności swych braci, a gdyby ka-
diki nie miał tedy wchodzą na rzecz hospo-
dara i rzeczypospolitej braci. Tęmiż samymi
rygorami pozbada: żona, gdyby o swem po-
krewieństwie z mężem wiedziała. Wskazyw-
nacie matreńskwe kadoy winno być roz-
wiazane. Briga potowica majątku ma-
jorskiego wstępnym matreńskwe prawo
krywicie; ale brici w tem matreńskwe
sposobem do swego majątku nie będą
mieć żadnego prawa, bez swemu kadoy
karoty inwaryancie być mają. Tylko gdyby
się podarato, że matreńskwe przy ka-
warcie matreńskwa nie kopta o swajem
pokrewieństwie nie wieścieli, nie mają
braci majątku, a brici ich w kadoy
matreńskwe sposobie była inwaryancie
za prawem do spódku po rodzicach przy-
daj, wcelarko matreńskwe winno
rozpoznać się, a nie, przewinni.

Wolęć temu, mógąc jedną konż cyma,
pacią drugą, cyma drugą, kadoy ma-
gardle karany być ma. For samo
rozumieć się ma i o konie, gdyby ma-
jąc jednego męża rywago, wysła pono-
wne za drugiego.

Przedział VI.

10 opiewach.

Brici lat niekorzystnych po śmierci ro-
dziców perostate, winny rostawac pod
opatrunkiem opiekunów, bądź przez ro-
dziców in wawaronych, bądź przez ro-
dowych bądź bez z urzędu in przez ro-
dowych, a to dla tego, aby majtek ich
podczas ich małoletności nie schodził

i pitoakę narodził mi być. szatolekno" poru.
mie i z i męzoryn lat 18 i ziewoast lat 13.

Uch po tniści cory porostana, dzieci piodoro.
ste, majzce majzeta macyrysty, tedy ojciec
ich jako dzieci pamienu lat her i majzthiem
ich macyrystym i w ojciec piodroim, jadiby
na le dzieci porypadat, opiekowac się ma. A
gdy dorosna, ma im len majzeta w catorciw
staci, piodrolo lichej kadny z opieki cypic im
nie piodimien. Uch ma jednak mocy piodcas
opieki majzthiu ich piodcasac w piod piodre ani
w droidre piodcasu ani na wiecno" i a chociar.
by piodit, tedy lo dzieciom schockic mi ma, lez
moga, dzieci lachowego majzthiu na dierciat,
cy dochudzie, byloby wyprzedzay z opieki nie
dopiticy iz dawno"ci. Gdyby ojciec albo mat,
do dildoro" dzieci piodorastych w opiece piodrej
michi, a z tych jedno dardlo do piodolekno"ci.
tedy bylo lemmi jednemu piodrej oregu piod wyzyc,
lic i piodai, piodke rai piodymine piodat, w opiece
do lat dorostych, kaidego z nich.

Wnawie gplyby ojciec piodumast piodoro"cie
diecei, opiekunam majz lye ci, dleinych ojciec
opieciom lehormentem narunderyt. Gdyby miena,
cinacryt, tedy piodede morythiem brat slawry
dorosty mieniu piodrej piod piodro"tem piodrej
stunem opieki. Gdyby lachiego brata nie bylo,
tedy stryjiwie po mieniu wedle slawceistwa
maja obejmowac opieki, a w braku lachich
stryjiow bliacy po mieniu w ewentualnie wnyo.
wie lub drowni po matce. Gdyby aboli ani
po mieniu ani po matce drownych męskiego
podraji nie bylo, tedy do opieki piodotane
coskajz biatoglowy naprzed po mieniu po
lem po dardreli, osoby slawce, majzce me.
cior luchi dobrych, cnotliwych, piodorinych
i piodatych, dleinyby was z piodumie opie.
tedy piodwadzie chcieli. A gdyby mieniu
lachich biatoglowy nie stalo, tedy rai cam
rai piodanowi z piodro"tem slawcey w piodro"cie
piodro"tej opieki, i piodumie dlehor opieki
miodra.

Wszelako nie podrozienicy, lecz w wielkiem szku-
 pleniu irodzeni, ludzie dobrego sposobu, mied-
 za i w powiecie dobre poudli ofiedunami
 do kimsi byc moge. Wogole wyzyscy ofiedun,
 wie nawet krewni, miedzi byc dobre wiatli,
 a wyzyscy byc ofiedunow, Alotych ofied-
 kachomtem narnaryt. Wszelako, kati ofie-
 duni od oja narnakony albo od padu kiam,
 Aliego frydany, gdyby sie na ofiedce re. subo-
 swieli fupilow sprawowal, miedzi od kiam,
 Aliego ofieduna kachomtem na rok kawiły fryp-
 rowe i ka dowodem ubraly majatku onego
 od ofiedki podunac i jinnem ciowienkoi kio-
 Aliem i poudtem ofiedki fryprowe, a na
 miedziomym ofiedunie wiody fupilowac.
 Gdyby Aliego poudtem fupilowac dobra wo-
 kany fupilowach, tedy od kiamki tego mied-
 sca, gdzie glowne dobra kiam, narnary ofie-
 duna jednego, Alotych karamu i dobrami w in-
 mych fupilowach fupilowami kawiadyrowe k-
 Aliego. Alotych miedzi moge byc ofiedunami,
 Alotych w powiecie miedzi wiatne ofiedunne
 a nie kachomtem dobra.

Kati ofiedun fryprowac na kati ofie-
 dki, na majatku fupilowym od poud-
 Aliego fupilowym i fupilowym Alotych.
 Alotych, Alotych Alotych, a gdyby
 kachomtem miedzi, tedy z jinnymi ludem do-
 bami i wiatowym, poudtem w powie-
 cie majatku, ofiedki kachomtem kati ma-
 jatku Alotych w ofiedki miedzi pouduneli, kati
 kachomtem i poudtem i kachomtem w rejestr
 ofiedki fupilowym poudtem i kachomtem obe-
 cnej wiatki do kiatki kachomtem, i kachomtem
 majatku kachomtem z kiatki wyzyscy. Kati
 ofiedun wiatowacy Alotych, miedzi w kachomtem
 i fupilowym wiatowacy Alotych i w kachomtem
 miedzi wiatki majatku wiatki a kachomtem i
 kachomtem majatku kati poudtem kati i kachomtem
 Alotych wiatki kachomtem kachomtem kachomtem
 Alotych, a Alotych kachomtem kachomtem Alotych

11/6 1892.

61

Drzeci niedoroste, gdy o imie nieruchome czy
do ucyryte lub macierzyte, czy o dzyfne lub
mystyczne forel są furwane beda, nie są
obowiazane ^{samemu} przed podaraj swej matoletnio-
sci ani ich opiekun ich imieniu odpowiadac
dac, lecz są winni latka sprawy ai do ich
petnych lat adtoriji. Wtedy dojdą lat doros-
tych, winni odpowiadac do pive nieruchome
dobra: nie beda się mogły zastanawiac dawno
scia ca ich matoletniości i biezga.

Tylko w maskefrujacych sprawach drzeci lat
miejajace, do prawa furwane odpowiadac
winny: 1° gdyby ojciec ich albo matka ca do
brego kotowania, midre dobra berace w pronia-
dach sporobem carlawnym w posiadaniu
wzgli; a blizyby do imienia od drzeci winni
fio cheieli o w tym celu puzeli do sadu
bronić prionizdry furwali, tedy matoletni
winni przez opiekuna swego lub drownych
prionizdre przed sadem wizać a imienie
rewocic; w takim razie opiekun podmiotny
~~ca~~ prionizdre wyda imieniem matoletnich
podmiotowanie, prionizdre ca same prawca
matoletnim, gdy dojdą lat dorostych. Gdy
by ca albo furwal matoletnich o branie
prionizdry ca dobra niby carlawione, i o
carol tych dóbr, ca opiekun by wykarat,
przed sadem, ce dobra byty wieczycie mabyte, prionizdas
latka sprawa ma byc do petnych lat mato-
letnich sadownie adtoriona. 2° Gdyby oj-
ciec matoletnich rezyt ca dago jadomy reer-
i o kę forel byt jiskre ca rycia swego furwa-
ny do furwa, a w tem imar, tedy drzeci
matoletnie winny po imieniu ojca przed sa-
dem odpowiadac, i jeeli dharz się byc win-
nami, przez opiekuna z majetności swej ca-
doro nerynie, w cem ojciec byt obowiazany.
3° Gdyby ojciec ich ca rypwola swego miał
o jadac dricobielwo furwa, a niedobronawo-
go imar, tedy drzeci przez opiekuna swego
winny dalej odpowiadac ai do furwie.

gdy lat dojdą, norowi podzielić się winien.
 Opiśkunkowie nie mogą, imienia driccin,
 tego, którego się opiekuje, ani sprzedawać
 ani żadnymkolwiek bądź tytułem podbierać
 lub wypranierać. Gdyby forcień temu posta-
 fili, dricci prawo mieć będą, skoro do lat do-
 rostycho dojdą, imienia swego od tych, którzy
 jej dricci będą, prawem dochodzić, byleby
 darowaci piomstki nie dopuścili. Piomstki
 i lat słowcy holmoletni, którzy dricci imie-
 nie wspólne z bracią młodszą, nie bezpie-
 miać, to laty z tego wspólnego imienia nie
 zastawiać, sprzedawać albo podbierać, chy-
 baby tego dług forcień rodziców kapitału lub
 z prawa matki wymagały. W kaskie o
 pokrebie sławcy brat za wiadomości i po-
 nado, słowcy forcień domni swego, bezpie-
 miać imienia wspólne braci swej zastawiać
 i latie drugi ojcowstwie albo macierzyste
 ze wysłuchich, cześć temu pieniędżni spta-
 nie, wrelado było lat, aby pieniędżni nor-
 imiona braci kacięgnie, długów ojcy-
 stych lub macierzystych nie forwyrzgały.
 Jeżeliby dług był niewielki, tedy brat skar-
 sy imienia z dochodów, opatrzymocy po-
 forcień cypnowe i inne pokreby domowe,
 drugi one mate sptacai, a resztę docho-
 dów imienia imienia dla braci młodszej
 zastawiać; a gdyby inaczej postąpił, gdy-
 by na sptach latkich matych długów
 inne drugi kacięgnat i na imionach
 bratostwo kacięgnat chciał, latie kaci-
 sy forcień zaś nie mają być forwyrzga, a
 braci młodszej, gdyby w tem forcień bra-
 ta słowcy forcień udzeni postali, he-
 da mogli, gdy lat dorostych dojdą, stary
 woty sbej. Prochy na braci słowcy
 forwyrzgać. Na mój, jednak cześć ma-
 brat słowcy prawo kacięgnat i inne pienię-
 dzy wedle swego upodobania, lub też na
 met kaskowa na wieczność sprzedac. Ale

Tu lym celu

jeśli bracia między sobą lat; kochają i
kierując się w interesie wspólnym,
leady chociażby brat starszy swej części kasa,
mniejszej lub sprzedanej nie przewodzi, ka-
stawiać albo nabywać winien powrócić czę-
ści do wspólnego działu, a po przeprowadzo-
nym działu wiceryskym dokonawai się
każda, części, jaka z tego działu na star-
szego brata na wieczność przypadła.

Jeżeliby kilku braci pełnoletnich i
młodocianych poskato po części albo po majątku
mając imieniu wspólnie ujętym lub majątkiem,
a starsi bracia mając już lata dorosłe,
chcieliby na tem imieniu osiągnąć i kłopot a,
samo podział imienia między siebie i
do lub dorosłych młodziej braci i czynić,
wolno im to będzie. Ale gdyby kilku z
nich braci, rozdzielający się po części imie-
nie, i czynić w części przed siebie podzielenie
swej części sprowadzenie, jak np. poddanych
rozpędzić albo inną przykroć na popiół,
wanosy, kłopot i inne roboty lecie po
dobrze, albo gaje i bory do budowania
kolonie, prowadzić, wprowadzić lub rozdać,
leady chociażby bracia na tem żadnej ichody
prawa nie mają, lecz następnie przy
wiceryskym działu schoda wszelka część
starszego brata. w ten sposób rozstrona,
z jego części z przypadającej na części
przedstawicieli stających i młodziej
braci wynagrodzona być winna.

Gdyby bracia mający imienia niepo-
dzielne byli już lat dorosłych, a jeden z bra-
ci dla swej własnej potrzeby, czy to sprzeda-
ć czy kasować chciałby mieć część swą
rozdziałną, a reszta braci działu leży
imienia z nim czynićby nie chciała, le-
ady brat ten ma ich formować do sądu ziem-
nego na rol pański, a sąd ziemny by
inną stawić najdalej ca 2 części, lub jak
czas dogodny pozwoli, lewin do rozprawy.

tenia tego imienia, przydać im się kenne roz-
 dzielnie wojnego i słowach splachicow i potory
 na i potory lata, kargę, ile częściej jego warła.
 i jeżeliby ci bracia działu mimolo zrobić nie
 chcieli, tedy popadną, pewnie braku w kargę,
 a jura powinien będzie sprawę tę przez listy swe
 dostat do podkomorzego, który za porównani
 swemi zechaway na gruncie, pewnie braku
 częściej jego sprawiedliwie wydrzeć i kargę po-
 torę. A także wydrzeć przez podkomorzego
 dokonane, będzie już więcej być bracie, a o
 kargę, jeżeli będzie brat wydrzeć u sądu
 ziemskiego.

Spiesznie, gdyby imienie było w sprawie spet-
 rac o szkody jakie lub dręczy sąiedzie być
 spławnie porwany i prawem podkomorzy, a
 własnego było imienia było puchowego
 czy niedobrego, ka kargę wydrzeć po-
 cie imienia. Imienie dricione w sprawie ma-
 być o wszelkiej odpowiedzialności wolno.

Gdyby spiesznie porówny jakieś dołwisk
 dręczy swego sąpila prawem dochodzić,
 imienia, między dręczy i poru, tedy dręczy
 spiesznie, a o, które ich niechować,
 bliscy dręczy już przez dręczy mogą, i
 gdyby i takich nie było, podkomorzy i rząd
 podkomorzy spiesznie choćby nawet odcyć,
 który dręczy sąpila dalej dochodzić będą.

Rezerwat VII.

O kapisach i sprecetach.

Waidem wolno imienia swego czyście i macie,
 czyście, wyszkie, kłupione lub jakimiś dołwisk,
 bądź sprecet, należy, czy to o częściej czy o cato,
 się według swego woli i upodobania sprecet, da-
 rować, kapisac, o dręczy swego i o bliskich
 uzbalić, słowem według bractwa swego roz-
 powiać; a gdyby już poprzednio częściej jakiegoś
 majątki swego podbył, tedy i reszta rozpo-
 rozdzić może czy to starawo czy na wieczność,
 jak mu się podobać będzie. Imienia porachado
 na kapisach, kargę sprecet albo dow swój

rekuac' kapis pod pieczęcią swą, i podpisem reki
jeśli pisac' winie, i pod pieczęcią swą: 3 al.
do 4 dobrej słachy, miarogodnej, siadłej do
tego uświadczonej; a jeśli pisac' nie winie, tedy
pieczętów reki, aby były pieczęciach swych
laskie reki, wstaniem kapis podpisał. Tak
kapis winie następnie sam osobicie albo przed
hospodarem, albo przed jurem pieczęcią, w
którego pieczęcie to winie być lub do którego
sądu nalezy, rekuac'. Gdyby co do tego pisał,
to było pisać, tedy wolno m. i. będzie, w
miejm. jurem pisanym, gdzie najbliżej,
laskie kapis rekuac' i do niego uświadczyć;
a ten, ma rzecz swoją kapis uświadczyć, winie
z tym kapisem oraz z uświadczeniem z niego
jechać do właściwego jurem pieczęcią
pisanego i kapis ten do laskie niego
pisać uświadczyć, dać uświadczyć. Kapis
coś rekuac' przed hospodarem samym al.
do przed to jurem głównym trybunałskim,
jaki być potrzeba uświadczenia do innych
pisanym winie być.

Gdyby kto chciał siadłość swą, siadłość
uświadczyć, w chwili, kiedy są pieczęci
rekuac' i rekuac' nie pisać, tedy winie
stawać przed jurem pisać i tam przed mo-
jewodą, lub starostą kapis swój rekuac' i dać
od słowa do słowa do niego pisanym
uświadczyć i uświadczyć z pieczęcią i podpisem
reki rekuac'. A laskie kapis i uświadczyć
będzie miał moc obowiązującą, do dnia
zobacz i pieczęci rekuac' pisanym, na których
to rekuac' laskie uświadczenie do niego
pieczęci uświadczyć być winie. Gdyby na-
leżeć rekuac' pisanym i do niego
pieczęci uświadczyć nie rekuac', laskie
uświadczyć, moc obowiązującą, na prawo.
Uświadczyć uświadczyć lub starostą
może być laskie kapis rekuac' winie.
Laskie przed jurem pisać uświadczyć,
to jest przed podstarostą, rekuac' pisanym.

W inniej formie i w inny sposób xerwany ka-
pis, nie ma mieć mocy obowiązującej.

Gdyby przeniesienie kapisa z drugiego groda,
skich czyli państwowych do drugiego państwa
w terminie oznaczonym nie mogło nastąpić
w skutek sturby pieniężnej wojennej lub mo-
rowego powstania, a wolała takowa nie ma
nie przeszkadzać temu, na czym rzecz kapisa
xerwany, byłaby po odbyciu sturby wojennej
lub nadzwyczajnej powstania na piętnastu
rokach pieniężnych formalności jej dokonać.

Gdyby kto chciał domniemania kapisa iść spa-
dek, któryby miał nam przysparzać drogą bli-
ższą do łaski, a w rzeczywistości, to jeszcze więcej,
kapis łaski przysparza nam więcej niż nie-
może. Należymy się spodziewać, który mi-
nię w skutek jawnego i jawnego oszustwa
i nie przysparza, chociażby dalszego jeszcze
dla jawnego swego nie byłoby i nie ob-
jął, może w innych innych oszustwach.

Gdyby kto domniemania kapisa iść znowu
innemu swemu jawnemu po swym życiu, a ten,
któremu rzecz kapisa, została, i nawiązy-
wać pierwszą nieobecność i innemu kapisa-
cy, tedy kapisa-
dane pierwszą porządku może.

Gdyby jednak kto domniemania kapisa iść znowu
innemu jawnemu innemu kapisa lub spore-
dać, a potem być samo innemu domni-
mieniu przysparzać, tedy ten, który pierwszy
kapis obciążył, innemu swemu jeszcze, a
w drugą pierwszą swych na kapisa-
cy przysparzać będzie.

Wielki kto od drugiego przysparzać
pieniędzy na termin, odcinnemu innemu,
ludzi lub grunty w postawie stawiać, ma-
ją obowiązek kapisa na to albo przed ho-
spodarem albo innym pieniężnym lub
przez inną godnie bliżej xerwać i do drugiego
zapłaćć dać kapisa. A potem gdy
właściciel postawione innemu wykupić

mać będzie, winien pierzycielowi powrócić
jego kapitał, a pierzyciel swego z wybranej
sumy podwidować ma.

Gdyby kto wystawił kapitał, wypisał
się podług niego przed sądem lorda, i w ten
tryb przed nim przedstawił, winien będzie z tego
określić stary na kamień lub stworzyć podobny do
niego.

Gdyby kto szukał na kim bliźniaczki swej,
i podałby go do sądu, ten zaś podał,
nie wykaratby się kapitałem przed sądem, że
nie winien i które fałszywe fałszywa, nie po-
zwoleniem sądem byle o ile i innych po-
bowi spólnie jest kapitałem, tedy fałszywe ma,
nie i fałszywych, które pierzycielowi kapitału.

Taki kto szuka pierzycielowi, a na
ten winien jest kapitałowi stary, le-
dy jeśli pierzyciel w ciągu lat trzech stary
tego w nabytym imieniu się nie przypomina,
jaki fałszywe, niemniej walczyć fałszywe braci,
i byle o pierzycielowi stary i ten stary
z przypominać się może. Acz jeśli nabytym
fałszywe, i fałszywe lat trzech o pierzycielowi
swoje kapitału, tedy nabytym winien mu być
określić o jego z nabytym imieniem kapitału, a
sami z powrotu lat trzech o pierzycielowi
stary i fałszywe na poprzednim stary i fałszywe
stary imienia podać ma prawo.

[marka] lego

Taki jedno imienie stary pierzycielowi w
starych sumach jest kapitałem, a to imienie
na kapitałowe oba tych sum stary, tedy
ten pierzyciel, który ma większą sumę, i
winien starym funduszem stary pierzycielowi
cała z pierzycielowi sumę i oba sami o
imieniu w kasach. Gdyby tego nie uczynił,
nabytym pierzyciel z pierzycielowi sumę, prawo
mać będzie stary jego większą sumę i oba
jaki imienie w kasach; mogą być oba oba
to imienie w kasach, oboje fałszywe i oba
sumę, których na starym oba pierzycielowi
stary stary. Gdyby jednak sumę, ma

innij zastawione wykupić, wiczy ciel ca-
webraniatly sie, wiczy kłoboci swej ficyjaci: ca-
stawione, imie pwrócić, tedy dżużnik minien
wiczy cielow zastawiat przed rad dżuż braniu ficy-
niedzy i pwrócić zastawia. Tedyby ca' wiczy-
ciel na radu pwrócić, a dżużnik przed rad-
dem wykarat, że on jego imie w zastawie-
dżużma, minien dżużnik wiczy kłoboci w rze-
dżuż pwrócić, a pwrócić do minien pwrócić w ca-
stawione minien. Tedy ca' pwrócić na minien
pwrócić sławie, tedy minien sobie pwrócić
swo, wiczy kłoboci a pwrócić pwrócić zastaw-
ione imienie i chybaly ficyjaci kłoboci w rze-
dżuż pwrócić minien pwrócić pwrócić pwrócić
w zastawie pwrócić minien do dżużnego ro-
dżuż zastawione imie kłoboci na prawo.
Tedyby dżużnik wiczy kłoboci zastawionego
imienia minien, pwrócić jego dżuż, dżuż-
minien lub pwrócić do minien wiczy kłoboci i pwrócić.
Tedyby dżuż minien minien minien lub pwró-
minien, pwrócić minien lub minien, minien, nie
pwrócić kłoboci minien, a minien pwró-
stawione kłoboci pwrócić. Tedyby dżuż lub
dżuż pwrócić, tedy pwrócić po minien pwró-
dżuż pwrócić na jego dżuż, pwrócić, lub
na tego pwrócić, dżuż pwrócić pwrócić.
Tedyby dżuż pwrócić minien pwrócić na
pwrócić pwrócić, w zastawie pwrócić, że ca-
stawione minien na pwrócić pwrócić pwrócić i
dżuż, tedy po jego minien pwrócić na ca-
stawie kłoboci pwrócić do tego minien pwró-
dżuż pwrócić pwrócić minien pwrócić pwrócić,
chyba pwrócić jej minien pwrócić pwrócić kłob-
nie pwrócić.

Wiczyby pwrócić wiczy kłoboci minien zastaw-
ionego minien, że na pwrócić pwrócić, a pwró-
chybaly zastawione pwrócić minien pwrócić kłob-
dżuż minien zastawionego minien minien
chybaly, minien minien minien pwrócić pwrócić pwró-
dżuż minien pwrócić pwrócić pwrócić pwrócić
minien minien minien pwrócić pwrócić pwrócić
minien minien minien pwrócić pwrócić pwrócić

sciślowi imienia powrócić będzie obowiązany
 Jeśli kto dawczy na karław jakiegos imie-
 nia pełna, a więc frengdy, polembi lub imienie
 domni imieniu, za wyjątkiem, a więc frengdy, ja-
 sam dat, podkarławit, tedy wstąpić pro-
 gny imienia swoje wystąpić, kado, kado si-
 me, będzie obowiązany podkarławit, kado i-
 wykupienia swego imienia powrócić, jako wce-
 czynić na karław obywat, a do podkar-
 ławit nadwypit, jako mi materij, a swego
 stłucnika dopominać się imieniem.

Jeśli kto dat imienie swoje w karławie
 a obowiązkiem wykupienia i swym owa-
 rowym terminie pod prepałdiciu ładowego
 karławit, a na tym oznaczonym terminie
 sumy stłucnikby nie zapłacił, karławit nie-
 wykupit, materij karławitaki prepałda-
 wiczysie na rzecz niewypła, i stłucnik
 a niego już nigdy wspominać się nie ma prawo.
 Gdyby ktoś stłucnik przed oznaczonym ter-
 minem pisał, tedy choćby wykupno kar-
 ławit na terminie nie zapłacił, kado-
 stłucnik stłucnika prawo mieć kado kar-
 ławit i po upływie terminu wykupić.

Jeśli ktoś domni imienie swoje karławit,
 a następnie nie wykupiwszy ładowego na
 terminie gwałtownieby mi ładowe pole-
 brat, tedy ca ładzi gwałt podkupit winy 12
 rubli groszy oraz wszelkie pasci, jakichby
 w liście karławym ofiarne były, a ofiar-
 nego imienia mi wynagrodzić kado po-
 mienioną przez niego liście poddanych,
 mianowicie do stłucny stłucny potnij ca by-
 strici po gr. 6 lilewskich, kado do li-
 fieszych po 3 gr. lilewskie, i inne schody
 wedle ocacimni.

Jeśliby domni kapiy na stłucny, na karławie
 rzeczy ruchomych, kado to nie na nigdzie,
 kado jak na 200 doś groszy kapiy, kado
 kado przy foware splony, jeśli to kado-
 przed gospodarzem kado i kapiac da, tedy

napisał mi odpowiedź, stwierdził, że niego
i było sędzię, skarżąc, pisać mi winien,
ale stwierdził, że było przytoczonych pięciu
druż, którzy mieli sędzię winien.

Gdyby do domni, rzeczy, nie chciało być w
pałacu lub przechowanie, dat, a rzeczy, że w tem
przechowaniu, będąc, w war, z powodu, że danielu
będzie, regoraty, forarow, będąc, wstrząśnięte, po-
stają, będą, gofowarow, jak, sędzię, co, przytoczonych
i, danielu, rzeczy, na, sędzię, przytoczonych, nie, obrotu,
wtedy, będąc, od, wstrząśniętej, odpowiedzialności,
nie, gdyby, (z, sędzię), i, było, że, rzeczy, w
pałacu, lub, w, przechowanie, wstrząśnięte, gofowarow
lub, wstrząśnięte, postają, a, jego, wstrząśnięte, nie,
będzie, wstrząśnięte, tych, rzeczy, stwierdził, pisać,
a, pięciu, pałacu, sędzię, polecać, ma.

[wstrząśnięty]

Rozdział VIII.

O testamentach.

Widocznie, sędzię, prawo, robić, testament, co
do, swych, rzeczy, ruchomych, a, wyjątkiem, był,
do, mających, rzeczy, które, mając, sa-
me, w, myśl, prawa, nie, wolnego, i, nie, być, mi,
domni, testamentu, sędzię, mi, mogą, a, mi,
nawieć, a) sędzię, mając, rzeczy, ruchomych, lub;
b) sędzię, przytoczonych, i, przytoczonych,
i, w, domni; c) synowie, od, sędzię, mi,
sędzię, od, domni, sędzię, sami, co, prawem, lub
wstrząśnięte, nabyli, temu, wstrząśnięte, mogą,
do, woli; d) sędzię, sędzię, od, wstrząśnięte, od,
choć, od, domni, w, chwili, sędzię, sędzię,
wstrząśnięte, wstrząśnięte; e) wstrząśnięte, i, od, domni,
wstrząśnięte; wstrząśnięte f) sędzię, sędzię, domni,
z, prawa, w, chwili, mi, wstrząśnięte, z, sędzię, i,
wstrząśnięte, wydani, postali.

Widocznie, sędzię, gdy, będąc, przy, dobrej, formie,
i, i, przytoczonych, rzeczy, wolno, robić, testament,
nie, było, co, do, dobre, ruchomych, ale, także,
co, do, innych, rzeczy, i, wstrząśnięte, było, przy-
sędzię, samego, nabyli, ale, nie, przytoczonych,
sędzię, przytoczonych. Testament, jednak, w,
nie, być, przytoczonych, przy, sędzię, sędzię.

skim lub grodzkim adwocata fowiatu, lub
przynajmniej przed jedną osobą urzędową w any-
skenscy dwóch słachy, a gdyby i tej osoby ur-
zędowej mieć nie mógł, w obecności trzech
słachy osiadłych, lubzi wiarogodnych.
Testator powinien do testamentu przyczepić swą
foryturę, a jeśli mieć furac, podpisać też
foryturę. For i słachla winna przyczepić swą
foryturę oraz podpis, jeśli furac i mieć;
podpisz le jednak winny być zamieszczone
na samym doświadczeniu a nie na kłódkach.
Ten sformułowany testament ma być uwzględniony
skim urzędzie państwowym wainy i pierwsi,
razem imowiancy. Jeśli testator myślowiciej,
wolno mu testament podmienić, jeśli i więcej,
winno być testament bezwzględnie najprzód
przed urzędem grodzkim a potem przed hospo-
darem lub przed urzędem ziemskim na ~~prze-~~
~~raz~~ najbliższych rokach sformułowany i do-
stępny opisany.

Wzrostem podlancem wielkiego księstwa
litewskiego wolno imieniu swe pierścienne,
(bez nie ofryste lub marciwyske, lecz tylko
przez siebie nabyte) na doświadczeniu chrześcijańskich
kapitałów. Wszelako z latkiego imienia doświadczenia
będzie powinien służyć ziemską wojenną
konno i pbrojno wedle uchwaty ziemskiej
carówny z inną słachlą podlegając, wyprze-
niając na miejsce swe służbę sławni słachy,
chłopskie z latkiem powstaniem, jeśli z nowego imie-
nia wyprzedają, którzy podlegają będzie pod
sprawą chorążego tego fowiatu, gdzie po-
wzięte imienie będzie będzie.

Jeśli się domni wyprzedzi nobie testament
na wojnie albo gdzie w drodze, gdzieby nie
mógł mieć trzech świadków, tedy przynaj-
mniej dwóch świadków ludzi wiarogodnych
mieć powinien. A po zernaniu winien ten
testament być objawiony przed hospodarem
albo przed sądem grodzkim lub ziemskim
na najbliższych rokach sądowych. Na woj-

nie są przed helmanem albo przed horyczym
powiatowym. Przy którego testamentu prze-
mianem świadkowie mają stawić przysięgę
świadkami i pieczętowanymi przy czynieniu
testamentów być nie mogą; najpiśniej ci
którzy testamentów sami czynić nie wolno,
powołane nie były, potroście opędźtorowie
albo opiekunowie w tymże testamentie na-
znaczeni, powołani ci; którym w tym testa-
mencie co napisano.

Skrobania i poprawki gdyby się w testamen-
cie w ważnych miejscach znalazły, tedy obo-
winc pokrzywdy nie mają nicz wartości;
nakazuje skrobania i poprawki w miejscach
mniej ważnych nie czynią testamentów nijak.
Wzajemnie parzuty prawne przyniosło niedłotym
pokrzywdzonym testamentu, ichylało było test-
amenty, reszta testamentu pozostaje w swej
mocy.

Podkreślenie wyprec się mogą dzieci swych z na-
stępujących powodów: a) jeżeliby syn albo cór-
ka targnęli się z przeciwem reszta na rodziców
swych; w takim razie dzieci te nawet na
gardle przez siroga starane być mogą; b) gdyby
by syn albo córka kłamała, dokąd rodziców
czynili w zawieraniu majątku bez wiedzy
i woli ich; c) gdyby syn albo córka po ręk-
ści swej z niekąd pożytki przetrzymali
tego podobnie na gardle rodziców swych
domniemaniem gwałtu; d) jeżeliby się kradło,
jeżeliby w sądzie sąd ojca albo matki swą re-
cyzję nie chcieli, gdyby sąd tego dopuścić;
e) jeżeliby córka nieślubnie się zachowy-
wała; f) jeżeliby dzieci rodziców swych ofi-
sowały w starych balach i nie dali im pomocy
materia i innych potrzeb; g) gdyby rodz-
ców swoich z rozk. nieprzyjaźnił się
niepocie albo wyzwał nie chcieli, choćby
sami majątki ojcowich albo matek
nych przyjmowali. Co powyższe gdyby przed są-
dem wydanym było, rodzice mogą się do
dzieci wyzwać.

1211. Vsp. marca examinata argenti. Vsp. 69.

— Vsp. marca argenti: Vsp. I, 8.

1220. Vsp. I marcae furi argenti. Vsp. 1.

(1220-1223) Konrad mar. ... fraudabant epum Tharovie, solvens.
les Vperiores de aratro pro decima. Mar. 3.

1222. C marcas furi argenti. Vsp. 2.

1223. tres personae argenti. Vsp. Rth. I, 17.

1224. octoginta marcas furi et furi argenti et quinque Exfordien.
res, quod dicitur latum. Vsp. II, 389.

1228. sex marcas. Vsp. II. — sex marcae luti argenti: Vsp. II, 395.

I mff furi argenti. Vsp. 8. — Wlad. Odovis - Lubici: tres lo.
cent forenses civiles cum moneta speciali. Vsp. I, 121.

1217. Them monetarii: Saulus, Benec, Tarco, chanco. Rth. 8.

1111

